СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CVIII П'ЯТНИЦЯ, 27 КВІТНЯ 2001 ЧИСЛО 17 VOL. CVIII FRIDAY, APRIL 27, 2001 No. 17

Верховна Рада України розгляне питання про довіру урядові

КИЇВ. – 19 квітня Верховна Рада прийняла за основу проєкт постанови, який визнає діяльність уряду в 2000 році незадовільною і вирішила продовжити розгляд цього питання 26 квітня. Проєкт постанови був підготовлений парляментським комітетом з питань економічної політики. За нього проголосували 290 депутатів, проти – 85, утримались – 4, не голосували – 32 з 411 зареєстрованого у залі. Зокрема „за" голосували фракції Комуністичної партії України, „Трудова Україна", партії „Демократичний Союз", Соціял-демократичної партії України (об'єднаної), Соціялістичної партії, „Яблуко". За визнання роботи уряду незадовільною проголосували також 13 членів фракції Народно-демократичної партії , 9 – фракції Партії зелених, 12 – „Реґіонів України", 2 – „Солідарности" та 20 позафракційних депутатів. Проти цієї постанови голосували обидва Рухи, фракції „Реформи-Конґрес" та „Батьківщина". Проєкт постанови, підготовлений цими фракціями про схвалення роботи уряду, набрав лише 93 голоси. У залі Верховної Ради були присутні члени уряду на чолі з прем'єр-міністром Віктором Ющенком, який, попри загострення хронічної хвороби хребта, прибув з лікарні на засідання.

Доля українського прем'єр-міністра Віктора Ющенка надзвичайно непокоїть США, пише російська «Нєзавісімая ґазєта» (19 квітня) в статті «США посилюють тиск на Україну». Газета нагадує, що найближчим часом має вирішитися політична доля прем'єр-міністра В.Ющенка. Від того, залишиться чи ні він на своєму посту, залежить розвиток та підсумки політичної кризи в Україні. Саме тому за ситуацією пильно слідкують не лише українські політичні сили, але й впливові кола за межами України.

Прем'єр-міністер України Віктор Ющенко під час прес-конференції 23 квітня у Києві.
Фото УНІАН

Провідник українських комуністів Петро Симоненко вважає, що навіть участь Президента України не може допомогти прем'єр-міністрові, оскільки, стверидив депутат, всі політичні рішення, що приймаються на Україні, диктуються іззовні. Він натякнув на тиск на українські власті з боку США.

Прем'єр-міністер України Віктор Ющенко закликав народних депутатів виключити з "ганебного", за його словами, проєкту постанови Верховної Ради про визнання діяльности уряду незадовільною другий пункт, згідно з яким питання про відповідальність Кабінету Міністрів має бути розглянуте 26 квітня. Свій заклик прем'єр арґументував тим, що цей пункт проєкту постанови "процедурно не відпрацьований" відповідно до Конституції. Того ж дня Верховна Рада прийняла постанову, за якою діяльність уряду з виконання програми діяльности Кабінету Міністрів «Реформи заради добробуту» у 2000 році визнана незадовільною. Другий пункт цієї постанови визначає, що відповідно до ст. 87 Конституції України, Верховна Рада до 26 квітня має розглянути питання про відповідальність Кабінету Міністрів. Парлямент України проголосував 283 голосами за визнання роботи уряду незадовільною за минулий рік. 65 депутатів були проти.

Прем'єр-міністер Віктор Ющенко, скориставшись правом на репліку, оцінив результати голосування як "ганебну постанову". „Я хотів би підкреслити, що уряд від цього шабашу відмежовується. Це оцінка роботи Президента в 2000 році", - заявив прем'єр-міністер. Після репліки В. Ющенка в роботі Верховної Ради була оголошена перерва на 30 хвилин на вимогу фракцій Українського Народного Руху та „Батьківщини".

Прийняття постанови за основу не означає, що навіть якщо постанову буде ухвалено остаточно, уряд прем'єра Ющенка має йти у від-

(Закінчення на стор. 7)

Хто кого судить?

З початком цього року Львівський драматичний театр імені М. Заньковецької збудив культурну громадськість міста і розділив її на два табори своєю новою виставою „У. Б. Н." (тобто український буржуазний націоналіст). Низка рецензій та відгуків у львівській та київській пресі також зводиться до двох протилежних оцінок: одні хвалять виставу як „мистецький шедевр", інші вважають її лукавим способом очорнювання української національної ідеї і взагалі національно-визвольної боротьби нашого народу.

Найбільшою мірою думки поділилися з приводу сценічного образу головного героя вистави – патріота-політв'язня Зеновія Красівського, крайового провідника ОУН, одного з найтвердіших і найпослідовніших борців з совєтською імперією. Автор сценарію Галина Тельнюк, режисер-постановник Мирослав Гринишин і виконавець головної ролі Федір Стригун, спростовуючи звинувачення на їхню адресу, кажуть, що вони стоять поза політикою і, отже, до вистави треба ставитися, як до художнього твору, а не як до сценічної ілюстрації історичних подій. Інкаше, мовляв, і Шевченка треба звинувачувати, бо ж історичний Гонта не вбивав своїх дітей. Одні визнають таку аргументацію цілком слушною, бо й справді художній твір впливає своєю власною силою, а не буквальним дотриманням історичного фактажу. Ось як, наприклад, свідчить про емоційний вплив вистави „У. Б. Н." депутат Верховної Ради України Михайло Ратушний: „...Автори вистави в негативних героях вивели узагальнений образ суспільства під час президентських виборів. Упродовж вистави є моменти, коли стає соромно, коли хочеться плакати або вийти на сцену і відстоювати правду разом з героями п'єси" („Шлях Перемоги", 18 березня).

Зовсім інакшим чином вплинула ця вистава на львівського професора, у недавньому минулому також політв'язня, Ярослава Дашкевича: „Еліта України, українські націоналісти-політв'язні, їхні жінки та діти подані тут як недалекі й озлоблені люди, зовсім нездатні до інтелектуальної праці. Вони або такі собі „динозаври", що ховають по бункерах стару примітивну зброю і хапаються за традиційний у совєтській пропаганді атрибут – сокиру. Або ж запроданці. Додаймо до цього, що всі вони разом з головним героєм Зеноном скверною словлять та „хлещуть водку". І ці блюзнірства міцно закріплюються в уяві одуреного, зокрема східного, глядача, який робить потрібний авторам вистави висновок: не україножери всіх мастей із московською підкладкою, а українські націоналісти-політв'язні довели Україну до нинішнього стану..." („День", 22 березня).

Пропонуючи роздуми Івана Геля над виставою „У. Б. Н. " не лише як над мистецьким, але й у якійсь мірі симптоматичним суспільно-політичним явищем в сьогоднішній Україні, редакція не розглядає їх як остаточну відповідь з приводу цього явища, а тільки як нагоду зацікавити наших читачів сьогоднішніми процесами в мистецькому і загалом суспільному житті України.

За маштабністю впливу на суспільно-політичні та культурологічні процеси в Україні протягом останніх сорока років та за результатами останнього десятиліття, шістдесятництво, як генератор і творець українськоï революції, а отже, й відновлення державности, настільки потужне й всеохоплююче явище, що може бути зіставлене хіба з національно-визвольною боротьбою 40-их – початку 50-их років. Воно ще довго залишатиметься в центрі уваги суспільної думки, матиме своїх дослідників, бардів і, звичайно ж, різних критиків.

Шістдесятництво в особі його діячів було неоднорідним, не було і не могло бути організованим, мати чітко зформульовану програму. В його рядах переважала творча інтеліґенція, що в умовах тоталітарного режиму лише домагалась більшої свободи творчости. Були й дисиденти-вільнодумці різного ступеня політичної зрілости. Однак мету, завдання та обличчя

(Закінчення на стор. 5)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Експерти уряду США прибули до Києва

КИЇВ. – У вівторок, 24 квітня, до Києва прибула надіслана урядом США група експертів для спільної роботи з українською владою в ідентифікації людських останків, які було знайдено у листопаді минулого року в Таращі, і, як вважається, належать зникломy журналістові Георгію Ґонґадзе. Група складається з ДНК-експерта лябораторії ФБІ та судового патолога з Інституту патології Збройних сил США. Обидва цього ж дня зустрілися зі заступником Генерального прокурора та представниками Міністерства закордонних справ для визначення конкретної праці, яку належить здійснити. Група плянує перебувати в Києві до 29 квітня.

Триває розслідування справи Г. Ґонґадзе

КИЇВ. – Тимчасова парляментська слідча комісія з розслідування обставин зникнення журналіста Георгія Ґонґадзе передасть у вівторок, 24 квітня, Генеральній прокуратурі один компакт-диск зі записами ніби-то зробленими колишнім майором служби державної охорони Миколою Мельниченком у кабінеті президента України Леоніда Кучми. Таке рішення було ухвалено в середу, 18 квітня, під час засідання комісії. Згідно з рішенням, компакт-диск із записами розмов, де йдеться про усунення Г. Ґонґадзе, передано представникам Генпрокуратури разом із роздрукованим текстом записаних на ньому розмов. Другий компакт-диск буде передано Генпрокуратурі тільки після того, як інформацію, що міститься на ньому, буде повністю розшифровано.

Акції на підтримку В. Ющенка

КИЇВ. – Громадський комітет опору „За правду!" заявляє про початок широкомасштабної акції на підтримку прем'єр-міністра України Віктора Ющенка. Як повідомили в президії комітету у четвер, 19 квітня, запляновано пікетувати будинки, в яких живуть народні депутати, що підписали вимогу про відставку прем'єра. Крім цього, комітет збирається провести страйки в навчальних закладах, а також створити осередки підтримки прем'єра „в кожному місті і селі". „Нехай зупиняться заводи, нехай на Київ підуть шахтарі і фармери, нехай на вулиці вийдуть сотні тисяч! Але ми не віддамо Україну бандитам"! - говориться в заяві комітету „За правду!"

К. Паскуаль про потенціяльні можливості України

КИЇВ. – Україна „має великий промисловий потенціал і всі можливості, щоб бути світовим лідером у таких галузях, як авіобудівництво і машинобудування", заявив посол США в Україні Карлос Паскуаль 17 квітня на відкритті 5-ої міжнародної виставки „ELCOM Україна - енерґетика, електротехніка, електроніка". Він зазначив, що перешкодою для України на міжнародному та европейському ринку є енерґетика. За словами посла, США готові надати сучасні технології у сфері електроенерґетики, а також вимірювальні технології. К.Паскуаль висловив думку, що участь американських підприємств у виставці є „індикатором того, що співпраця між США і Україною розвивається з кожним днем". США вперше беруть участь у виставці „ELCOM Україна - енерґетика, електротехніка, електроніка". „ELCOM Україна" – найбільша в Україні щорічна виставка промислових технологій, яка проводиться від 1997 року. У виставці беруть участь понад 130 компаній з 11 країн, загальна площа виставки – 4,800 кв.м.

Національна телекомпанія України проти уряду

КИЇВ. – Прес-секретар прем'єра В. Ющенка Наталія Зарудна заявила, що проти нинішнього Кабінету міністрів розгорнуто „інформаційну війну", яку, зокрема, проводить Національна телекомпанія України на чолі з її президентом Вадимом Долгановим. Розповідаючи про деструктивну діяльність цієї компанії, Н. Зарудна заявила, що вона „перетворилася на арену нападів на уряд і захисту приватних інтересів певних кіл", які не є інтересами держави і народу України. Вона також нагадала обґрунтування профільного комітету парляменту щодо необхідності звільнення В. Долганова, оскільки НТКУ „не виконує основної функції – не дає можливості платникам податків за їхні гроші отримувати об'єктивну інформацію".

Г. Соляна у Києві

КИЇВ. – Керівник зовнішньої політики і безпеки Европейського Союзу Гав'єр Соляна, який перебував в Києві заявив що ЕС хоче побачити чесне і прозоре розслідування справи Ґонґадзе як це має бути в демократичних країнах. Про це він заявив у четвер, 19 квітня, на прес-конференції. Г. Соляна ухилився від прямої відповіді на запитання про наслідки усунення уряду Ющенка, проте сказав, що процес реформ в Україні має продовжуватися, оскільки так буде краще для наближення України до ЕС. Раніше Г. Соляна вже зустрівся з Президентом Леонідом Кучмою, головою парляменту Іваном Плющем, іншими високими посадовцями. Візита відбулася на тлі поглиблення політичної та урядової кризи, а також посилення критики на адресу України з боку Заходу. Іван Плющ досить неґативно відгукнувся про цю критику, але чимало українських політиків називають її цілком виправданою. Минулого разу Г. Соляна відвідав Україну у лютому, в час масових протестів зі закликами до відставки Президента Леоніда Кучми через звинувачення у його можливій причетності до загадкового зникнення журналіста Георгія Ґонґадзе.

Політичний діялог між Україною та ЕС

КИЇВ. – Секретар Ради національної безпеки і оборони України Євген Марчук у середу, 18 квітня, обговорив з відповідальним представником з питань зовнішньої політики та безпеки Европейського Союзу Гав'єром Соляною шляхи поглиблення політичного діялогу між Україною і ЕС. Під час зустрічі Є. Марчук наголосив незмінність курсу України на евроінтеґрацію. Він поінформував Г.Соляну про внутрішню політичну ситуацію в Україні і заходи влади щодо її стабілізації. Є. Марчук також наголосив, що внутрішньополітичні проблеми України є тимчасовими. Він зазначив, що Захід повинен отримувати різносторонню інформацію про те, що відбувається в Україні, щоб мати об'єктивне уявлення про реальний стан справ в країні.

І. Плющ критикує СДПУ(о)

КИЇВ. – Голова Верховної Ради Іван Плющ критикує керівництва Соціял-демократичної партії України (об'єднаної) про необхідність висловлення недовіри урядові Віктора Ющенка. В інтерв'ю журналістам у середу, 18 квітня, І. Плющ наголосив, що політбюро СДПУ(о) мало б право ухвалювати подібні рішення тільки в одному випадку – „коли СДПУ(о) набере стільки голосів, щоб вона могла зформувати свій уряд". „Ось тоді нехай вони і ухвалюють рішення про відставку або невідставку цього уряду", - сказав І. Плющ, додавши, що „сьогодні вони можуть висловити своє бачення, а не ухвалювати таке рішення".

НРУ, УНР, ПРП, КУН об'єднаються на парляментських виборах

КИЇВ. – Правоцентристські партії України на наступні парляментські вибори підуть єдиним бльоком. Про це повідомили на спільній пресовій конференції 20 квітня провідники :Українського Народного – Руху Юрій Костенко, Народного Руху України – Генадій Удовенко, партії „Реформи і порядок" – Віктор Пинзеник і Конґресу Українських Націоналістів – Слава Стецько. За словами В. Пинзеника, ці партії „працюватимуть у парляменті на основі єдиного міжфракційного правоцентристського бльоку". Таке рішення було прийнято у зв'язку з тим, що в діях комуно-олігархічної більшости вбачається серйозна загроза демократії та незалежности України. За словами В. Пинзеника, до єдиного виборчого бльоку можуть увійти всі правоцентристські партії, які забажають. Крім того, зауважив Ю. Костенко, обговорюється можливість підписання угоди про об'єднання „Української правиці", до якої входять ,серед інших УНР, і „Батьківщина", з бльоком НРУ-ПРП-КУН. Провідники партій також заявили, що фракції цих партій не зможуть перебувати у складі парляментської більшости, якщо уряд В. Ющенка відійде. „Ми не збираємося грати в ігри з комуністами, ми їм руку не подавали", – наголосив В. Пинзеник . Відповідаючи на запитання журналістів, чи не бачать провідники цих партій у Вікторові Ющенкові провідника правоцентристського бльоку, В. Пинзеник сказав, що „бачити у В. Ющенку когось іншого, ніж прем'єр-міністра, не може жодна свідома людина".

УНІАН

Зліва: провідник партії УНР Юрій Костенко, Ігор Юхновський (УНР), провідник партії "Реформи і порядок" Віктор Пинзеник і провідник партії НРУ Генадій Удовенко на прес-конференції у Верховній Раді 20 квітня обговорюють питання, пов'язані з об'єднанням правоцентристських партій України в єдиний виборчий бльок на наступних парляментських виборах. Позаду – Павло Мовчан.

Фото УНІАН

Хлопчик-інвалід 1996 р.н., який страждає від наслідків вибуху 26 квітня 1986 р. реактора Чорнобильської АЕС, бере участь в акції на захист прав потерпілих від аварії на ЧАЕС 21 квітня у Києві. За даними Міністерства з надзвичайних ситуацій, за ці 15 років кількість інвалідів через наслідки вибуху збільшилася в 44 рази і становить 86.9 тис. осіб. За даними Державного комітету статистики, за останній рік кількість потерпілих за найважчою категорією збільшилася на 18 осіб, кількість інвалідів-чорнобильців зросла на 4444 осіб, кількість родин, що отримують пільги внаслідок втрати годувальника, смерть якого пов'язана з Чорнобильською катастрофою, збільшилась на 1170 сімей.

Фото УНІАН

Пам'ятаймо Чорнобиль!

П'ятнадцять років тому, 26 квітня 1986 року, стався вибух четвертого реактора Чорнобильської атомної електростанції, який спричинив невимовні страждання багатьом українським родинам. Від радіації та забруднення навколишнього середовища постраждали скандинавські країни, північна Англія, деякі штати США.

Через 15 років з часу трагедії все ще підраховуються збитки, яких вибух на ЧАЕС завдав навколишньому середовищу та людству. За найскромнішими підрахунками ядерний вибух на ЧАЕС посилив радіацію до рівня, який перевищує 90 атомних бомб типу скинутої на Гиросиму. Найбільше радіоактивних опадів осіло в районах північної України, радіація забруднила ріку Дніпро, завдала шкоди населенню інших районів України.

Міжнародні фінансові установи мали надати допомогу Україні на закриття Чорнобильської атомної електростанції. На жаль, Україна лише отримала невелику частку обіцяної допомоги.

Після трагедії на ЧАЕС, українсько-американська громада присвятила багато часу та мільйони долярів, щоб допомогти жертвам Чорнобильської трагедії. Український Конгресовий Комітет Америки (УККА) та Українсько-Американська Координаційна Рада (УАКР) схвалюють закриття Чорнобильської атомної електростанції, але також нагадують, що постраждалі під час цієї трагедії потребують і потребуватимуть постійної гуманітарної допомоги – медичної, а також в екологічній та соціяльній сферах.

У зв'язку з відзначенням 15-ої річниці вибуху на Чорнобильській атомній електростанції, УККА та УАКР закликають українсько-американську громаду і надалі надавати гуманітарну допомогу жертвам Чорнобильського вибуху. Пам'ятаймо тих, хто потребує нашої допомоги"

Михайло Савків, мол.
Президент УККА

Ігор Ґавд'як
Президент УАКР

Квітень 2001 р.

Рослини лікують ґрунт від радіонуклідів

Здоров'я українських, білоруських та російських громадян залежить від екологічного забруднення землі, яка дає корм худоби і поживні речовини рослинам. Фахівці Міжнародного наукового інформаційного центру діяґностики і реабілітації біологічних та екологічних систем в Києві разом з американською компанією "Файтотек" (тепер "Іденспейс") та вченими Ратгерського університету встановили, що рослини, особливо соняшник, індійська муштарда, кукурудза та амаринт, мають властивість в Чорнобильській зоні накопичувати до 95 відсотків радіонукліди цезію-137 та стронцію-90 і, таким чином, очищати ґрунт . Мабуть, цей спосіб лікування землі дає надію зменшити наслідки чорнобильської катастрофи, але щоб дійсно відчути користь цього дослідження, потрібно імплементувати фитодезактивізаційну програму.

В одному сезоні завдяки фитодезактивізації рослин поглинають більшість шкідливих речовин, але щоб добре очистити ґрунт, необхідно вибрати ці рослини, спалити їх, а попіл розмістити в безпечнім місці. Чорнобильська зона не вважається безпечним місцем, але зі захистом полімером "Екор" компанії "Юротек", радіоактивні залишки продовжують розклад, проте не забруднюють повітря, землю і воду.

Олена Вельгаш

Про фінансування обєкту „Укриття" на Чорнобильській АЕС

КИЇВ. – Президент України Леонід Кучма обговорив із заступником генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй з гуманітарних питань Кензо Ошимою можливість організації ще однієї конференції країн-донорів з фінансування закриття Чорнобильської АЕС під егідою ООН. Зустріч відбулася в середу, 18 квітня, у Києві, повідомив прес-секретар глави української держави Олександр Мартиненко. За його словами, ця конференція покликана допомогти вирішити питання фінансування будівництва об'єкту „Укриття". Це питання „залишається на порядку денному ", зазначив О. Мартиненко.

УНІАН

Дорогі читачі „Свободи"!
Будучи певними, що усі ви зі занепокоєнням стежите за розвитком теперішньої політичної ситуації в Україні, повідомляємо, що в неділю, 29 квітня, телепрограма CBS „60 minutes" у вечірні години передаватиме інтерв'ю американського журналіста Стіва Крофта з Президентом України Леонідом Кучмою. Темою їхньої розмови будуть „скандальні записи" і пов'язані з ними обставини.

Укази, спрямовані на розвиток демократії

КИЇВ. – Розпорядженням Президента України від 11 квітня створено робочу групу з питань організації Суспільного телебачення і радіомовлення України, керівником якої призначено Георгія Почепцова - завідувача катедри міжнародних комунікацій та зв'язків з громадськістю Інституту міжнародних взаємин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

* * *

Указом Президента від 11 квітня з метою зміцнення демократичних засад суспільно-політичного розвитку України підтримана ініціятива Організаційного комітету, до складу якого входять відомі учасники правозахисного руху 60-80-их років І. Дзюба, С. Глузман, В. Малинкович, Л. Танюк, щодо утворення Всеукраїнської громадської ради, основними завданнями якої є вивчення проєктів законів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади з метою встановлення їх відповідности загальновизнаним нормам міжнародного права і стандартам демократичного суспільства та підготовка відповідних пропозицій; сприяння забезпеченню реалізації принципів відкритости і гласности у діяльності органів державної влади. Пропозиції Всеукраїнської громадської ради є обов'язковими для розгляду державними органами.

* * *

З метою сприяння становленню та розвитку в Україні інститутів громадянського суспільства Указом Президента від 11 квітня утворено при Президентові України Комісію зі сприяння розвитку громадянського суспільства, головою якої призначено Володимира Малинковича - директора українського відділення Міжнародного інституту гуманітарно-політичних досліджень.

Статистики про міґрацію

КИЇВ. – За даними адміністрації Президента України, 2000 року 40.5 тис. осіб прийняли громадянство України, 35 відсотків із них – українці. В той же час припинили громадянство 1879 осіб. Про це сказав глава адміністрації Президента Володимир Литвин у понеділок, 2 квітня, на зустрічі з представниками реґіональних засобів масової інформації. Він також повідомив, що з України торік виїхали вдвічі більше громадян, ніж приїхали: виїхали 80.5 тис., а в'їхали близько 40 тис. осіб.

УНІАН

АМЕРИКА І СВІТ

Недбалий капітан підводного човна

ВАШІНҐТОН. – Командувача американського підводного човна „Ґрінвіл", який у лютому затопив японське рибальське судно „Еґіме Мару" біля узбережжя Гаваїв, примусили залишити службу у фльоті. Суд 23 квітня визнав капітана 1-го ранґу Скота Ведла винним у недбальстві при виконанні службових функцій. Дев'ятеро японських студентів і моряків загинули, коли американський підводний човен під час спливання на поверхню врізався в їхнє судно, яке за кілька хвилини потонуло. Командувач Тихоокеанської фльоти США адмірал Томас Фаржо заявив, що слідство довело цілковиту провину американського підводного човна.

Японські ліберал-демократи обрали нового провідника

ТОКІО. – Головою Ліберал-демократичної урядової партії Японії депутати парляменту, які входять до складу правлячої партії, обрали 23 квітня політика, якого вважають дещо ексцентричним. Новим провідником партії та кандидатом на пост прем'єр-міністра став 59-річний Юнічіро Коідзумі. Ю. Коідзумі отримав упевнену перемогу під час виборів серед місцевих партійних організацій, у яких брали участь ще два кандидати, включно з колишнім прем'єр-міністром країни Рюітаро Гашімото. Ю. Коідзумі заявив, що для досягнення довготривалих наслідків він готовий вдатись до непопулярних економічних рішень та погодитись на вищий рівень безробіття. Кореспондент Бі-Бі-Сі у Токіо повідомляє, що Ю. Коідзумі створив собі імідж радикального і навіть дещо ексцентричного політика. Існують також певні сумніви щодо його спроможности запровадити в країні фундаментальні зміни.

Тайваневі запропонували „простішу" зброю

ВАШІНҐТОН. – Президент Джордж Буш у понеділок, 23 квітня, вирішив продати Тайванові нові озброєння, зокрема бойові літаки та кораблі. Однак Президент відмовився продати тайванській владі надсучасну радарну систему „Aegis", яка дає змогу автоматично виявляти і тримати під прицілом одночасно багато цілей. Та система значно збільшила б оборонну здатність тайванської фльоти. Натомість, вирішено продати Тайванові ескадренні міноносці, підводні човни та літаки морської розвідки. Угода про постачання зброї Тайванові вважається одним із найделікатніших питань для Президента Буша, позаяк вона здатна величезною мірою вплинути на взаємини США з Китаєм.

Акція „Я за европейську Україну" відбулася в Празі

ПРАГА, Чехія. –У столиці Чеської республіки в неділю, 22 квітня, відбулася акція „Я за європейську Україну". Про це повідомили організатори цієї акції – Форум українців Чеської республіки. За словами одного із організаторів акції – Калини Процик, американки українського походження, – маніфестація відбулася на Вацлавській площі у Празі. Вона сказала, що в акції взяли участь майже 30 демонстрантів, а також багато зацікавлених глядачів-туристів, спостерігачів. К. Процик також наголосила, що Форум українців Чеської республіки продовжуватиме акції на підтримку об'єднаної демократичної опозиції України. К. Процик підкреслила, що Форум українців підтримує багато ініціятив української опозиції. Вона закликала уряди Европейського Союзу, США, Канади підтримати уряд Віктора Ющенка і засудити „режим Президента Леоніда Кучми".

Україна підтверджує проевропейську орієнтацію

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. – 24 квітня, тут відкрилася конференція "Евросоюз-Україна". Виступаючи на відкритті у приміщенні Европарляменту, міністер закордонних справ України Анатолій Зленко підкреслив прагнення України до інтеґрації в Европу і закликав Евросоюз підтримати її европейські стремління.

Відповідаючи на цей заклик, голова парляментської делеґації Евросоюзу до України Ян Вірсма наголосив, що інтеґрація України до Европи можлива лише за умов поваги до прав людини, свободи преси та европейських цінностей. У своїй промові Я. Вірсма сказав, що Україна може ізолювати себе в разі, як в її політичному житті триватимуть автократичні тенденції та панування олігархів. Тим не менш, в основі промов інших учасників конференції переважала теза про важливість України для геополітичної стабільности в Европі.

Кореспондент ВВС в Брюселі каже, що попри будь-які результати голосування у Парляментській Асамблеї, навряд чи слід очікувати санкцій з боку виконавчих органів Евросоюзу.

Шпигунська війна триває

ВОРОНЕЖ, Росія. – Тут у понеділок, 23 квітня, розпочався суд над американським студентом, якого звинувачують у нелегальному зберіганні та збуті наркотиків. Студента, Джона Тобіна, підозрюють також у шпигунстві на користь ФБІ, хоча в офіційному звинуваченні цей пункт не фіґурує. Джон Тобін відкидає усі звинувачення. Якщо його провину буде доведено, йому загрожує 30 років ув'язнення. Процес став продовженням шпигунської війни між Москвою та Вашінґтоном. Раніше у США заарештовано аґента ФБІ Роберта Гансена, якого звинувачено у шпигунстві на користь Росії.

В. Гусинського не видадуть Росії

ВАШІНҐТОН. – США вважають, що рішення еспанського суду, який відмовив у екстрадиції Володимира Гусинського в Росію, наголошує на безпідставності звинувачень, висунутих проти власника голдінґу "Медіа-Мост". Про це заявив 19 квітня представник Державного департаменту США Річард Баучер. Він підкреслив, що у США та в країнах Европи існує думка, що російська влада переслідує В. Гусинського з політичних мотивів. Також стало відомо, що еспанська прокуратура не буде опротестовувати рішення суду, який відмовив Росії у виданні Гусинського. На думку прокуратури, суд володіє вагомими доказами проти екстрадиції російського підприємця.

Премія ОБСЕ для Георгія Ґонґадзе

КОПЕНГАҐЕН. – Парляментська Асамблея Організації з питань безпеки і співпраці в Европі (ПАОБСЕ) вирішила розділити нагороду ОБСЕ на 2001 рік за журналістику й демократію між українським журналістом Георгієм Ґонґадзе та еспанським журналістом Хоссе Люїсом Льопесом де Лякайсом. Цією премією в 20 тисяч американських долярів, Парляментська Асамблея нагороджує щорічно тих журналістів, які своєю працею підтримували принципи Організації з питань безпеки й співпраці в Европі в площині прав людини, демократії й безперешкодного потоку інформації.

Георгій Ґонґадзе

Георгій Ґонґадзе зник 16 вересня 2000 року після тривалої діяльности з розслідування і оприлюднення обставин з життя діячів „тіньової економіки". Журналіста Льопе де Лякайса вбили 20 травня 2000 року в країні басків (північна Еспанія) бойовики націоналістичного угрупування „Еускаді Та Аскатасуна" за його статті проти застосування насильства з політичною метою.

Рекомендуючи надати премію двом згаданим журналістам, голова Генерального комітету ПА ОБСЕ у справах демократії, людських прав і гуманітарних питань, член німецького парляменту Ґерт Вайскірхен сказав: „Це були видатні журналісти, які своїми публікаціями намагалися просувати ідеали ОБСЕ шляхом втручання у конфлікти й приховані політичні середовища. Присуджуючи цю нагороду, ми сиґналізуємо про зловісне зростання у світі тенденцій до цензури через залякування і вбивства".

Презентація премії відбудеться в день відкриття 10-ої річної сесії Парляментської Асамблеї ОБСЕ, яка проходитиме від 6 до 10 липня в Парижі.

Р. Ф.

Україна прагне залишитися в ПАРЕ

СТРАСБУРҐ, Франція. – Тут 23 квітня розпочалася сесія Парляментської Асамблеї Ради Европи, на якій висловлено жорстку критику на адресу України, зокрема за проблеми у галузі свободи слова та преси. У той самий час під стінами Ради Европи відбувся пікет українських студентів, які навчаються у країнах Західньої Европи. У ньому взяли участь понад 50 осіб. Студенти тримали гасло „Не залишайте Україну наодинці з Кучмою"! Згодом на асамблеї доповідали члени спеціяльного спостережного комітету, який раніше рекомендував призупинити членство України в тій організації. Напередодні відкриття сесії в Страсбурзі інша европейська установа – Організація з Безпеки і Співробітництва в Европі – висловила стурбованість з приводу політичної ситуації в Україні. У заяві ОБСЕ містит'ся заклик до Верховної Ради адекватно вирішувати політичні проблеми заради зміцнення процесів демократизації країни і прискорення реформ, ініційованих чинним урядом. Автори документу закликають державні установи й опозицію в Україні до пошуку взаємодовіри.

Тим часом Парляментська Асамблея Ради Европи перенесла питання розгляду про виконання Україною зобов'язань, взятих при вступі до Ради Европи, з вівторка, 24 квітня, на четвер, 26 квітня. Будучи в Страсбурґу, міністер закордонних справ України Анатолій Зленко зустрівся в понеділок, 23 квітня, з Генеральним секретарем Ради Европи Вальтером Швіммером. Як повідомили у прес-службі МЗС України, вони обговорили актуальні питання співробітництва України з Радою Европи, виконання українською стороною зобов'язань, взятих під час вступу до РЕ 1995 року. А. Зленко на зустрічі наголосив, що Україна розглядає плідне співробітництво з Радою Европи як „важливу складову курсу країни на европейську інтеґрацію". Зі свого боку, Генеральний секретар РЕ висловив зацікавленість у розвитку конструктивної співпраці з Україною. А. Зленко запросив В. Швіммера відвідати Україну.

УНІАН

Перший політ літака Ан-74ТК-300

ХАРКІВ. – На летовищі Харківського державного авіяційного виробничого підприємства 20 квітня відбувся перший політ літака Ан-74ТК-300. Цей літак є подарунком підприємства до 10-річчя Незалежности України. Президент України Л. Кучма, який був на святі, назвав літак Ан-74ТК-300 „красою і гордістю української авіяції". Літак Ан-74ТК-300 - вантажно-пасажирський літак, створений Харківським державним авіяційним виробничим підприємством з участю АНТК ім. Антонова, акційного товариства „Мотор-Січ" (Запоріжжя) і конструкторського бюра „Прогрес" (Запоріжжя) за рахунок власних коштів харківського підприємства. Літак оснащений сучасним цифровим радіо- та навігаційним обладнанням, має поліпшену систему кондиціонування повітря, сучасний інтер'єр. Максимальна крейсерська швидкість - 725 км/год., крейсерська висота - 10100 м, практична дальність польоту - 1525 км з вантажем 10 тонн, 3450 км - з 52 пасажирами, 5250 км - з максимальним запасом пального.

УНІАН

Хто кого судить?

(Закінчення зі стор. 1)

шістдесятництва визначали люди, що свідомо, цілеспрямовано продовжували – в єдино можливих тоді формах – боротьбу за українську державу, називали себе націоналістами, спадкоємцями борців 40-их, готових, як і вони, віддати життя за Україну.

Шістдесятництво сягнуло апогею своєї історичної місії в кінці 80-их – на початку 90-их і, виконавши її, в силу історичних обставин стало завмирати. Відомо бо, що, революцію задумують філософи-романтики, здійснюють подвижники-ідеалісти, а до влади приходять і безсоромно користають з неї негідники, чи, як вони себе делікатно називають, „прагматики". Вже в нових суспільно-політичних умовах кінця століття шістдесятництво, як, до речі, і студенство 1990 року, не становило самодостатньої сили, спроможної взяти й утримати владу. Воно хоч і продовжувало „борсатись", проте швидко було відкинуте на узбіччя державотворчих процесів бульдозерним тараном номенклятурників-„поступовців", що блискавично переорієнтувались, змінивши червоний колір на синьо-жовтий. Однак, аби остаточно схилити терези перемоги на свою користь й водночас обілити себе перед суспільством за партійно-комсомольську діяльність, слід скомпрометувати справжніх творців державности. Так започатковано дегероїзацію шістдесятників, зокрема впроваджено у суспільну свідомість вигадку про „злягання націоналістів та комуністів". А трохи згодом – про корумпованість, здатність шістдесятника продати себе за депутатство у Верховній Раді чи іншу „прибуткову" посаду.

В результаті умілої пропаґанди та відповідних технологій в суспільстві склався духовний вакуум: визначальні етичні норми й засади націоналіста – внутрішня, непоказна любов до України, подвижництво й самопосвята, що, власне, й характеризувало справжніх шістдесятників, стали вважатися рудиментами, а сама констатація цих норм у людині – ознакою невихованости, поганого тону, непрофесійности у середовищі політичних нуворишів. М. Сорока, В. Стус, той же З. Красівський, якби залишились живими в наші дні, були б дегероїзовані й дискредитовані, як і всі інші. Разом з тим жонґлювання націоналістичною риторикою набрало тотальних форм. Ті, хто ще донедавна в партійних чи комсомольських структурах, з університетських катедр як викладачі „наукового" комунізму, запекло, з піною на губах – і це було їхнім фахом та шматком хліба (з маслом) – боролись з націоналізмом, хутенько ставали запеклими, з тією ж піною на губах, націоналістами і, придбавши собі індульгенцію у різних псевдонаціоналістичних структурах, що росли наче гриби після дощу, продовжували заробляти свій масний шматок хліба, випинаючись один перед одним та перед політичним люмпеном у націоналістичних гаслах, а насправді паплюжачи справжніх патріотів. Шістдесятники не здобули ні владних, ні фінансових важелів тиску, і коли слово та етичні вартості перестали бути засобом впливу, вони, завершивши цим свою історичну місію, швидко почали відходити на задвірки суспільних процесів. Та шістдесятництво, як суспільно-політичне явище, очевидно, ще й сьогодні подає ознаки життя, якщо залишається подразником та антиподом іншого суспільного явища – всеядного „совковства", а процес дискредитації українського патріотизму триває. Правда, тепер уже через протиставлення „справжніх", „генетично" чистих націоналістів генерації сорокових і „гібридних" „слабодухих та продажних" дисидентів шістдесятих-дев'яностих.

На тлі їхньої „ницости" постає Герой. Саме такою є наскрізна лінія вистави „У.Б.Н." на сцені театру ім. М. Заньковецької. В умовах духовного вакууму і до краю деґенерованого суспільства, суцільної продажности та ницости абсолютної більшости персонажів – Сина, Друга, Дружини, що свідомо чи мимоволі, внаслідок власної нікчемности, стали холуями катів – Генерала-„патріота", Психіатра та їхніх підручних, „Глибою-Говерлою", один, як палець, піднімається Герой-націоналіст і сповідується Україні, як він її безмірно любить. А ще платонічно допомагає йому в цьому далека й примарна, зате романтична, на тлі приземленої українки Олени, жертовна американочка Сінді.

Ще до початку глядач шокований несподіваним антуражем сцени: в центрі в колоду увігнано велику сокиру, яка в кінці вистави має, очевидно, „вистрілити"; з мікрофонів, наче потік свідомости, лине політична інформація з усіх континентів та різної часової відстані. В глибині – потужне дерево, що замість крони „обросло" балконами-ярусами та „голуб'ятнею", і все це разом узяте уособлює „ведмежу берлогу" героя, що усамітнився на безлюдді. Але й тут героя знаходять кур'єри генерала-тюремника, що посягають на його честь, і герой вибухає. Спочатку сокирою, у фіналі – пістолетом. Зміст вистави, звичайно, не перекажеш – її треба подивитись, а вже тоді спитати авторів: що саме вони хотіли сказати глядачеві? Чи у такому режисерському вирішенні вони досягли мети? Яка це мета?

На мій погляд, якби вистава з'явилась років десять тому, вона була б актуальною насамперед для людей типу Зенона – тоді вона порушувала б глибину морально-філософську проблему: яку позицію повинен зайняти український націоналіст у нових історичних умовах – іти у владні структури, продовжуючи власною участю формувати й розбудовувати державу, чи відійти, самоусунутись, залишитись спостерігачем або й опозиціонером, коли стаєш безсилим над обставинами й не маєш можливости вплинути на розвиток подій, надати їм того напрямку й того етичного змісту, що ти їх сповідуєш сам. Бо піднятись над обставинами і змінити обставини – речі абсолютно різні. Авторові цих рядків уже доводилось вирішувати надзвичайно болючу для себе проблему: відійти від активної політичної діяльности й зберегти чистоту рук чи продовжити свою участь у реальній політиці? Автор зупинився на першому варіянті, зосередившись виключно на захисті та допомозі політв'язням і репресованим. Проте й донині не має певности у правильності рішення, й не полишають докори сумління: самовідсторонився, мовляв, відійшов. Не сумніваюся, що такого змісту проблеми виникали перед багатьма політв'язнями. Але це було тоді, коли ми були молодшими, фізично сильнішими, суспільно-активнішими, і коли серед живих нас було більше. „Здобудеш українську державу або загинеш у боротьбі за неї", – такою була життєва місія націоналіста. До кінця 80-их років долею майже кожного з нас була друга частина цієї максими. Багато навіки залишились у концтаборах або чекали чергового довічного ув'язнення. Та ось державу здобуто. Цілі, однак, не досягнуто: храм, на вівтар якого покладено власне життя, життя і долю батьків, дітей, соратників і побратимів, не став національною будівлею, не служить добру народу та громадян, а трансформується у маразматичну структуру визиску нації, керувати якою тягнуться (а керувати, власне, не припиняли) генерали – „патріоти" та іже з ними. До „іже" входить і homosovieticus (у скороченому перекладі совок), який окрім „черевних завдань" ніколи інших не ставив перед собою, а про державу і не мріяв. Я далекий від думки, що театр має розробляти програму дій організації чи шукати адекватних до ситуації засобів боротьби. Але пістолет, а ще перед тим сокира у руках націоналіста нагадують про стереотипний образ, що нам його нав'язувала окупаційна система: український націоналіст – „сокирник".

До речі, від початку і до кінця вистави сокира, увігнана в колоду посередині сцени, залишається найпомітнішим і чи не головним елементом сценічного інтер'єру, біля якого розвивається драма: діялог батька з сином, споживання самогонки та сала, психологічна атака Психіятра і сокирна реакція Зенона. Тож використання сокири, каністри з бензиною, жонглювання пістолетом – вчинки далеко не адекватні інтелектуальному та духовному рівневі героя і сценічній ситуації, тобто необхідности такої реакції. Усе це – стан афекту, некерованої емоціональної реакції ремісника-одинака із середовища політичного люмпену, а не вмотивовані дії націоналіста-революціонера. Щось „не грає" із внутрішньою логічною лінією вистави. Якщо пам'ятати (і отже, відповідно вмотивовувати поведінку), що націоналіст – невтомний, наче Сизіф, безнастанний борець і живим на пенсію не виходить, то як пояснити, чому Зенон самоусунувся від продовження праведної боротьби у нових умовах та виявах і, немов би виконавши життєву місію, поселився у схожому на монастирський скит закутку й веде філософськи-умиротворений спосіб життя. Аж поки його „не дістануть" Син, Друг, Психіятр. До цього він наче б і не усвідомлював краху власних ілюзій, і тільки втративши Сина, Друга, а головне – архів із листами Сінді у момент обшуку та дізнавшись про її смерть, Зенон хапається за каністру і пістолет. І глядач, завдяки картинній грі Ф. Стригуна, ще не усвідомивши, що перед ним – сурогат націоналіста, емоційно аплодує акторові.

У виставі дійові особи споживають салатну суміш понять. Стає зрозумілим, що автори не знають, і це їм загалом байдуже, що означають терміни „націоналіст", „дисидент", „інакодумець", „в'язень сумління". Вони або ототожнюють поняття, або їх протиставляють, виявляючи цим, що не „володіють предметом". Кожне покоління подвижників національної ідеї творить свою специфіку і методів боротьби, і термінології. Та поняття спадкоємности є визначальним. І протиставляти чи нехтувати цим ніхто не має права, навіть посилаючись на „право свободи" творчости".

Окрім двох політв'язнів, членів родини та чужоземки з однієї сторони і кагебістів-тюремників – з другої у виставі немає інших дійових осіб. Отже, вистава не є віддзеркаленням широко представлених суспільних груп, а дуже малочисельної специфічної ідеї. Постають питання: для чого тоді написано п'єсу і поставлено виставу? Хто ж судді? Чи має homo sovieticus, який ще зовсім недавно в умовах окпупаційної тоталітарної системи брехав і лицемірив, писав і грав соцреалістичну блювотину, возвеличуючи різних Ленінів, – чи має моральне право заглядати у сокровенні куточки душі політв'язня, схвалювати чи судити його життя і поведінку, дошукуватись мотивів його дій? Чи має „совок" на це право, якщо він сам не відчув, не пережив і навіть не здогадується, або знає лиш „теоретично", який у людини стан душі і нервової напруги, коли у неї в руках, наприклад, портфель чи валіза „самвидаву", підпільна друкарська машинка або кілограми копірки і папіросного паперу, а за нею – кагебістський „хвіст", і людина бачить „хвоста", знає, що її „ведуть" та продовжує нести свою ношу, роздумуючи над тим, чи тільки „ведуть", чи вдасться „відірватись", а чи арешту з „пакунком". Або чи відчув на собі homo sovieticus, що таке допит, карцер, концтабірне ув'язнення у 7000 діб (18 років) як у мене, 11000 (26) років) як у Зенона Красівського, чи 14000 (36) як у Юрія Шухевича?

Сьогодні, коли „совкові" без жодних власних зусиль „на тарілочці" піднесено усю сукупність людських прав, він нахабно й безцеремонно експлуатує це право для ганьблення тих, хто його цим правом обдарував. Воістину лише безпросвітний цинік і моральний мародер, аби лиш самому собі та оточенню не здаватись стукачем, здатен безпричинно посягати на добре ім'я, честь та гідність націоналістів, протиставляючи х один одному та покоління поколінню. Не можна любити Бога (і України), не люблячи ближнього свого. А саме любові – великої і справжньої любови – виставі найбільше бракує, хоч герой безнастанно декларує її. Бо ж хіба сокира, каністра і пістолет – інструменти любові?!

На закінчення висловимо ще одне міркування. Прикметно, що автор, режисер-постановник та більшість акторів занятих у виставі, – це вихідці зі східніх земель України. Те, з якою насолодою та одержимістю вони „творять" та захищають цей ганебний спектакль, виразно засвідчує, що й на десятому році існування незалежної Української держави малорос залишається малоросом (поняття далеко не географічне). А з малороса, як відомо, можна легко зліпити „великороса", „білороса" тощо. Можливо, відчуваючи цю свою національну неповноцінність, заньківчанське малоросійство так намагається сплюжити світле ім'я українського націоналіста...

Іван Гель,
Львів

Чого злякалися недруги України?

Супротивники української незалежности почали відчувати, що втрачають вплив на „маси“. Впродовж десяти років їм вдавалося уповільнювати процес творення правових засад молодої держави, гальмувати реформи, посилювати ностальгію населення за минулими часами. Але два нових фактори істотно похитнули позиції супротивників незалежної України і їхніх союзників у „близькому зарубіжжі“.

Передовсім, виросло нове покоління, котре, можливо, не стільки захоплюється національно-патріотичними ідеями, скільки є більш відкритим до Европи, до західного світу, вивчає різні мови, подорожує в раніше відгороджені „залізною завісою“ країни і висловлюється на користь рішучих змін. Недругам України вдалося фізично усунути кількох важливих політичних діячів з попереднього покоління, але на зміну їм йде студентство, політики нової хвилі, які вже організовують свої акції, вже беруть голос, до котрого починає прислухатися світ.

Друга обставина: позитивні зміни в економіці. У першому кварталі нового тисячоліття, який щойно закінчився, валовий продукт зріс порівняно з відповідним періодом минулого року на 7,7 відсотка, зросла реальна платня, не стало боргів з пенсій і соціяльних виплат, приріст промислової продукції лише у березні перевищив 18 відсотків. В Україні здійснено остаточний перехід до приватизації, заснованої на продажу контрольних пакетів акцій стратегічним інвесторам, забезпечено широку приватизацію землі. На селі є запаси насіння, які перевищують фактичні потреби, поліпшилось забезпечення пальним і мастилами. Зміцнення економіки обертається підвищенням життєвого рівня населення, яке на наступних парляментських виборах може перейти від лівих кандидатів до тих підприємців, політиків, молодих діячів, котрі запропонують замість повернення до минулого вихід у світ добробуту. Значною мірою це є заслугою діяльного прем'єр-міністра В. Ющенка, який має широку підтримку на Заході.

Усвідомлюючи небезпеку, певні політичні кола рушили, як співають комуністи у своєму гимні, „у останній і вирішальний бій“. Вони мають намір усунути популярного прем'єра через виявлення недовіри урядові, достроково шляхом політичного тиску змінити Президента. Складається враження, що в Україні планомірно розгортається сценарій прихованого державного перевороту, складовими частинами якого були зникнення журналіста, підслуховування президента, арешт віце-прем'єра, ряд інших, менш помітних акцій, аж врешті нагінка на голову уряду, дії якого поставили під загрозу джерела збагачення багатьох нових мільйонерів. Створення хаосу у державі, підрив її авторитету в світі дозволяє їм й далі наживатися на велетенських ресурсах усе ж багатої України. Ніхто зі змовників не хоче, звісно, кидатися в обійми північного сусіда, утиск яких може бути небезпечним, але вплив цього сусіда (а він теж має гроші) збігається з курсом, який обрали українські ліві, тому він є їх союзником.

Напередодні 10-ліття незалежности Україна стала перед відповідальним іспитом. Пасивне її населення не має впливу на політику, не бере участі у політичних діях. Засоби масової інформації переважно засновані або куплені організаторами політичних диверсій. Але світ не байдужий до найближчого майбутнього України. Міждержавні об'єднання Европи, структури ООН, фінансові кола Заходу непокоїть можливість послаблення України як противаги імперським амбіціям Росії. Загроза Україні існує, вона є реальною, тому що її недругам і справді втрачати нічого, вони готові до крайностей.

СВОБОДА
Пам'ятаймо про Україну!
Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор —Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич,
Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи“
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про українську мову, але не від українця

Про українську мову постійно говоримо, сперечаємося, хвилюємося, переживаємо. А скільки застережень тепер виникає у зв'язку з правописними непорозуміннями, навіть у нашій редакції, тим паче у тих, що пишуть до нашої „Свободи". Скільки емоційних, з різними порадами, вимогами, наріканнями листів на цю тему проходить майже щоденно. А скільки занепокоєння, тривоги у зв'язку із натиском русифікації, з уживанням слів, яких раніше не було, з питаннями чи вживати літеру „г" чи „ґ", чи закінчення на „и" чи на „і".

Але ми тут сьогодні не хочемо розпалювати правописної чи іншої мовної війни серед нас – вона віддзеркалена на сторінках „Мови про мову". Нам цікаво знати, що думають про українську мову та її сьогоднішнє вживання в Україні чужинці, для яких питання „г" чи „ґ", „х" чи „г" це незрозумілі проблеми.

Завдяки приятелеві нашого тижневика, у нас на руках – стаття із „Франкфуртер Альгемайне Цайтунг" про нашу українську мову, як її відчуває німецький кореспондент Вернер Д'інка. Назвав він свою статтю „Ніжний звук прізвища" (це останнє, написане латинськими літерами, виглядає доволі цікаво). Зачинає репортер свою статтю запитанням, хто може з чужинців вивчити таку мову, в якій таке звичайне слово як „Name“ називається „прізвище"? І далі автор подає цілий ряд прикладів на українські вислови, які для німця, як і взагалі чужинця, є дуже важкими до вивчення і до зрозуміння, і яких тут через різниці в написанні не будемо подавати. Хоча автор дещо сумнівається у ствердженні викладача української мови Світлани Амір-Бабенко, що українська мова своєю співучостю нагадує італійську, він однак подає як приклад вислови, що йому здаються дуже поетичними: „зупинка", "вранці" і т. п.

Німецький журналіст у своїй вичерпній статті не лише зупиняється на милозвучності нашої мови, але розглядає також її політичне минуле, як мову народу, що довгими віками був під чужим чоботом, і тому його рідна мова затрималася радше серед „звичайного" населення, а не у вищих кастах. Ці говорили і писали або польською, або російською мовою. І хоча тепер українська має зобов'язувати як державна мова, пише В. Д'інка, загально вживають російської – як у пресі, телебаченні, так у книжках та розмовах. Але репортер німецького щоденника підкреслює, що таки українська мова починає переважати та перемагати російську.

Дотепно завважує він, однак, що в цій українській мові чується багато також німецьких висловів, що здобули собі права, як ось „маршрут", "пляцкарта", „штраф" чи „поштамт". А може, вони „залишенці" від німецьких колоністів? От таке читаємо тепер про нашу рідну мову, яку старається зрозуміти та вивчити німецький журналіст. Радує нас його висновок, що таки українську мову, як розмовну, щораз більше зачувається у Києві, та здається із його статті, що він самий вже її доволі вивчив та полюбив.

А мені так хотілося б, щоб таких як цей німецький журналіст було більше. Може таким „крутим" шляхом зрозуміють важливість української мови наші земляки?

О–КА

НОВИНА З КОМЕНТАРЕМ

Президент України вручив орден «За заслуги» Митрополитові Никодиму

ХАРКІВ. 20 квітня Президент України Леонід Кучма вручив орден „За заслуги“ І ступеня Митрополитові Харківському і Богодухівському Никодиму - старшому архієреєві Української Православної Церкви Московського Патріярхату. – Ред.). Никодим понад 60 років свого життя присвятив церкві, у сані єпископа - 40 років. Никодим Руснак народився 18 квітня 1921 року. *УНІАН*

Сталося так, що 22 травня 1991 року я стояв на могилі Т. Шевченка поруч з Владикою Никодимом, чув усі його розпорядження підлеглим. Про цей день пише очевидець подій Любомир Величко: „На могилі правили Панахиду московські батюшки, яких зі всіх сторін охороняла міліція. Могилу вони займали ще з восьмої ранку й служили до шостої вечора“. Продовжує Зінаїда Тарахан-Береза в книжці "Святиня": „Того дня на Кобзаревій усипальниці правили священики Української Православної Церкви. Не зміг піднятися на могилу навіть 93-річний Патріярх УАПЦ Мстислав, не могли пробитись поетеса Ліна Костенко, артистка Ніла Крюкова, кобзар Василь Литвин, студенти Київського університету, тисячі прочан. Біля Успенського собору розпорядником також була міліція, а в соборі – вищі ієрархи УПЦ, які не дозволили протоєреєві УАПЦ о. Петру прочитати поминальну молитву за Тараса Шевченка. Перед колоною, яка прибула на Чернечу гору з прапорами УРСР, розступилися міліція та священики, та ще щільніше зімкнулися вони перед учасниками походу-реквієму, які прийшли до Шевченка з синьо-жовтими прапорами. Похід-реквієм завершився драматично. Біля могили зчинився страшенний гамір, колотнеча, справжня бійка".

Я був увесь час на могилі Шевченка і знаю, що диригентом протистояння УПЦ Московського Патріярхату іншим церквам і шанувальникам Шевченка був Владика Никодим.

70-літній на той час Никодим сумлінно виконав того дня волю свого Патріярха. Звісно, за такі зусилля його могли й нагородити...

Але чому ж – орденом України?

Л.Х.

Генеральна прокуратура України підготувала звернення до США про видання майора М. Мельниченка

КИЇВ. – Генеральна прокуратура України підготувала звернення до Міністерства юстиції США про видання колишнього майора Миколи Мельниченка. Про це заявив 19 квітня на прес-конференції заступник Генерального прокурора Олексій Баганець. За словами О. Баганця, хоча між Україною та Америкою немає відповідних угод про правову допомогу, Україна вимагатиме видати М. Мельниченка, оскільки він звинувачується у кримінальних злочинах. У США теж передбачена кримінальна відповідальність за прослуховування кабінету Президента країни.

М. Мельниченка розшукують оперативники Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ, Національного бюро «Інтерпол», а також компетентні установи різних держав. Уже отримані перші інформації з цього приводу з різних країн.

В російському Інтернеті була розповсюджена інформація, що у швайцарському банку на ім'я М. Мельниченка відкритий рахунок, на який протягом останніх 5 місяців надійшов 1 млн. долярів.

Надання М. Мельниченкові статусу біженця в США „фактично зірве процес ведення слідства і судовий розгляд справи", порушеної Генеральною прокуратурою проти нього за здійснення державної зради. Як наголошується у заяві парляментської більшости Верховної Ради, без М. Мельниченка не можна буде розглядати питання про достовірність оприлюднених ним матеріялів та ґарантувати недопущення в майбутньому витоку інформації, яка може становити державну таємницю. „Враховуючи, що акція американського міграційного відомства відбулася на тлі масових антидемпінгових процесів, спрямованих проти експорту української металопродукції до США, слід констатувати недоречність і невиправданість такого кроку з боку американської сторони", - наголосили депутати.

УНІАН

Верховна Рада...

(Закінчення зі стор. 1)

ставку. Однак депутати Верховної Ради мають голосувати у питанні довіри чи недовіри уряду, що може спричинитися до реальної відставки, в разі неґативної постанови. Більшість оглядачів вважають, що таке голосування відбудеться 26 квітня.

Народний депутат від Народного Руху України Ліля Григорович на знак протесту проти рішення Верховної Ради 19 квітня здійснила спробу самоспалення у залі парляменту, але інші депутати не дали їй підпалити вилиту на себе бензину. Віктор Ющенко ще раз підтвердив, що ніколи „не піде на статус виконуючого обов'язки" прем'єр-міністра. Він зазначив, що „не роби зі своєї можливої відставки проблем", і для нього особисто - це „далеко не трагедія". Він зазначив, що кожен прем'єр-міністер у день, коли його призначають на цю посаду, повинен думати і про той день, коли він піде у відставку. Головним є те, „через які двері" вийти з уряду. В. Ющенко сказав, що він вийде "через парадні двері" Кабінету Міністрів.

Стурбованість станом української демократії висловила низка европейських установ.

* * *

Від редакції "Свободи". *Хоча це число виходить з датою 27 квітня, проте газета передається до друкарні 25 квітня, тому про результати розгляду Верховною Радою питання довіри урядові В. Ющенка ми розповімо у наступному числі тижневика.*

Провідник фракції „Яблуко" Михайло Бродський (у центрі ліворуч) намагається протиснутися до трибуни Верховної Ради України під час бійки між членами фракції „Яблуко" і представниками т. зв. проурядових фракцій (Українського Народного Руху, Народного Руху України, „Батьківщина" і „Реформи-Конґрес") 24 квітня 2001 року в Києві. Депутат Михайло Ратушний приніс мегафон і, перекрикуючи виступ провідника комуністів Петра Симоненка, що з місця доповідав з питання відповідальности уряду, закликав припинити засідання. Члени фракції "Яблуко" намагалися вирвати мегафон з рук М. Ратушного. Біля трибуни почалася бійка. Погоджувальна рада парляменту прийняла рішення відкласти засідання Верховної Ради на вечір.

Фото УНІАН

Помер Ярослав Вижницький

Коли готувалося до виходу це число „Свободи", наспіла сумна вістка, що на 73-му році життя 24 квітня несподівано помер у Гантері мистець-маляр Ярослав Вижницький.

Народився він у селі Вороняки, Золочівського району на Львівщині, прибув до США із „третьою хвилею" після закінчення Другої світової війни. Закінчив Національну мистецьку академію в Нью-Йорку та посвятив ціле своє життя малярству, беручи участь у групових і персональних виставках. Зокрема його картини неодноразово експонувалися на виставках у Нью-Йорку, Чикаґо, Дітройті, Монреалі, Торонто та інших скупченнях української громади.

Активний у громадському житті, він був засновником і членом Асоціяції молодих українських мистців у США, а відтак активним членом Об'єднання мистців-українців Америки. За натурою романтик, рухливий та непосидющий, Я. Вижницький був залюблений в навколишній світ, у радість та красу життя. Це підкреслювала також його приналежність до молодечої організації Пласт, якій вірним залишився ціле життя як член куреня УПС „Хрестоносці".

Закоханий у природу, Я. Вижницький довгі роки проживав з дружиною св. п. Марією в Гантері, де його дім був осередком мистецького і товариського життя.

Св. п. Ярослав Вижницький

Залишив у смутку доньку з чоловіком, сина, родину та широке коло друзів.

Панахида за св. п. Я. Вижницького відбудеться в п'ятницю, 27 квітня в похоронному заведенні Aston Basagic в Гантері, Н. Й., а похорон – у суботу, 28 квітня, о год. 4-ій по полудні, з УКЦ св. Івана Хрестителя в Гантері на кладовище в Елка Парк, Н. Й.

В Канаді відбулася економічна зустріч країн Америки

КВЕБЕК, Канада. – У зв'язку з масовими протестами противників глобалізації стосовно економічної зустрічі глав 34 американських держав, яка відбулася тут 20 - 22 квітня, посилено заходи безпеки. Провідники країн, які репрезентують держави американського континенту, під час зустрічі в Квебеку схвалили пляни створення до 2005 року найбільшої зони вільної торгівлі. Учасники зустрічі ратифікували угоду, згідно з якою до зони вільної торгівлі не буде включено країни, де відсутній демократичний устрій. Єдиною з держав американського континенту, яку не запросили на зустріч, є Куба. Це пояснюють відсутністю процедури вільних виборів на тому острові. Низка країн, зокрема Бразилія, висловили серйозні застереження. Вони побоюються, що лібералізація економіки може створити передумови для імпорту товарів зі США, що сприятиме підвищенню безробіття в тих країнах.

Президент США Джордж Буш заявив, що мета зустрічі – сприяння зміцненню демократії та розвитку економічних зв'язків між країнами Західньої півкулі. Безмитна торгова зона, простягнеться від Канади до Чіле та засягне 800 тисяч мільйонів осіб.

Навчання на Яворівському полігоні

ЛЬВІВ. – 22-28 квітня у навчальному центрі „Партнерство заради миру" Яворівського полігону Західнього оперативного командування відбуваються навчання для військових-миротворців під керівництвом канадських інструкторів, – повідомив у понеділок, 23 квітня, начальник прес-центру Західного оперативного командування підполковник Микола Гуцуляк. У навчаннях, які включають курс з миротворчої тематики, беруть участь 4 канадські миротворці-інструктори, 15 українських, 14 польських та 5 литовських офіцерів, які готуються до ротації українсько-польського батальйону у складі багатонаціональних сил КФОР у Косові. Як зазначив М. Гуцуляк, канадська сторона взяла на себе всі витрати, пов'язані з доставкою, проживанням та харчуванням учасників навчань.

Найнебезпечніші об'єкти плянети розташовані в Україні

КИЇВ. – Керівник Міжнародної громадської групи незалежних фахівців з прогнозування наслідків катастроф Василь Кредо на прес-конференції 23 квітня повідомив, що на сьогодні в Україні розташовано 19 катастрофічно найнебезпечніших на всій плянеті об'єктів: 5 атомних електростанцій, 8 найбільших звалищ вибухонебезпечних озброєнь, у тому числі і найбільше в світі, яке містить близько 500 тис. тонн боєприпасів.

УНІАН

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ЧИСЛОВЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ПРО РУХ ЧЛЕНСТВА УНСоюзу БЕРЕЗЕНЬ 2000 р.

	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
Активні члени 2/2001	6,980	14,693	3,390	25,063
Неактивні члени 2/2001	7,331	17,668	0	24,999
Всі члени 2/2001	14,311	32,361	3,390	50,062
Активне членство				
Приріст у 3/2001				
Нові члени	10	24	0	34
Нові УЛ	0	2	0	2
Прийняті наново	15	21	9	45
Разом	**25**	**47**	**9**	**81**
Убуток 3/2001				
Померли	0	38	0	38
Вибрали гроші	20	37	0	57
Відійшли з дозрілими вивін. грамотами	14	24	0	38
Виплатили вповні вкладки забезпечення	14	14	0	28
Відійшли на част. випл. забезпечення	0	0	0	0
Відійшли на безпл. продовж. забезпечення	16	42	0	58
Вигасло забезпечення (активні)	5	21	27	53
Кінчилось забезпечення	0	5	5	10
Разом	**69**	**181**	**32**	**282**
Всі активні члени 3/2001	6,936	14,559	3,367	24,862
Неактивне членство				
Приріст у 3/2001				
Виплачене забезпечення	14	14	0	28
Відійшли на частинно виплачене забезпечен.	0	0	0	0
Вигасло продовж. безплатне забезпечення	16	42	0	58
Разом	**30**	**56**	**0**	**86**
Убуток у 3/2001				
* Померли	2	50	0	52
* Вибрали готівку	7	21	0	28
Дозрілі вивін. гр. неповної виплати	1	6	0	7
Повернені в активні	15	21	0	36
Вигасло забезпечення (неактивні)	6	7	0	13
Разом	**31**	**105**	**0**	**136**
Всі неактивні члени 3/2001	7,330	17,619	0	24,949
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ 3/2001	**14,266**	**32,178**	**3,367**	**49,811**

(* Виплачені і частинно виплачені грамоти)

Помер кол. секретар 200-го Відділу Іван Пригода

Св. п. Іван Пригода.

Український Народний Союз зі смутком прощає на вічний спочинок заслуженого колишнього секретаря 200-го Відділу УНСоюзу Івана Пригоду, котрий помер несподівано 14 квітня ц. р., на 83-му році життя. Понад двадцять років він був секретарем 200-го Відділу УНС „Вільна Україна" в Озон Парку, Н. Й. Іван Пригода став членом УНСоюзу після приїзду до Америки в січні 1950 року, у Відділі 361-му „Товариство 'Дністер'", де був вибраний до управи як касир. В той час Товариство „Дністер" налічувало понад 1,000 членів.

В 1970 році його вибрано секретарем 200-го Відділу, де він сумлінно виконував свої обов'язки та причинився до розвитку відділу, приєднуючи багато членів. Як секретар він проявив свій великий хист до організаційної праці, уміло розвинув відділ та подвоїв його членство. В ролі секретаря і делегата він їздив на конвенції УНС, де часто був призначуваний на почесну посаду дверника. На останній конвенції він ще раз підкреслив важливість зросту числа Союзу і необхідність усім братися до організаційної праці. Від 1999 року його єдиний син перебрав обов'язки секретаря відділу.

Покійний залишив сина Івана із дружиною Давн та чотирьох внуків – Линду, Таню, Івана, Михайла і правнуків Христофора, Челсі та Івана-Йосифа.

Похоронні відправи відбулися в понеділок, 22 квітня, в українській католицькій церкві св. Тройці в Кергонксоні, Н. Й, а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурзі, Н. Й.

Прощаємо відданого Союзовця на вічну пам'ять!

Марта Лиско,
Головний секретар

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Монтреалі

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в суботу, 5-го травня 2001 р., о год. 2-ій по пол.

в приміщенні Конгресу Українців Канади

3244 Beaubien E., (2nd floor), Montreal, Quebec, Canada

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: члени управи Окружного Комітету, конвенційні делегати та по два делегати наступних Відділів:

434, 465, 471, 473,492

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьмуть участь:

Марта Лиско, Головний секретар УНСоюзу
Текля Мороз, радна УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:
Текля Мороз, голова
Ярослава Бачинська, секретар
Даня Дубас, касир
Олександра Дольницька, організаційний референт

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Сиракюзи, Н.Й.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в суботу, 5-го травня 2001 р., о год. 2-ій по пол.
в Українському Народному Домі

1317 West Fayette Street, Syracuse, NY 13204

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: члени управи Окружного Комітету, конвенційні делегати та по два делегати від наступних Відділів:

21, 38, 39, 58, 121, 271, 283, 484

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьме участь:

СТЕФАН КАЧАРАЙ, касир УНСоюзу

За УПРАВУ ОКРУГИ:
д-р Іван Гвозда – голова
Микола Велич – секретар і касир

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

ПРОДОВЖУЮЧИ ТЕМУ

Кого прославляє офіційний Київ?

На ясне і недвозначне запитання, яке Роман Сербин виніс у заголовок своєї статті – „Чи визнає український уряд УПА до десятої річниці державної незалежности?" („Свобода" з 20 квітня, ч. 16) – хочуть одержати позитивну відповідь усі свідомі українці.

На жаль, на це є мало надії. Офіційний Київ усе ще перебуває в полоні совєтської інтерпретації минулого, зокрема Другої світової війни.

Ось читаємо на Інтернеті, що 30 березня Президент України Леонід Кучма поклав квіти до пам'ятника „одного з керівників партизанського руху на Україні, двічі Героя Радянського Союзу Олексія Федорова" – з нагоди 100-ої річниці з дня народження. Також у Києві, на вул. М. Заньковецької, відкрито меморіяльну дошку на честь О. Федорова. Хто ж такий цей „двічі герой"?

Знищивши мільйони невинних громадян, в тому числі найкращих військових командирів, Сталін у перший рік війни не спромігся протиставити німецькій армії відповідну збройну силу, тому вдався до способу, що прямо випливав з психології тирана-лицеміра – до організування терористичних груп на окупованих німцями українських територіях. Ці групи, завдаючи певної шкоди німцям, особливий „героїзм" виявили у боротьбі зі свідомим українством, з нашим патріотичним підпіллям. Такі терористичні партизанські групи очолювали Ковпак і цей самий Федоров, „секретар підпільного обкому партії" на Чернігівщині і Волині. Цей вшанований Президентом Кучмою „герой" зі своїми головорізами спалив на Волині і Холмщині десятки українських сіл, вимордував щонайменше 3 тисячі невинних українських людей.

Має цілковиту рацію Роман Сербин, пишучи, що сьогоднішня Україна – „дивовижна держава"...

Роман Запутович,
Гілсайд, Н. Дж.

P.S. Користуючись нагодою, повідомляю інтернетський вебсайт Президента України Леоніда Кучми: www.kuchma.gov.ua.

І ще одне: Міжнародна служба Радіо „Україна" працює тепер за літнім часом на хвилі 13590 KHz (22 метри) від 4-ої год. по полудні.

Героїні вже стали бабусями

Довідавшись про програму СУА „Допомога бабусям", я запропонувала адреси двох „бабусь" з України, які потребують підтримки. Від однієї – Марії Пилипчук – маю на згадку привезену з Інти скарбничку, вирізьблену талановитою жінкою-в'язнем з Литви чи Латвії, та мініятюрні вив'язані рукавички-брошку.

Від Олени Степанів залишилась згадкою ручка, в якій плавала маленька золота рибка. Я годинами розглядала те диво і теплий бурштиновий колір його пам'ятаю більше, ніж обличчя власниці. Проте найбільше пам'ять зберегла чисте лице Лідії Смаглюк – з палкими очима, смоляним волоссям та її вишивками. Це про неї можна було б казати словами: „Яку квіточку побаче, то й шиє". Братчики, волошки і настурції – чого тільки не навишивала за своє життя ця українська жінка-бранка жорстокого режиму. Незламна, мужня, молода.

Мій „рідний" 12-ий відділ СУА в Клівленді в рамках проєкту „Допомоги бабусям" послав їм торік по 50 дол.

Марія Пилипчук купила дрова на зиму, а Ліда Смаглюк наважилась позичити ще грошей та прооперувати катаракту на одному оці. Про друге при її статках немає мови. Вона тепер може хоч дорогу коло хати бачити... Ту дорогу, по якій колись ходила вчитись і по якій назавжди пішов з пораненим серцем її брат Федір Смаглюк, теж репресований.

Скільки їх, тих що найдорожче віддали Батьківщині? Тих, що ніколи про себе не обізвалися і вміли самовіддано любити, зберігати вірність.

Дякую всім, хто підтримує це починання СУА, хто прилучився до того, щоб обігріти зболені серця жінок, які жили героїчним життям так просто і відкрито, як дихали і читали щоденну молитву.

Катерина Немира,
Клівленд, Огайо

Редакція „Свободи" щиро дякує усім особам, українським організаціям і громадам, які надіслали нам Великодні вітання.

Читачі дякують, радять, уточнюють...

Зростання матеріяльної допомоги українців своїм землякам на батьківщині супроводжується збільшенням числа подяк в пошті „Свободи". Голова шкільної ради інтернату в Артемівську на Донеччині **Андрій Тупиця** надіслав подяку за подарунки сиротам, які зробили Мар'ян Коць, Катерина Щербань, Лариса Журавель, Ніна Булавицька, Оксана і Михайло Салдити, Галя Наболотна, Віра Різванюк, Надія Савчук, Ольга та Іван Петрончаки, Василь і Маргарет Кеці, Василина Гординська, Калина Снилик, Оксана Мельник, Юрій Гончар, Любомир Колтунюк, Федір Трусевич, Осип Оришкевич, Олександер Воронін, Петро Корнієнко і православні з Нью-Гевену, Конн., Іван Заковоротний, Михайло Мандибур, Петро Євчик, Тамара Сливка, Джон Дубіл, клюб сеньйорів з Мишигену та інші.

Завідуюча бібліотекою ім. д-ра М. Палія в Хоросткові на Тернопіллі **Люба Росяк** дякує патронові цієї книгозбірні д-рові Михайлові Палієві за подаровані ним дві тисячі книжок. **Осип Панчишин** з Чикаго переслав подяки за подану ним допомогу від протоігумена о. Йосифа Будая, від сільського голови у його рідних Пеняках Й. Блюя, з музею в Бродах та інші. **Павло Лежак** з села Білокриниці Тернопільської области написав віршовану подяку за підтримку односельців Іванові Калиновичу з Нью-Джерзі.

Голова Самбірської організації Союзу Українок **Любомира Зубрицька** дякує 86-му відділові СУА, Ліді і Богданові Гайдучкам за їхню допомогу самітнім в межах акції „Самотня бабуся", а також мешканцям дитячих будинків „Любисток" і Рідний дім", будинку людей старшого віку „Милосердя", багатодітним родинам. **Таня Павлюк** з Чорткова журиться долею Оксани Дунайцевої, яка з дитинства має паралізовані ноги, проте наважилася народити доньку Олександру. Добрі люди подарували Оксані пральну машину, інші речі, але її помешкання обікрали, знову немає нічого. Прикметно, що Таня з Чорткова ніколи Оксани не бачила, проте листується з нею, підтримує добрим словом.

Не бракує у редакційній пошті листів з політичної тематики. З **Українського Вільного Університету в Мюнхені** надійшло повідомлення про доповідь генерального директора Всенімецької спілки оптового бізнесу і міжнародної торгівлі д-ра Петера Шпари. **Ігор Дуда** з Тернополя надіслав дві статті – про становище України на межі століть і про власні враження від перебування в США.

Голова Українського культурного центру в російському місті Сочі **Віктор Антонюк** пише про труднощі в діяльності цієї громадської організації з надією на допомогу. Представник фонду „Українській армії – українську мову" в США **Тарас Козбур** надіслав добірку опублікованих в пресі матеріялів, які докладно розповідають про діяльність фонду.

Ярослав Романишин з Манчестеру написав листа з питань практичного користування українською мовою в Україні зі застереженням при публікації не подавати його прізвища, чим унеможливив оприлюднення його точки зору на важливу проблему.

Протопресвітер **Стефан Посаківський**, адміністратор Українських Православних парафій Київського Патріярхату в Америці, розмірковує про причини поділу православ'я і вважає, що об'єднанню церков перешкоджають самі ж „проросійськи настроєні люди, які мають в своїх руках владу".

Наш постійний дописувач **Олександер Вівчарик** надіслав кілька розповідей про українське життя, зокрема про колишнього політв'язня, недавно померлого поета Володимира Косовського з Київщини, братів Чосенків, з яких Микола живе в Україні і славиться своєю майстровитістю, а Василь став відомим у християнському середовищі Америки редактором журналу „Вісник правди", про селянську родину Артеменків, яка заснувала на 85 гектарах землі фермерське господарство і стала переможцем Всеукраїнського конкурсу-огляду фарм. В іншому листі Олександер Вівчарик розповідає про засилля в Україні російських пригодницьких книжок для молоді.

Надійшли також нові поетичні твори ряду читачів, зокрема **Ростислава Василенка** з Канади, **Федора Бабака** зі штату Вашинґтон.

У кількох листах надіслані уточнення попередніх публікацій. **Ольга Фараонів** з Трентону повідомляє, що опера „Гравець", у якій співав Володимир Гришко („Свобода" від 6 квітня), була поставлена в Метрополітен-Опері Нью-Йорку вдруге. Вона має рацію: в цьому театрі це було друге виконання, а перше, як зазначено в статті, мало місце 4 квітня 1957 року, але в Плейгавзі на 85-ій вулиці.

Прийшла з тисячі доріг...

Важку боротьбу підпілля, членів ОУН, УПА в умовах, які переходять межі людської уяви, описала Марія Савчин (Марічка) у книзі „Тисяча доріг". Ступила вона на цей шлях 14-літньою дівчинкою, членкинею ОУН. Дев'ять років діяла в Галичині, на Закерзонні, Поділлі, Волині, Поліссі, в умовах постійних небезпек.

Хоч спомини Марічки були писані у 50-их роках і остаточно надруковані як 28-ий том „Літопису УПА" – „вони свіжі, люди в них живі та й умирають дійсно, а не картинно" – писала М. Богачевська-Хом'як.

Марія Савчин не оспівує повстанського життя, а об'єктивно, з суворими деталями описує епізоди героїчної боротьби за природні права українського народу, а також жорстоку і парадоксальну радянську дійсність. Згадує вона з жалем про нерозумний розкол ОУН та про юдейську роботу зрадників. Її книжка викликала нерозважливу критику партійних фанатиків. Не дивлячись на тінь, кинену на авторку, „Марічка виконала знамениту роботу", писав М. Чировський. Та книжка викликає у читача почуття національної гордости, саме тому Союз Українок Америки 111-ий Відділ у Лос Анджелесі запрошуєукраїнське громадянство на зустрічі з авторкою „Тисяча доріг" Марією Савчин-Пискір, леґендарною упівкою.

Зустріч відбудеться 20 травня в залі Української католицької Церкви. Поч. о год. 12-ій полудня.

Ігор Лесик,
Лос-Анджелес

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Відродження Острозької академії

Д-р Ігор Пасічник та Наталя Ломінська були гостями УНСоюзу і редакцій обох тижневиків.
Світлила Рома Гадзевич („The Ukrainian Weekly")

КЛІВЛЕНД. - Українська громада Клівленду 23 березня мала зустріч з ректором Острозької академії Ігорем Д. Пасічником і проректором Наталією Ломінською. Зустріч відбулася в Пармі заходом Українських злучених організацій (УЗО). Її відкрив голова УЗО мгр. В. Ліщинецький, а гостей представив публіці д-р М. Куропась, який розповів також про свої враження від візити до Острогу. Д-р М. Куропась привітав також присутнього історика д-ра Л. Винара.

Д-р І. Пасічник розповів, що академія має славну історію. Її заснував меценат князь Константин Острозький у 1576 році. Академія була першою науково-освітньою школою в Україні, яка започаткувала відродження політичного, освітнього і церковного життя. Після упадку Галицько-Волинської держави занепали українська культура і освіта. Такий стан тривав до половини XVI століття. Зі заснуванням Острозької академії справи змінилися на краще. В академії працювала перша друкарня з відомим друкарем І. Федоровичем, який надрукував першу Біблію церковнослов'янською мовою. Дем'ян Наливайко видав перший буквар. Вихідці академії залишили тривалий слід в політичному, церковному і культурному житті України. Серед них були Йов Борецький, Єлісей Плетенецький, Мелетій Смотрицький, Петро Конашевич-Сагайдачний та інші. М. Грушевський писав, що Острозька академія започаткувала відродження української політичної і культурної думки.

Відродження академії сталося в 1994 році, спершу як колеґіюму, а в 2000 році указом Президента Л. Кучми її статус піднесено до Національного університету. „Хресним батьком" академії був М. Жулинський, стараннями якого академія стала дійсністю.

В 1994 році в малому містечку Острозі з напіврозвалених і знищених будівель колишньої гімназії було відновлено корпус академії, споруджено нові будівлі. В університеті тепер навчається 1,200 студентів. Бібліотека має 250 тисяч томів. Студентами академії є молодь з усіх областей України. Академія підтримує зв'язки з університетами України, Европи, Канади і США. Наталія Ломінська розповіла про життя студентів, їх добір, методи навчання. Академія має перевагу серед інших університетів в тому, що її професори не обтяжені ідеологією минулого. Вони виховують національно свідомих патріотів України.

Д-р Л. Винар у короткому виступі підкреслив важливу ролю академії в духовному оновленні України і першим пожертвував 1000 долярів у фонд академії. Старанням В. Ліщинецького в кредитівці було відкрито рахунок фонду академії, на який можна вносити пожертви.

Євген Бачинський

***

Острог – це історична, старовинна місцевість. Її колишній власник князь Острозький майже весь свій маєток подарував на шляхетні цілі, а був той маєток у три рази більший, ніж у польського короля.

За більшовицької окупації замок, бібліотека та культурні надбання були знищені. Але сталося чудо, коли академію було відбудовано майже з руїн і вона стала світилищем і кузнею науки. До нього причетні віце-прем'єр М. Жулинський, колишній Президент Л. Кравчук і нинішній – Л. Кучма.

Велика подяка належиться діяспорі, а особливо проф. д-рові Миронові Куропасю з Чикаго і голові Світового товариства істориків проф. д-рові Любомирові Винару. Д-р М. Куропась організував спеціяльну Фундацію в США „Острозька академія". Академія має тепер 5 факультетів, на яких читають лекції професори з університетів США, Канади і Европи. І. Пасічник розповів про те, як люди в Україні жертвують на академію. Старенькі бабусі зі своєї скромної пенсії пересилають по 10 гривень. Ректор І. Пасічник підкреслив унікальне явище – професори академії дуже молоді, пересічно 35-річні. Під час зустрічі з І. Пасічником і Н. Ломінською присутні складали або деклярували пожертви і їхні імена були записані до списку жертводавців.

Д-р Володимир Боднар

Ті, що подають руку потребуючим

„Бінґо" і щира розмова збирають багато учасників.

В останніх роках ми звикли постійно допомагати фінансово нашим близьким і неблизьким в Україні, звикли, що все хтось просить нас подати помічну руку. Але тут, на наших поселеннях, не менше потрібно помочі нашим землякам – і не так фінансової, як звичайно, людської, яка кличе з усіх усюдів. Її потребують хворі, немічні, старші віком, дарма чи живуть вони дома, чи у старечих домах, чи у лікарнях.

Саме таку поміч дає в першу чергу відділ Об'єднання Українців Америки „Самопоміч", що розвинув свою самаритянську діяльність в Нью-Йорку. Ми маємо нагоду зустрітися із головою Відділу Наталею Думою, її заступницею Надею Савчук, зокрема з найактивнішими у суспільній опіці діячами – Оксаною Лопатинською, Іриною Д'Алесіо та О. Лопатинським. Вони усі розповідають про свою так часто невдячну, але конче потрібну працю, опіку над потребуючими, над новоприбулими, над старшими, і ця праця проявляється у різних напрямках.

Ось саме у четвер, коли ми відвідуємо домівку при 98 на Другій авеню, вона аж кипить життям. В цей день тижня тут збираються старші віком особи, що шукають за товариською розривкою, яку знаходять у різних іграх чи у дружній розмові.

Телефон у О. Лоптинської невгаває – люди звертаються з різними запитаннями і проханнями. Завдяки їй та її товаришці у праці І. Д'Алесіо триває жвава поміч українцям міста, якої ті потребують. Маючи потрібну допомогу від управи міста, вони відвідують хворих, опікуються ними, дають поради у справах еміґраційних, а поруч із цим дбають про постійну програму для старших віком українців, що живуть в Нью-Йорку.

Це не лише гра бінґо чи в карти, але і руханка, розмови у клюбі сеньйорів, поїздки автобусами у різні цікаві місця та інші розривкові програми, які частинно оплачується з допомоги міста. І перед управою міста вони зобов'язані звітувати щомісяця, а взамін отримують усі потрібні інформації, списки хворих, адреси потребуючих опіки.

Слухаючи цю розповідь, можемо лише частинно з'ясувати собі ширину та засяг праці цього відділу „Самопомочі" та його добровольців. Крім усього, цей Відділ, як скромно пригадує голова Н. Дума, опікується також Школою Українознавства в Нью-Йорку, в якій тепер є біля 200 учнів, є її адміністратором і спонзором.

І так було завжди, від часу заснування ОУА „Самопоміч", тобто від 1947 року. Наші активістки показують пропам'ятну книгу, що появилася з цього приводу і згадують початок Об'єднання „Самопоміч" саме тут, в Нью-Йорку, із мистцем Петром Андрусівим, першим головою. Понад півстоліття це об'єднання служить серцем українській громаді Нью-Йорку і завжди є досить наших громадян, які готові безкорисливо допомагати своєю порадою і теплим словом тим, що того дуже потребують.

Щоб тільки число активних членів Управи та працівників ніколи не меншало і щоб у цій домівці при 98 на Другій авеню завжди усі наші сеньйори та усі потребуючі знаходили опіку, теплі серця і добре слово.

О. Кузьмович

Бридж – це ще одна можливість психологічного відпочинку.

Засновано вічний Фонд ім. Володимира і Надії Шкільників

ЧИКАҐО. – Ректорат Львівської богословської академії та адміністрація Української католицької освітньої фундації в Чикаґо (УКОФ) повідомляють про створення вічного фонду імені Володимира і Надії Шкільників. Цей фонд у розмірі 50 тисяч американських долярів заснував д-р Володимир Шкільник з Акрону, з метою посприяти постійному розвитку Залізного фонду Української католицької освітньої фундації (УКОФ). Ціль фундації – забезпечити дальшу розбудову Українського католицького університету у Львові на основі відновленої Богословської академії. Про внутрішню спонуку до такої жертвенности на користь українських богословських студій д-р Володимир Шкільник сказав: „Мої батьки своїм прикладом втілили в мені патріотизм і релігійність, які були для мене дороговказом ціле моє життя".

Д-р Володимир і Надія Шкільники.

Д-р Володимир Шкільник народився 1925 році у Перемишлянах, повіт Золочів, в родині д-ра Михайла і Марії (з дому Саламонів) Шкільників. До початку Другої світової війни батько д-ра Володимира Шкільника займав посаду повітового судді у Перемишлянах. У 1918–20-их роках д-р Михайло Шкільник працював у Міністерстві торгу і промисловості УНР у Києві, а опісля – у Міністерстві закордонних справ УНР. Народну школу Володимир Шкільник закінчив у 1938 році в Перемишлянах, а гімназію у Львові. Влітку 1943 року Володимир Шкільник вступив в ряди Дивізії „Галичина", в якій служив до 1945 року. У 1946–1950 роках студіював медицину в університеті ім. Людвиґа-Максиміліяна у Мюнхені, де і захистив докторську дисертацію. У травні 1952 року д-р Володимир Шкільник прибув до США. Стажувався як лікар у Вайт-Плейнсі і Порт-Честері, штат Нью-Йорк. Резидентуру з анестезії проходив в шпиталях Мавнт Авбурн, в Кембриджі, і в медичному центрі у Бостоні, Массачусетс.

У 1956 році д-р Володимир Шкільник одружився з Надією Кравців. Весною 1958 року почав приватну практику в одному із шпиталів у Клівленді, Огайо. В 1970 родина Шкільників переїхала до Акрону, Огайо, де д-р Шкільник продовжував приватну практику в лікарні св. Томи. Водночас активно працював в Українському Лікарському Товаристві і був тричі обраний головою відділу в Огайо. За заслуги у медичній професії Українське Лікарське Товариство у 1989 році нагородило його почесною грамотою. 15 січня 1989 року д-р Володимир Шкільник офіційно перейшов на емеритуру. Як член парафії української католицької церкви св. Духа в Акроні, Огайо, в часі емеритури д-р Шкільник був лектором.

У 1989 році зі старенькою матір'ю, сестрою та шваґром д-р Шкільник відвідав Україну. В 1990 році брав участь у 1-му конґресі Світової Федерації Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ) у Києві та Львові. У 1993 році був учасником урочистих відзначень 50-ліття Дивізії „Галичина". У серпні 2000 року брав участь у черговому конґресі СФУЛТ у Львові. Д-р Володимир Шкільник є меценом таких авторитетних осередків української науки, як Український Науковий Інститут Гарвардського університету та духовні семінарії США й України.

Оцінюючи успішну діяльність Львівської богословської академії, д-р Шкільник зазначив: „Під час останнього лікарського конґресу у Львові я мав нагоду разом зі своїм давнім другом д-ром Олександром Ґудзяком зустріти ректора Львівської Богословської Академії, д-ра о. Бориса Ґудзяка, який зробив на мене дуже позитивне враження. Маю надію, що мій скромний дар сприятиме розвиткові академії".

Заснування вічного Фонду ім. В. і Н. Шкільників виявилося надзвичайно вчасним. Проф. Джефрі Вілз, президент Української католицької освітньої фундації, висловлюючи глибоку вдячність з приводу цього благородного вчинку сказав: „Цей надзвичайний вияв благодійности є яскравим свідченням віри в українську молодь. Княжі пожертви таких щедрих меценатів, як д-р В. Шкільник, д-р О. Ґудзяк та інж. М. Ковальчук, свідчать про бажання нашої діяспори дальше допомагати Українській Церкві та освіті в Україні".

Хто бажав би пожертвувати на розвиток Львівської богословської академії та майбутнього Українського католицького університету у Львові, просимо звертатися до Української католицької освітньої фундації на адресу: Ukrainian Catholic Education Foundation, 2247 West Chicago Avenue, Chicago, IL 60622. Tel.: (773) 235-8462, Fax: (773) 235-8464. E-mail: ucef@ucef.org

Іко Лабунька

Загальні збори Координаційної Ради Відділів УККА в Нью-Джерзі

На зборах Координаційної ради відділів УККА в Нью-Джерзі.

ІСТ-ГАНОВЕР, Н. Дж. – 18 березня в готелі Ramada Inn відбулися Загальні збори вищезгаданої ради, які відкрив голова Іван Буртик. Він звітував першим, доповівши про допомогу українцям Казахстану, мешканцям Закарпаття, проведення фестивалю. Звіти зробили також секретар Осип Яцусь, фінансовий секретар Володимир Васьків. На зборах переобрано управу ради. Головою ради вибраний дотеперішній голова і майже всі члени управи, за винятком того, що першим заступником вибрано Михайла Козюпу. Звужено референтуру зовнішніх зв'язків, головою якої є Петро Палюх.

Щоб допомогти потерпілим від стихійного лиха на Закарпатті, І. Буртик доручив головам відділів зайнятися збіркою одягу і харчів, зробити листи на збірку грошей.

Антін Біланич

КАЛЕНДАРЕЦЬ ПОДІЙ

28 квітня – концерт Temple University Quintet в Українському Інституті Америки (2 East 79th St., New York). Початок о 8-ій вечора.

◆

28 квітня – доповідь д-ра Олександра Пономарева „Мовна і правописна ситуація в сучасній Україні" в НТШ А (69 Fourth Ave., New York). Початок о 4-ій год.

◆

28 квітня – збори Окружного комітету відділів УНС в Чикаґо в УКЦ (2247 W. Chicago Ave.). Початок о 12-ій годині дня.

◆

28 квітня – збори Окружного комітету відділів УНС у Бафало, Н.Й., в Українській Католицькій церкві св. Миколая (308 Fillmore Ave.). Початок о 2-ій год.

◆

29 квітня – концерт, присвячений 50-річчю Федеральної кредитової кооперативи „Самопоміч" в Нью-Йорку, у великій залі Купер Юніон, адрса 7 East 7th St., о 2-ій год. по пол. Вступ вільний.

◆

29 квітня – третя мовна майстерня професора Київського університету д-ра О. Пономарева в НТШ А (69 Fourth Ave., New York). Початок о 5-ій вечора.

◆

29 квітня – показ фільму „Нескорений" у залі при Церкві св. Івана Хрестителя у Випані, Н. Дж. (Route 10 East). Поч. о 4-ій год.

◆

29 квітня – весняна забава „Вже весна воскресла", у Культурному центрі при Українській Православній церкві св. Архистратига Михаїла в Юніондейлі, Н. Й. (237 Maple Ave.). Поч. о 1-ій годині по пол.

◆

29 квітня – відзначення 15-ої річниці Чорнобильської аварії в Українській Католицькій церкві св. Марії у Картереті, Н.Дж. (719 Roosevelt Ave.). Поч. о 8:30 ранку.

◆

5 травня – збори Окружного комітету відділів УНС в Монреалі в залі КУК (3244 Beaubien E). Початок о 2-ій годині дня.

◆

5 травня – збори Окружного комітету відділів УНС в Сиракюзах, Н. Й. в Українському Народному домі (1317 W. Fayette St.). Початок о 12-ій год.

◆

6 травня – концерт вокального ансамблю „Євшан" під орудою О. Кузьми і Слов'янського жіночого хору „Єйл" в залі Торнтон Вайлдер, Мілер Центр при 2901 Dixwell Ave., Hamden, Conn. Вступ – 5 дол., для старших та дітей – 4 дол. За інформаціями телефонувати: (203) 287-2546.

◆

7 травня – доповідь Елеонори Головей-Гончарик з Інституту літератури НАН України „Невідомий гість. Доля і заповіт поета Володимира Свідзінського" в Українському науковому інституті Гарвардського університету в Кембріджі (1583 Massachusetts Ave.). Поч. о 4-ій год. Телефон (617) 495-4053.

◆

20–24 червня – 36-та наукова конференція і 29-ті загальні збори Українського Медичного товариства Північної Америки у Феніксі, Арізона, у готелі Білтмор. Запрошуються усі українські лікарі та їхні родини. Зголошуватися щодо участи **до 1 травня**. За інформаціями телефонувати: 1-888-RX-UMANA.

Що здійснив ККДУ у 2000-му році

Минуло 9 років праці Координаційного комітету допомоги Україні (ККДУ) – український науці і освіті. Курси для вчителів середніх шкіл України стали невід'ємною частиною праці ККДУ. В 2000 році відбулися курси у Херсоні (з 15 по 26 травня, з участю 70 вчителів) і в Луганську (з 12 по 23 червня, з участю 70 вчителів і 10 офіцерів-вихователів місцевих військових частин). Участь у курсах брали вчителі-історики 10–11 кляс загальноосвітних середніх шкіл, бо саме в тих клясах викладається новітня історія України. Кожному слухачеві курсів була вручена бібліотечка (10–12 книг) історичної тематики, яка, як у всіх попередніх курсах, обов'язково включала „Історію України" О. Субтельного. В додатку до заслуханих доповідей, вчителі переглянули 68 документальних короткометражних відеофільмів із відеолекторії „Невідома Україна" та брали активну участь в дискусіях після кожної із 10-ти тем занять. Тому що курси затверджені Міністерством освіти України, всі випускники одержали посвідки про підвищення кваліфікацій.

На курсах українознавства для старшин Збройних Сил України викладають ті самі доповідачі, учасники переглядають 68 документальних короткометражних відеофільмів „Невідома Україна" і слухачі одержують бібліотечки з історичної тематики. У 2000 році такі курси діяли в Києві (з 21 лютого по 3 березня), в Харкові (з 18 по 29 вересня) і знову в Києві (з 13 по 24 листопада).

У першому курсі взяли участь 82 старшин і підстаршин Київського ґарнізону, внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ (МВС), Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій, Державного Комітету у справах охорони державного кордону України, Служби безпеки України та Головного управління МВС України м. Києва.

На другому двотижневому курсі навчався 81 офіцер із Харківського ґарнізону. Курс у Харкові був повністю фінансований Крайовою Управою ветеранів 1-ої Дивізії Української Народної Армії „Галичина" в США і Крайовою Управою Організації колишніх вояків Америки. Третій курс, в Києві, підготовив 60 офіцерів-вихователів військових формувань. Це офіцери управлінь Центрального апарату Міністерства оборони України та Генерального штабу ЗСУ, внутрішніх військ МВС, СБУ, Державного комітету у справах оборони держкомітету кордону України, Головного управління МВС України в м. Києві. Більшість коштів курсу покрило товариство „Самопоміч" з Нюарку.

7 вересня закінчено другу з черги серію лекцій з українознавства „Актуальні проблеми історії України та українознавства" для військових гарнізонів Дніпропетровщини і Черкащини (перший курс був проведений в ґарнізонах Криму). Це програма, де виклади відбувалися приблизно раз на місяць. Вона охоплює значно більше слухачів, ніж сконцентрована двотижнева програма.

До читання лекцій залучено 10 провідних істориків та українознавців – Л. Залізняк, В. Сергійчук, Б. Козярський, В. Верстюк, В. Яременко, С. Кульчицький, С. Грабовський, А. Погрібний, В. Крисаченко і В. Кучер.

Починаючи з січня 2000 року, Всеукраїнське товариство „Просвіта", за повною фінансовою допомогою ККДУ, провело курси українського ділового мовлення у таких важливих урядових інстанціях, як Верховний Суд (17 учасників), Військовий суд реґіонів (16), Військова прокуратура (10), Конституційний суд (12), Кабінет міністрів (29), Міністерство економіки – перша група (20), друга група (18), Рахункова палата (17), Екологічна інспекція (22), Верховна Рада (22). Від жовтня 2000 року до лютого 2001-го діяли курси у Міністерстві закордонних справ України – 5 груп по 25 осіб у кожній групі.

Як відомо, перше видання 4-томної хрестоматії української літератури і літературної критики XX століття „Українське Слово" появилось у 1994–95 роках тиражем 100,000 і було безкоштовно передане школам України. Видання було майже повністю фінансоване Українсько-Американською асоціяцією сеньйорів міста Маямі. Олесь Гончар назвав це видання „золотими томами єднання". Друге видання „Українського Слова", значно доповнене, з'явилося нещодавно. Його фінансування взяв на себе ККДУ.

Тривала допомога студіюючій молоді. Із фонду Марії Сокіл-Рудницької ККДУ виділив 1,500 дол. на однорічну стипендію студентові Національного університету „Києво-Могилянська академія" Андрієві Гусці зі села Підгороднє Тернопільської області. Завдяки жертвенності свідомої українки Софії Темницької і д-ра Юрія і Роми Темницьких, ККДУ надав фінансову допомогу 16 студентам на суму 4,160 долярів.

ККДУ надав також фінансову допомогу середній школі ч. 8 у Самборі на придбання підручників і навчальних посібників для вивчення англійської мови. Закуплено 421 підручників, 145 робочих зошитів, 51 звукових касеток, 30 словників та інше. Підручники одержали в першу чергу діти-сироти, напівсироти і діти з багатодітних родин.

Приїзд дітей зі східних і південних реґіонів України в західні області України на час Різдвяних і Великодніх свят був започаткований 1995 року і продовжується щороку. Минулорічна акція приїзду дітей була започаткована зверненням до українців США зі сторінок „Свободи" і „Ukrainian Weekly" – щоб замість святочних карток зложили свій даток на цю ціль. Надзвичайно щедро відгукнулась діяспора США на цей заклик, в результаті чого ККДУ зумів оплатити подорож дітей. У різдвяній поїздці взяло участь 280 дітей із Донецької, Дніпропетровської, Луганської, Кіровоградської і Херсонської областей і Автономної Республіки Крим.

Беручи під увагу жалюгідну ситуацію з бібліотекою новоствореної Національної Академії оборони України (90 відсотків книг – російськомовні), екзекутива ККДУ виділила зі своєї каси 1000 дол. на придбання україномовних книжок для цієї бібліотеки. У липні 2000 року закуплено у видавництвах і книгарнях Києва 1213 історичних і художніх книжок і передано їх бібліотеці НАОУ. На руки голови ККДУ надійшов лист подяки від генерал-майора О. В. Костюка.

Тепер ККДУ готує до пересилання в Україну два комплекти „Літопису УПА", яких просить бібліотека НАОУ. Хто бажав би допомогти у цій справі, просимо телефонувати до голови ККДУ В. Володюка: (973) 635–8814).

У 2000 році започатковано нову програму – „Всеукраїнський постійно діючий лекторій". Її складають доповіді з історії і літератури, „круглі столи", висвітлювання фільмів з серії „Невідома Україна", як також доповіді на актуальні теми. Вони призначені для більшої авдиторії слухачів і звичайно є мало коштовні. Зокрема 17 березня в місті Бориспoлі відбувся семінар-практикум з питань реформування аграрного сектора української економіки. В роботі семінару взяли участь 200 спеціялістів сільського господарства Баришівського, Бориспільського, Броварського, Вишгородського, Згурівського, Києво-Святошинського та Яготинського районів Київської области. З доповіддю виступила д-р економічних наук Любов Молдаван. Відтак відбулось засідання „круглого стола", де розглядався указ Президента України „Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування сектора економіки".

Було проведено 10 занять лекторію для професорського складу Національної академії оборони України, які відвідало понад 5 тисяч осіб. Разом з Головним управлінням виховної роботи (ГУВР) Міністерства оборони України проведено цикл лекцій для офіцерів-вихователів військових частин, закладів і установ Київського гарнізону, керівників гуманітарного виховання всіх рівнів Збройних Сил України та працівників Центрального апарату Міністерства оборони України. Протягом року проведено 9 занять, які відвідало 2100 осіб. Два заняття лекторію у 1000 році проведено для працівників Державного Комітету у справах охорони кордону України, які відвідало 180 осіб. Під час курсів для вчителів у Херсоні і Луганську проведено по 10 лекторіїв у кожному місті для ширшого загалу учителів і державних працівників, у Херсоні було 500 слухачів, у Луганську – 700.

Завдяки жертвенності д-ра Марії Фішер-Слиж, ККДУ надав фінансову допомогу „Українській газеті" і журналу „Соняшник". Д-р Марія Фішер-Слиж щороку активно підтримує в Україні пресу демократичного спрямування. А Маріян Коць і Софія Темницька фінансово допомогли редакціям журналу „Березіль" і газети „Час". Зі спадку св. п. Людмили Мороз був створений фонд Михайлівського Золотоверхого собору. За останній рік фонд оплатив фрески у соборі на суму 10,000 дол.

Фонд ім. Вячеслава Чорновола створили в Києві у листопаді 1999 року видатні політичні і громадські діячі України та деякі представники діяспори. Головою Фонду обрано дружину покійного Вячеслава, Атену Пашко. Фонд має на меті видати публіцистичну спадщину Чорновола, заснувати наукові, мистецькі та студентські стипендії, підтримувати широкий діяпазон інших гуманітарних акцій, спрямованих на зміцнення Української держави. ККДУ, на прохання голови Фонду, до кінця 2000 року зібрав 2,250 дол.

Акція допомоги хворим і зубожілим діячам української культури, розпочата в 1999 році, закінчилась у 2000 році наданням додаткових 29 стипендій на загальну суму 11,600 дол. Це в додатку до 61 стипендій на суму 24,400 долярів, наданих в 1999 році. Всі ці 90 стипендій передано потребуючим членам Спілки письменників України (61), Асоціяції письменників України (11), Національної Академії Наук України (12), Союзу журналістів України (3), Спілки художників України (2), у Польщу і Словаччину (4). Крім того, завдяки жертвенності Софії Темницької і д-ра Юрія і Роми Темницьких, надано фінансову допомогу 22 потребуючим діячам культури на суму 4,740 долярів.

Спонзорами гуманітарної допомоги для міста Рудки були Богдан і Юрій Гайдучки. Їхня пожертва в сумі 6,000 долярів була використана для надання регулярної медичної опіки 800 учням, упорядкування і вивінування кімнати „Першої допомоги", медичної допомоги сиротинцю „Рідний Дім", придбання для нього книжок, шкільних підручників і інших речей. При місцевому відділі Союзу Українок створено приміщення медичної і дентистичної допомоги потребуючим пенсіонерам, учителям і багатодітним родинам.

Закінчуючи наш звіт, почуваємося до обов'язку подякувати всім, хто фінансово підтримував нас у нашій допомоговій праці. Люди в Україні надзвичайно високо оцінюють допомогу ККДУ бо, за їхніми словами, „надається вона там, де її найбільше потрібно". Майбутня допомога ККДУ Україні також залежатиме від жертвенності української діяспори США.

Екзекутива ККДУ

Курси з українознавства для офіцерів у Харкові. Виступає полковник Валерій Афанасенко, заступник начальника Харківського ґарнізону з виховної діяльности.

Отець Г. Грушка: „Вказати дорогу до поступу"

Від часу постання незалежної України наша „Свобода" стала не тільки джерелом інформацій у вивченні історії західньої української діяспори, але й предметом спеціяльного дослідження. Про „Свободу" з'явилася в Україні вже ціла низка цікавих статтей та есеїв. Аспірантка факультету журналістики Львівського Національного університету імені Івана Франка Ольга Цап для своєї магістерської дисертації обрала тему: „Газета „Свобода" і проблеми збереження української ідентичности за кордоном". Нижче вміщуємо, з невеликими скороченнями, статтю О. Цап, присвячену „Свободі".

Тяжка доля гнала українців з рідних земель у пошуках цивілізованого життя. Терени України покидав не лише змордований працею і злиднями простолюд, а й цвіт нашої інтеліґенції. З хвилиною, коли вони опинились на чужині, зродилась потреба видавати українську пресу на місцях нового поселення. Емігранти добре знали, що рідна преса не лише допоможе їм організувати й зберегти якнайдовше власне національне життя, а й стане важливою ланкою, яка зз'єднає з українським світом, українською думкою й культурою. По великих містах Америки почали з'являтись газети, видавництва, наукові установи, церковні громади, політичні осередки. Українство США поволі творило власний стиль, форму, порядок.

15 вересня 1893 року скромно, без жодних сурм, народилася газета „Свобода". Дорогу у світ відкрив „Свободі" її ініціятор і перший головний редактор отець Григорій Грушка. Про ідею створення часопису о. Грушка писав так: „Якась туга, якийсь сум стискав серце, коли українець з браку своєї газети довідується про себе самого чи то з польських, чи зі словацьких газет, де наші справи не раз дуже брехливо представлено. Отже, в тих обставинах зародилась у мене мрія видавати власний часопис з українським серцем і українською мовою, навіяний українським духом. Не зважаючи на труднощі і перешкоди, постановив я видавати українську газету, називаючи її „Свобода", бо український нарід від віків бажає свободи".

„Нашою задачою єсть, – підкреслював о. Григорій Грушка, – просвіщати руський народ, боронити його честь, вказати дорогу до поступу, до цивілізації.

Наступним його завданням було організувати „Союз" – фортецю морального, культурного, політичного й матеріяльного забезпечення: „Хотілося унезалежнити людей від їх матеріяльної, а з тим і духовної кризи, звільнити їх від пересудів і перетопити їх ув одну свідому етнічну цілість". Назви статтей у перших числах газети за 1893 рік свідчать про нагальні національні потреби: „Час і нам", „Скажіть собі правду в очі", „Чому у нас не так, як у других", „Руська доля".

В історії української преси не було жодного видання, яке б існувало так довго, як американська „Свобода". Вона належить до найстарших органів періодики і є єдиним живим членом великої історичної трійки – львівського „Діла" (1880–1939) і київської „Ради" (1904–1914) – органів, які спричинилися до розбудови і формування основ і засад відродження народу. „Рада" і „Діло" зліквідовані, а „Свобода" незмінно, невтомно й послідовно веде свою лінію захисту віри, обряду і мови.

З початку діяльности „Свободи" більшість української еміграції становили українці зі західньоукраїнських земель. Тому зрозуміло, що й сторінки часопису присвячено переважно справам, що торкалися різних аспектів життя і боротьби на цих землях. Часопис уважно слідкував за цим життям, відгукуючись на всі його вияви, закликаючи еміґрантів до моральної і матеріяльної допомоги рідному краєві. Не пропускала „Свобода" повз свою увагу і культурно-національного та революційного руху на східньо-українських землях, організовуючи допомогу і тут. Газета, зокрема, ініціювала збір коштів на підтримку Революційної української партії (РУП). Водночас газета старанно інформувала свого читача про місцеві проблеми, допомагала йому пізнати й зрозуміти нову країну та знайти собі в ній відповідне місце. Але з особливою пильністю вона стежила, щоб український еміґрант не втратив духовного зв'язку з країною і народом свого походження.

У своїх спогадах „З пожовклих листків" один з головних редакторів часопису, Антін Драган, пише так: „Коли мова йде про редакційні коментарі, то вони в більшості до такої міри правильні, що під ними міг би підписатися кожний український патріот і сьогодні". Кожна згадка про „Свободу" для всіх, хто її знає, асоціюється з Українським Народним Союзом.

22 лютого 1894 року на першій конвенції УНСоюз визнав „Свободу" офіційним органом. За два роки після появи „Свободи", тобто 1895 року, її відкупили о. Н. Дмитрів і о. І. Констанкевич, а 1900 року вона перейшла у власність о. І. Ардана. Сім років пізніше власником „Свободи" стала Спілка „Ексчендж", і щойно 1908 року часопис і друкарню купив Український Народний Союз.

Пройшовши шлях від тижневика до щоденника, „Свобода" в жанровому пляні схиляється до інформаційного спектру. Коментуючи внутрішньоукраїнські справи, вона намагається займати „понадпартійне і надгрупове становище, щоб об'єднувати американсько-українську громаду на плятформі національних вірувань і прагнень. Завдяки цьому часопис став найавторитетнішим органом українців у вільному світі", – зазначає Олена Гриценко у статті „З історії української преси США та Канади".

Українські періодичні видання у діяспорі на чолі зі „Свободою", виконуючи важливу соціяльну функцію, з одного боку забезпечують постійний широкий контакт між українцями в діяспорі, а з іншого – спонукують їх до публічної дискусії над проблемами українського політичного, культурного і наукового життя. Тим часом преса в СРСР була підпорядкована режимові і служила лише засобом для пропаґанди того режиму, засобом одурманювання комуністичною ідеологією широких мас. Про офіційну пресу в Україні тих років можемо сказати, що вона була українською лише за формою,

СВОБОДА
ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ
Число 1. ДЖЕРСІ СІТІ Н. Д. 15 Вересня 1893. ГОДЪ І
БРАТЯ РУСИНИ!

1893 рік. „Свобода", ч. 1.

бо хоч друкувалась українською мовою, але за змістом була наскрізь ворожою духові і політичним змаганням українського народу. Тому українська вільна думка знайшла свій прихисток на сторінках тих газет і журналів, що з'явилися поза межами України.

Політичний напрям цього часопису загалом – радикально-національний. Він мав найбільший, порівняно з іншими українськими виданнями у США, тираж, здобув велику популярність серед більшости американських громад українського походження. Ця газета мала значний вплив як на розвиток української преси в Америці, так і на процеси американізації та збереження національно-культурної ідентичности переселенців. Водночас „Свобода" – цінне історичне першоджерело, до якого дослідники вдаються, розглядаючи проблеми творення й поступу української етнічної меншини в структурі американської спільноти.

Українська преса, серед якої чільне місце посідає „Свобода", на заокеанських землях була і залишається засобом зв'язку як всередині української еміграції, так і між нею і її етнічною батьківщиною. Олена Гриценко у згаданій вище статті пише, що „Свобода" є „важливим елементом духовного життя, який постійно працює на підтримку і розвиток етнокультурних традицій нашої діяспори. Ця преса прагне до того, щоб національні культурні цінності не загубилися в океані довколішніх культур і не втратили свого коріння".

З ДІЯЛЬНОСТИ КІУС

Відкриваючи грані минулого

ЕДМОНТОН. – У рамках Українсько-канадської програми при Канадському інституті українських студій за останні місяці втілено кілька успішних ініціятив. Співкоординатори програми Яро Балан та Андрій Макух виступили у жовтні перед великою авдиторією в Інституті св. Володимира, під час святкування сторіччя українського поселення в Торонто. Після доповіді Я. Балана про багату театральну спадщину міста, А. Макух подав чудовий огляд деяких знаменних подій за сто років українського життя на берегах озера Онтаріо.

Нещодавно в едмонтонському відділенні КІУСу Я. Балан розпочав цьогорічну серію семінарів, виступивши із доповіддю „Каліфорнійське мрійництво: вклад Агапія Гончаренка у формуванні піонерської українсько-канадської інтеліґенції". У ній ішлося про недовговічну комуну, створену в 1902 році в Гейворді, на каліфорнійському хуторі Гончаренка, активістами, які й надалі відігравали помітну ролю у піонерському житті українсько-канадської громади. Заініційований іміґраційним аґентом Кирилом Ґеником, експеримент комунального співжиття протривав усього кілька місяців, бо відмінності у філософських поглядах та особисті конфлікти привели до раптового занепаду. Серед тих, хто брав участь у невдалій „авантюрі", були Тарас Ферлей і Мирослав Стечишин, які продовжували відігравати ключову ролю у житті Української Греко-Православної Церкви в Канаді, а також Іван Данильчук, письменник, котрий став протестантським пастором. Цей короткий, хоч і мертвонароджений епізод сприяв політичному дозріванню наступних провідників українсько-канадської спільноти. Звичайно, о. Гончаренко згадується у ранній американсько-українській історії як видавець газети „Alaska Herald/Свобода" протягом 1867–1872 років. Православний священик з України, Гончаренко (справжнє ім'я – Андрій Гумницький) був соціяльним революціонером християнсько-анархістського типу і нещадним критиком російської автократії. Його особисті досягнення та легендарний ще за життя образ здобули йому визначне місце в мітології українців на Північно-американському континенті.

Тепер Я. Балан зосередив свої зусилля над підготуванням детальної хронології українських театральних виступів у Канаді у міжвоєнний період. Він щойно закінчив критичну працю, у якій простежив зв'язок між клясичною новелою Василя Стефаника „Камінний хрест" та іміґрантом, який вів фармерське господарство в 1898 році поблизу Чіммену (Альберта). Ця стаття має з'явитися в наступному номері „Журналі українських студій". Стаття Я. Балана про українські церкви у західній Канаді вийшла в ньюйоркському часописі „Catholic Near East" у числі за січень-лютий.

Окрім того, в рамках Українсько-канадської програми розпочато дослідження над другою частиною історії українців у Канаді, яку видає КІУС у трьох томах. Плянується конференція з нагоди 25-ої річниці Канадського інституту українських студій, на якій розглядатимуться питання українського життя в Канаді протягом 1920–1940 років.

Пресова референтура КІУС
(З англійської переклав М.Сорока)

Ред. Анатолію Гороховському – 80 літ

Анатолій Гороховський

6 травня українська громада Чикаго відзначатиме 5-річчя газети " Час і події" та 80 -ліття її засновника і головного редактора Анатолія Гороховського. У нього взяла інтерв'ю голова комітету з проведення свята, поетеса Ольга Ткаченко-Попович.

– Як ви прилучилися до журналістики?

У відповідь на моє запитання пан Анатолій подав пожовклу від часу газету, яка вийшла в далекому 1937 році у Жмеринському районі, що на Вінниччині. У ній була невеличка замітка про концерт, влаштований учнями Козачівської середньої школи на честь Тараса Шевченка. Замітка була підписана: "Анатолій Гороховський, учень 9 кляси."

– Це була перша спроба пера, мій старт у справжню журналістику, – розповідає А. Гороховський. – Газетна справа стала змістом мого життя, я їй віддав понад 60 років, переважна більшість яких пройшла у Львові. Після закінчення в 1946 році з відзнакою Харківського університету був скерований на роботу до Львова. В той час в області формувалися районні газети і однією з перших почала виходити "Селянська правда", в якій я зайняв посаду відповідального секретаря. Після того, як цей район був розформований, став редактором щойно створеної на Львівському заводі автонавантажувачів газети "За технічний проґрес ". А коли в кінці 50-их років у Львові спорудили телевізійний центр, був призначений головним редактором громадсько-політичного мовлення. В цій редакції тривалий час працював В. Чорновіл, який прибув на студію після закінчення Київського університету.

– На початку 1966 року було відновлено випуск газети" Львівський залізничник" - першого робітничого видання на Заході України, редакційний колектив якої ви очолили. Якою була ця газета?

– У той час в СССР існувало 32 залізниці, на кожній з них виходила газета і, звичайно – російською мовою. Винятком був лише „Львівський залізничник", який усі роки виходив українською мовою. З Києва вимагали перейти на російську мову, але мені вдалося довести безглуздість цієї вимоги.

– Ваша багаторічна робота гідно відзначена – одному з перших серед газетярів Львова вам було присвоєно почесне звання Заслуженого працівника культури України. А як ви почали життя в Америці?

– Пам'ятається, в одному зі своїх віршів, пані Ольго, Ви розповідаєте про важку долю еміґрантів. І мені було нелегко, коли в кінці 1991 року ступив на американську землю, маючи в кишені кілька долярів, без жодної надії на працю за фахом. Та я не панікував. Вже через місяць почав друкуватися в „Свободі", одночасно виконував обов'язки власного кореспондента львівської обласної газети „Високий Замок" у Сполучених Штатах Америки.

– А як народилася газета „Час і події"?

– Впродовж десяти років в Чикаґо, де проживає одна з найбільших українських громад Америки, не було жодного видання рідною мовою. Я насмілився взятися за цю справу. І дуже радий, що газета знайшла свого читача, що вона сприяла згуртуванню шанувальників красного слова, стала осередком просвіти і культури. І за це громада шанує свій часопис, урочисто відзначаючи його п'ятиріччя.

Збори Федеральної кредитової кооперативи СУМА

ЙОНКЕРС, Н. Й. – В суботу, 17 березня, відбулися звичайні річні загальні збори Федеральної кредитової кооперативи СУМА в Йонкерсі. Збори відкрив голова дирекції Лев Футала. Владика Василь Лостен провів молитву. Присутні хвилиною тиші вшанували померлих торік членів.

Першим звітував голова дирекції, який повідомив, що активи кредитівки зросли в порівнянні з 1999 роками на 8.29 млн. долярів і досягли 111.7 мільйона. Торік приєднано 414 нових членів. На кінець грудня 2000 року кредитівка мала 5,334 членів. Філії у Спрінґ Валі, Н. Й., і Стемфорді, Конн., розвиваються задовільно.

Скарбник-управитель Ігор Макаренко звітував про зріст ощадностей, чистий прихід, дивіденди, ріст в позичках. За Кредитову комісію звітував її голова Андрій Бурчак, за Контрольну комісію – Василь Лучків. Привіти склали Владика Василь Лостен, президент ЦУКА Дмитро Григорчук, президент кредитівки Богдан Кекіш. Були представники Ради директорів „Самопоміч" в Нью-Йорку Мирослав Шмігель, Любомир Зєлик і Ярослав Оберишин.

Федеральну кредитову кооперативу „Самопоміч" Н. Дж. представляли Ярослав Федун, Юрій Оліярник і Микола Косцьолек. Українську національну кредитову кооперативу з Нью-Йорку – Валентин Поливко і Богдан Лесів. Загальні збори привітав представник Постійного представництва України до ООН Володимир Крохмаль. Від Генерального консульства України в Нью-Йорку збори вітав консул Юрій Шкуренко-Громатій, від Українського Музею в Нью-Йорку – голова Ольга Гнатейко. На пропозицію голови Номінаційної комісії до дирекції обрано Володимира Козіцького, Ігора Макаренка і Стефана Шульгана мол. До Кредитової комісії вибрано Андрія Бурчака і Петра Барну.

На засіданні дирекції, яке відбулося 19 березня, визначено обов'язки. Святослав Н. Коцибала – почесний член, Лев Футала – голова, Володимир Козіцький і Ярослав Кіцюк – заступники голови, Ігор Макаренко – скарбник-управитель, Любомир Щур – секретар, Богдан Ковалик – член і внутрішня контроля, Стефан Шульган мол. – організаційний референт, Андрій Горбачевський і Іван Оліярчик – члени. Кредитова комісія: Андрій Бурчак – голова, Стефан Капітула – заступник голови, Ярослав Гац – секретар, Мирон Дашко і Петро Барна – члени. Контрольна комісія: Іван Оліярчик – голова, митрофорний протоієрей о. Іван Терлецький – заступник голови, Василь Лучків – секретар, Тиміш Ганкевич і Ярослава Періг – члени.

Л. Л.

На зборах кооперативи СУМА в Йонкерсі

Створено Федерацію товариств „Обнова"

ТЕРНОПІЛЬ, Україна. - Федерацію товариств „Обнова" створено в місцевому центрі „Карітас" під час засідання студентських і академічних товариств з різних міст України. Федерація будуватиме свою діяльність на загальному статуті, затвердженим Патріярхом Йосифом Сліпим у 1967 році.

Перша організація українських студентів-католиків „Обнова" виникла у 1930 році. Це була відповідь нашої християнської студентської молоді на заклик Митрополита Андрея Шептицького до активнішої апостольської праці. „Обнова" набула характеру потужного студентського руху, товариство виховало визначних діячів Церкви й українського національного руху. В часи совєтської імперії життя „Обнови" тривало в діяспорних академічних осередках української молоді – у Фрайбурзі, Лювені, інших містах. Відтак виникла Федерація, Патріярх Йосиф благословив статут спільної Ради товариств „Обнова", що діяли за кордоном. Згодом з багатьох осередків залишилося лише Об'єднане академічне товариство „Обнова". Сеньйорат товариства втримав світовий статус „Обнови", який вона отримала у 1931 році, коли увійшла в об'єднання „Pax Romana".

У 1992 році ТУСК „Обнова" відродилося в Україні. Певну ролю у цьому відіграла активістка патріяршого руху Рома Гайда з Америки. Значною була підтримка одного з організаторів руху „Українська Молодь – Христові" – Лесі Крип'якевич. З її сприянням згодом подібне Товариство постало і в Тернополі. Зародок студентського католицького товариства є вже в Івано-Франківську. Юридично оформлена студентська „Обнова" працює у Чернівцях. Діють сеньйоратські й академічні групи (Б. Трояновський – голова академічного товариства „Обнова").

Й ось спільними зусиллями 26 делеґатів створили структуру, що має координаційні функції. „Від спілкування стаємо сильніші і в чомусь кращі", – зауважив у „тронній" промові новообраний голова Федерації Андрій Костюк. Наступним організаційним кроком має стати засідання Ради Федерації, яка вирішить конкретні питання діяльности. Загальну координацію її праці здійснюватимуть два секретарі: з академічних і зі студентських питань.

Хоч кожне товариство „Обнови" має окремого духівника, тепер на часі обрання капеляна Федерації для здійснення ним загальної духовної опіки над „Обновою", – як це раніше робив Митрополит Андрей Шептицький.

Олег Дудич,
м. Тернопіль

З С.Подолинським – у XXI століття

Минулого року я вже інформувала читачів „Свободи" (ч.11 з 17 березня 2000 р.) про створення в Києві у березні 1999 року Наукового Товариства ім. Сергія Подолинського (НТП). За два роки до нього увійшло понад 80 осіб, серед яких є понад 20 докторів наук. Ядро НТП складають надзвичайно талановиті люди, високої духовности і моралі. Вони живуть і працюють для України. Два роки Товариство працювало під знаком 150-річчя з дня народження Сергія Подолинського. Вдалося видати його „Вибрані твори".

На жаль, в Україні дуже мало людей знає про С. Подолинського, а ще менше тих, які розуміють його значення в розвитку не лише України, але й людства взагалі. Тим цінніша праця ентузіястів, які активно пропаґують його ім'я і наукові погляди. Вийшли статті про Подолинського доктора економічних наук Людмили Корнійчук у журналах „Економіка України" та „Розбудова держави". Двічі проведено відкриті збори НТП з метою ознайомлення ширшого кола людей з діяльністю Товариства та з ідеями С. Подолинського. В бібліотеці ім. В. Вернадського у вересні-жовтні 2000 року відбулася виставка творів філософа.

Учасникам урочистого вечора, присвяченого 150-річчю з дня його народження випала нагода переглянути фільм, присвячений Подолинському. Його ще 30 років тому зробив письменник, лавреат Державної премії ім. Т. Шевченка Микола Шудря, але совєтські цензори не випустили цей фільм на екран.

Голова наукового товариства, доктор економічних наук Володимир Шевчук розповів про надзвичайну важливість для майбутнього тієї школи, яку заснував С. Подолинський у національній економічній науці. Пізніше члени НТП відвідали могилу С. Подолинського і його батька на Звіринецькому цвинтарі.

У Київському національному економічному університеті (КНЕУ) 7 грудня 2000 року відбулася Міжнародна наукова конференція, присвячена 150-річчю з дня народження С. Подолинського. У ній взяли участь і два закордонні науковці – доктор філософії із США Джонатан Тененбаум та представник Шіллерівського інституту науки і культури з Німеччини Карл Міхаель Вітт. Історик з Канади д-р Роман Сербин прислав свій виступ і його зачитано на конференції. Зачитано також виступ відомого російського науковця українського походження д-ра Тараса Муранівського, який також мав приїхати на конференцію, але несподівано відійшов у кращий світ.

Міжнародна наукова конференція пройшла дуже успішно, невдовзі після неї створилися осередки Наукового товариства ім. С. Подолинського у Львові, Луцьку, Полтаві та інших містах. Київська міська рада вирішує питання про найменування однієї з вулиць Києва іменем С. Подолинського, а Київський поштамт випустив поштовий конверт, присвячений С. Подолинському. Отже, дещо для популяризації імені вченого вже зроблено.

З іншого боку, члени нашого товариства, зокрема доктори економічних наук Володимир Шевчук, Людмила Корнійчук, Василь Столярів та інші підготували лекції і викладають студентам університетів, у яких працюють, суть економічної теорії С. Подолинського, Володимира Вернадського і Миколи Руденка.

Тези Міжнародної наукової конференції, присвяченої 150-річчю з дня народження С. Подолинського, вже підготовлено до публікації. Загалом же Наукове товариство ім. С. Подолинського (НТП) метою своєї діяльности поставило пропаґанду знань з фізичної економії. Тобто знань про дію законів Природи в економіці та запровадження їх у суспільні відносини. Крім того, НТП сприяє вихованню молоді в дусі необхідності ощадливого і шанобливого ставлення до довкілля з метою продовження життя на Землі.

Завданням НТП є створити оригінальну українську економічно-екологічну школу, яка ґрунтується на фізичній економії, зробити фізичну економію елементом екологічної свідомости громадян України.

Книгу „Вибрані твори" С. Подолинського зможуть придбати учасники Третього Форуму українців, який відбудеться в Києві цього літа, в рамках відзначення 10-річчя незалежности України.

Раїса Руденко,
Київ

Передплатіть „Свободу" для себе і друзів!

За добрим звичаєм, українці з Америки передплачують "Свободу" не тільки для себе, а й для земляків, громадських організацій, бібліотек, шкіл в Україні. До „Свободи" надійшла подяка за такий дарунок від голови Чортківського районного товариства інвалідів Василя Кренцика, який пише: "Для нас це не просто газета, а вікно в світ". Олександер Дудка з Франції передплатив тижневик зі словами: „Дай Боже, щоб ця газета виходила довгі роки". Ольга Колендо з Бредлі Біч, Н. Дж., передплатила газету для новоприбулої Ніни, яка працює в англомовній родині і тужить за українським словом. Микола Занко з села Воскресенівки Богодухівського району Харківської області від імені односельців жалкує, що подарована їм передплата на „Свободу" скінчилася, бо село звикло до тижневика, який тут читали усі по черзі.

Якщо ви хочете переплатити „Свободу" не тільки собі, а й подарувати передплату іншим, скористайтесь адресами:

***Наталя Пилипчук**, голова товариства молодих інвалідів „Довіра" – 32300 Кам'янець Подільський, вул. Огієнка, 71, кв. 2.,*
***Богдан Безкоровайний**, журналіст – 78613 с. Верхній Березів, Косівського району, Івано-Франківської області*
***Олександер Пажимський**, садиба-заповідник, 31182 с. Самчики, Старокостянтинівського району, Хмельницької області*
***Михайло Іщенко**, дослідник трагічних сторінок української історії – 19002 Канів, Черкаської області, вул. Героїв Дніпра, 35/268;*
***о. Віктор Магдін**, видавець регіонального українського часопису – вул. Набережна, 2, с. Голосків, Летичівського району, Хмельницької області.*
В редакції є й інші адреси.

НОВА ПЕРЕДПЛАТА НА ТИЖНЕВИК „СВОБОДА"

Річна передплата:
(наземна пошта)
для членів – 45 дол.
для не членів – 55 дол.

Висилка тижневика летунською поштою *(First Class/Airmail):*
США – 110 дол.; Канада – 125 дол.; Мехіко – 140 дол.; Данія, Польща, Росія, Сербія, Україна, Австрія, Словаччина, Арґентина, Бразилія, Венесуеля – 215 дол.; Велика Британія, Франція, Італія, Швайцарія, Німеччина, Еспанія, Ізраїль – 225 дол.; Австралія – 240 дол.

Просимо заповнити листівку-замовлення на передплату і разом з чеком надіслати до

Svoboda
Subscription Department,
2200 Route 10, P.O. Box 280,
Parsippany, NJ 07054

Name ____________________
Address ____________________
City __________ *State/Country* __________ *Zip Code* __________
Telephone __________ *UNA Branch # / Відділ УНСоюзу* __________

Якщо Ви хочете зробити подарунок-передплату тижневика, просимо заповнити і надіслати листівку-замовлення

Прошу зробити подарунок:
Name ____________________
Address ____________________
City __________ *State/Country* __________ *Zip Code* __________
❑ Наземна пошта ❑ Летунська пошта (без знижки для членів УНС)
Моє прізвище та адреса:
Name ____________________
Address ____________________
City __________ *State/Country* __________ *Zip Code* __________
Telephone __________ *UNA Branch # / Відділ УНСоюзу* __________

Наземна пошта в Україну іде від 6-ти до 8-ми тижнів; летунська пошта іде приблизно 10 днів.

Конференція УККА в Інтернеті

НЬЮ-ЙОРК. – 4 квітня президент УККА Михайло Савків мол. провів першу „живу" розмову в Інтернеті, під час якої українська громада обговорила можливості залучення до громадського життя молоді та студентів, а також сучасні події в Україні. Президент УККА розповів про відновлення діяльности Союзу Українських Студентських Товариств Америки, якому УККА надало 5,000 долярів для проведення конґресу 7–10 червня нинішнього року, у штаті Іллиной. Учасники розмови на Інтернеті зосередились на захопленнях студентів українського походження, розпитували про їхні пляни щодо участі у громадському житті української громади після закінчення навчання, пропонували провести конференцію „Сучасна українська громада США".

Після успіху першої „живої" розмови в Інтернеті з президентом УККА вирішено проводити такі розмови реґулярно у першу середу кожного місяця, о 1-ій годині по полудні за східнім часом. Наступна розмова відбудеться 2 травня на сторінці Інтернету УККА за адресою http://www.ucca.org/chal, кімната #1. Тема розмови – „Український ґеноцид 1932–33 років. Що ще може зробити громада?".

На сторінці Інтернету УККА можна ознайомитися з інформацією щодо діяльности УККА. Там є новини з України, новини з громадського життя української громади та бюлетень УККА.

УККА

МОВА ПРО МОВУ

Правопис: хто проти?

Наші читачі вже знають, що проєкт найновішої редакції українського правопису, на узаконення якого покладало надії все свідоме українство, залишився лежати, з волі Президента України Л. Кучми, під бюрократичним „зеленим сукном". Про боротьбу у мовному терені, яка виходить далеко за межі філологічної науки, дає певне уявлення коментар відомого українського мовознавця проф. Олександра Пономаріва, який вміщуємо нижче.

Українській мові не щастило ні в Польщі, ні в Австро-Угорщині, та найгірше було в Московській імперії, де їй відмовляли навіть у праві на існування. „Ніякої окремої малоросійської мови не було, немає і бути не може", – заявив свого часу міністер внутрішніх справ Росії Петро Валуєв.

Ще гірші часи для української мови настали тоді, коли в Росії владу взяли більшовики та створили „великий і могутній союз народів". Замість зовнішнього тиску, застосовуваного чинниками царату (заборонні укази, циркуляри тощо), тепер на українську мову почали тиснути зсередини, офіційно її не забороняючи. Нам указували, які синтаксичні конструкції, слова, навіть звуки й літери є українськими, а які чужі, „націоналістичні", „ворожі", отже, не рекомендовані до вжитку.

Тяжку долю української мови розділив і її правопис, про що докладно розповів член-кореспондент НАН України Василь Німчук у дослідженні „Проблеми українського правопису в XX ст.", яке є додатком до проєкту найновішої редакції. Нагадаю шановним читачам, що створена 1994 року Національна правописна комісія (НПК) при Кабінеті Міністрів України мала виробити єдині правописні норми для всіх українців світу. Діяспора ж є не тільки в нас, але, скажімо, вірмени, греки, латиші та інші народи і в себе на батьківщині, й за її межами пишуть однаково. Зі здобуттям Україною незалежности такий час настав і для нас, про що було заявлено на І Міжнародному конгресі україністів у Києві 1991 року.

Після створення НПК почала працювати її робоча група, яка мала підготувати правописні зміни. Але оскільки групою керували колишній директор Інституту української мови О. Тараненко та завідувачка відділу того Інституту Світлана Єрмоленко, основною метою яких стало збереження в недоторканності „здобутків" більшовицького втручання в „Український правопис" у 1933 році, то у визначений термін якихось слушних пропозицій не було подано. Коли директором Інституту української мови став Василь Німчук, робоча група запрацювала нормально і в липні 1999 року підготувала широко „Проєкт найновішої редакції українського правопису", який був розісланий для обговорення. Склад групи залишився майже той самий, тож розмови про „самозванців" хай залишаться на сумлінні наших несумлінних опонентів. У складі групи – члени-кореспонденти НАН України, доктори наук, професори, серед них – одна з найвизначніших фонетистів України Ніна Тоцька.

Рекомендації групи вже широко відомі. Хотів би зупинитися на тих із них, якими особливо лякають громадськість люди, причетні й непричетні до мовознавства. Почну зі слів *етер, катедра, міт* тощо, які пропонуємо вживати поряд з їхніми фонетичними варіантами *ефір, кафедра, міф* та інші. У грецькій мові в цих словах немає звука **ф**; давні греки вимовляли там придиховий **т**, сучасні – міжзубний **т**. У переважній більшості старих і нових запозичень із грецької та інших мов ми також передаємо його через **т**: *акант, бібліотека, етика, лябіринт, математика, тема, хризантема* тощо. Але є невелика кількість слів, де замість **т** вживаємо **ф**: *міф, пафос* (пор. однокореневі *патетика, патогенний*), *орфоепія* (пор. *ортодоксія, ортогональний*). Тож ми й пропонуємо писати **міт, катедра** тощо. Але щоб не було дуже різкої зміни, варіянти міф, кафедра тощо теж нехай залишаються нормативними.

Хіба може неупереджена людина, хоч трохи обізнана з фонетичними законами української мови, дивуватися, а то й обурюватися пропозицією послідовно передавати іншомовний дифтонг **au** через **ав**: *лавреат, фавна, автотренінг* та ще й питати, чому? Тепер пишемо: *автобіографія*, але *аутотренінг, лавр*, але *лауреат*. Це те саме, якби ми писали *повний*, але *поунуватий, давній*, але *дауніший*. Слово *фауна*, „сукупність тварин на певній території", походить від імені давньогрецької богині лісів Фавни (Fauna), чоловічим відповідником якої є Фавн (Faunus) – покровитель лісів, отар і пастухів. У словнику „Українська літературна вимова і наголос" (К., 1973) при написанні *аудиторія, лауреат* рекомендується вимовляти нескладовий **у**, який на письмі позначаємо в (що й пропонує робоча група).

Чому потрібні ці зміни? Бо мусимо нарешті очистити правопис від нав'язаних йому рис, що суперечать фонетико-морфологічній системі української мови. З численних орфографічних кодексів найкращим був правопис 1928 року, який уклали в Харкові (тому його звуть харківським) відомі українські мовознавці А. Кримський, Л. Булаховський, О. Курило, О. Синяковський, Є. Тимченко, М. Грунський, В. Наконечний, Г. Голоскевич, Б. Ткаченко та інші. Членами правописної комісії були також літератори М. Йогансен, С. Єфремов, М. Хвильовий, М. Яловий. Підписав його міністер освіти М. Скрипник. Більшість із них згодомм репресовано й знищено сталінським режимом.

У 1933 році, коли покінчили життя самогубством зацьковані „інтернаціоналістами" Микола Скрипник та Микола Хвильовий, харківський правопис був заборонений. Створили нову правописну комісію, яку очолив більшовик А. Хвиля, а ідейним натхненником став Лазар Каганович. Під таким керівництвом комісія видала новий правопис, з якого вилучила „націоналістичні ухили" попереднього. Після того міняли правопис у 1946 й 1960 роках. Основною метою цих змін було усунення „націоналістичних перекручень" та забезпечення „єдності з правописами братніх народів Радянського Союзу, особливо російського" („Український правопис", К., 1960, с. 6). У перевиданнях 1990 та 1993 років до правопису внесено низку змін, але залишилося багато суперечливих положень.

Готуючи рекомендації до нової редакції, робоча група НПК спиралася на харківський правопис, хоч не все, що було в ньому, можна й варто відновлювати, зокрема пом'якшення л в іншомовних словах типу кляса, плян, конґльомерат, клюб тощо. Ми свідомі того, що всі зміни в правописі викликають збурення в суспільстві. Але мовозмавці мали б коректно й дохідливо пояснити суть і потрібність цих змін. У нас же сталося інакше. Окремі мовознавці та навколомовознавча громадськість зчинили неймовірний галас у засобах масової інформації.

(Закінчення на стор. 20)

Не годні стати над совєтськими звичками

Хочемо, щоб наші читачі склали собі чітке уявлення про істинний характер так званого „обговорення" проєкту найновішої редакції Українського правопису. Ніби й не можна сказати, що обговорення взагалі не було, однак впадає у вічі відверта тенденційність публікацій в українській пресі, навіть у такій проукраїнській газеті, як „Літературна Україна". Переважна більшість її статтей, присвячених проблемі правопису, неприємно вражає упередженістю авторів, неетичним пересмикуванням фактів, приписуванням мовним реформаторам тяжких гріхів проти української спільноти.

Наприклад, у статті „Захистимо мову від реформаторів" („Літ. Україна", 22 лютого ц. р.) п'ятеро авторів зі Львова „захищають" нашу мову в несолідний, успадкований від совєтський часів спосіб – вкладають в уста дирикторові Інституту української мови В. В. Німчукові слова, яких він не говорив: ніби „метою нових змін правопису є його наближення до діяспорних норм...". Тим часом Д-р Німчук говорив щось цілком протилежне – що діяспора добре розуміє пріоритет України в мовних питаннях. Зокрема він сказав: „Не обізнані з історією української орфографії люди гадають, що ті, хто вживає норми 1927 року (1928), користуються діяспорними правилами. І зловмисники іменують прийнятий демократичним шляхом „Український правопис" 1927 року (1928) діаспорним" („Літ. Україна", 11 січня).

До цих зловмисників належать і ці п'ятеро авторів зі Львова. На їхню думку, треба й далі писати аудиторія, інаугурація, аукціон, бо це, бач, „милозвучніше", ніж інавґурація і авдиторія. На подібний арґумент можна лише руками сплеснути. Львівські „оборонці" категорично обстоюють зросійщене написання: матеріальний, соціяльний, міф, а не міт, іонійський, а не йонійський.

Негарно чинить ця авторська група, вмонтовуючи відгук академіка Юрія Шевельова про нову редакцію правопису в антинімчуківський контекст. Адже цей самий відгук цитував д-р Німчук у своїй фундаментальній статті „Сучасні проблеми українського правопису" („Літ. Україна", 11 січня), і не тільки цитував, але й розвинув, прояснив. Ось його слова: „...Члени робочої групи вважають слушною думкою академіка Ю. Шевельова (її він не раз висловлював), що „не мета правопису воювати з мовою і накидати їй те, що їй уже чуже", слід „формулювати, як писати те, що є в мові, а не реформувати мову засобами правопису". Однак цей принцип треба застосовувати поміркувано, бо інакше можна узаконити все, що з'явилося через „суржикізацію" мовлення значної частини населення або нав'язане чиновниками в часи тоталітаризму. Корисні елементи варто підживити. Це буде не війна з мовою, її системою, а **підтримка неповторности мови наших батьків, дідів і пращурів**" (*підкреслення наше – Ред.*).

Такий самий імпульс незгідливости водив рукою професора з Одеси Євгена Прісовського. Він засудив пропоноване закінчення **„и"** іменників у родовому відмінку, бо, мовляв, „...зміна **„і"** на **„и"** призводить до огрублення мови, до втрати мелодійності...", а з приводу дилеми *матеріяльний–матеріальний*, то Є. Прісовський просто таки зі захопленням вигукує: „...**Як** милозвучно, легко, плавно, мелодійно й співучо лунають ці слова зі сполученням **-іа**" („Літ. Україна", 22 лютого).

„...Чому ж згадані мовознавці хочуть переінакшити звичну вимогу і говорити *„мітологія", „міт"*? Чому їм так кортить ввести закінчення **-и** у родовому відмінку іменників третьої відміни: *„крови", „осени" „соли", „Білоруси"*? Чи не для того, щоб виправдати зовсім незвичну для нас назву праці Михайла Грушевського „Історія України-Руси"?",– запитує письменник з Чернівців Георгій Шевченко („Літ. Україна", 15 лютого), не відчуваючи при цьому ніякої незручности з того приводу, що не дав собі труду вникнути ні в деталі, ні в загальну концепцію проєкту найновішої редакції Українського правопису. А ця концепція полягає у поверненні українській мові одвіку властивих їй фонетичних рис, її самобутности, і тому годі зрозуміти „письменників", і „вчителів", які за нормальний стан у мові мають власну звичку до зумисне спотворених урядянські часи мовних норм.

Однак, разом з тим, належить сказати, що опір до закономірних повернень в мові, повернень до її глибшої українськости був би меншим, якби українські філологи завчасу винесли ці теми на загальне обговорення, створили в суспільстві відповідну атмосферу зацікавлення проблемою, яскравіше, арґументованіше обґрунтовували необхідність пропонованих проєктом змін, виказали, врешті, більше наукової і політичної волі у всій цій важливій справі.

„Мовне питання не можна розглядати ізольовано від усієї політичної, соціяльно-економічної та культурної ситуації, – вважає академік Іван Дзюба, і з жалем додає, – нині втрачено ту ініціятиву в мовній політиці, яка починала народжуватися в час здобуття незалежности...". – **Ред.**

Розділ веде ред. Петро Часто

„Правильність" у мові

Наш читач С. Сорока з Бостону звертає увагу на те, що різні українські діяспорні газети по-різному подають закінчення слів: східн**ій** – східн**ий**, народн**ій** – народн**ий**, і запитує: як має бути правильно, згідно з правилом граматики? Також він хоче знати, чому у наших виданнях панує різнобій у відтворенні грецької букви *„тета"* або **f**: які підстави має під собою написання – **катедра, міт**, а які – **кафедра, міф**? Пане Сороко, запитайте щось легше, бо ми маємо стільки граматик і стільки правил, що кожен може писати, як йому подобається, – а відповідне правило потім знайдеться.

Наприклад, у словнику Г. Голоскевича знаходимо *„народній"* і *„народний"* – отже, можна вживати обидва варіянти. А ось що пише у „Нарисі сучасної української літературної мови" Юрій Шерех (псевдо аворитетного мовознавця академіка Ю. Шевельова) про наростки і приростки прикметників: „Належність предмета до певної категорії (не плутати з приналежністю чогось предметові!) можуть показувати наростки **-н(ий)**, напр., *народний, державний...*".

Якщо ж „народній" і „народний" перебувають у межах граматичної норми, то що заважає вмістити у ці межі й такі подвійні варіянти: східній і східний, західній і західний і т. д.? У науково-популярному дослідженні С. Караванського „Секрети української мови", яке звернуло на себе увагу не лише добрим рівнем арґументації, але й запальністю, з якою самовідданий автор обстоює чистоту рідної мови, як головний сенс свого життя, знаходимо погляд, що *„східний"* і *„західний"* стало вживатися в Україні після 30-их років, після погрому українства, а завжди раніше нормою було: *східній, західній.*

Ще інакше бачить цю саму проблему проф. Іван Огієнко, теж немалий авторитет у нашій філологічній науці. Цитуємо за його „Нарисами з історії української мови": „...Вже з доісторичної доби утворилися подвійні форми прикметників: на **-ний** і на **-ній**, і їх постійно почали плутати, як і в наш час. Так, вже в XI в. в перших наших пам'ятках писали: *давній і **давний**, дальній і **дальний**...*

З бігом часу ріжниця походження прикметників на **-ній** і **-ний** стиралася все більше та більше, так що в наш час можна лише перерахувати прикметники на **-ній**, але не можна точно зазначити, коли саме вони творяться. Зазначу тільки, що прикметники на **-ній** панують в східно-українських (проф. Огієнко, як бачимо, вживає: *східний*) говорах і в літературній мові Великої України, тоді як в говорах західно-українських прикметників на **-ній** майже нема, – тут панують форми на **-ний**, як то було і вдавнину. Отже, дивитися на часті галицькі форми на **-ний** ніби як на полонізми, в жодному разі не можна, – це наші архаїчні форми".

І далі проф. І. Огієнко подає низку прикметників, яким властиві подвійні форми закінчень – як **-ній**, так і **-ний**. Серед цих прикметників знаходимо *будний, східний, західний, самітний* та ін.

Недаремно, отже, академік Роман Смаль-Стоцький, один з наших найвизначніших мовознавців, вживає не тільки *народний*, але й *східний, західний.*

Що ж до *катедри-кафедри* і *міту-міфу*, то мусять же наші гарячі національні характери мати якусь можливість схрестити списи і вкрай сполітизувати найневиннішу справу. Непримиренність у цьому випадку живиться переконанням, що *„кафедра"* і *„міф"* з'явилися в нашій мові, коли, мовляв, сталінські посіпаки в Україні, Каганович і Постишев, умертвили Правопис 1928 року, у 1933 році замінивши його вульґарним калькуванням правил російської мови. То справді був тяжкий і непростимий гріх проти нашої мови, одначе з тією злощасною *„катедрою"* й раніше, задовго до 1928 року, траплялися непорозуміння. Проф. І. Огієнко в „Українському стилістичному словнику" пише, що звук **ф (f)** у слов'янських мовах – не рідний, не свій, а перейнятий з грецької мови, і що навіть в устах самих греків він звучав по-різному, зокрема як **п**. „З цею вимовою прийняли ми від греків, – каже проф. Огієнко, – багато хресних ймень, напр.: *Пилип, Онопрій, Пріська, Степан, Прокіп...*". Водночас греки вимовляли **ф (f)** як **х**, а за ними – й ми: *Трохим, Охрім, Хівря, Халимон.* Проф. Огієнко припускає, що й **хв** ми, мабуть, перейняли від греків: *Хвилимон, Митрохван*, а вже звідти – й славнозвісне плющівське *„Вимкніть мікрохвон!"*. Це **хв** народ наш подекуди спростив до **ф**: *филя, фіст, фасоля...*

А дальша цитата зі згаданої праці проф. І. Огієнка геть таки розвіює один міт: „

Нова европейська вимова **ph (ф)** як **t** дуже вплинула на всі слов'янські мови, і вони потроху гублять свою споконвічну вимову, переймаючи слова з **ph** вже як **t** і міняючи свою стару вимову теж на латинську **t**. Так, в українській мові єсть слова, – правда, небагато, – европейського походження вже з новою латинською вимовою ph як t, напр.: театр, теорія, теорема, теологія, система, атеїзм, готи, метод і т. п. ...

Але українці міцно бережуть своєї рідної традиції і рідної вимови і грецьку *„тета"* передають поспоконвічному – найчастіше як **ф**, а не по-римському через **t**: *ефир, акафист, анафема, миф, Варфоломей, Афон, Нафанаїл, Коринф, кафедра, мифичний, Фракія, Афини, Борисфен, логарифм, Пифагор, апофема, ариметика (або арихметика) і т. п.*".

Щоб тут уникнути коментаря щодо того, що „українці міцно бережуть своєї рідної традиції і рідної вимови", вдамося до мудрих рядків зі згаданої вище книжки академіка Ю. Шевелєва: „З погляду суто наукового не можна говорити, що в мові щонебудь є правильне або неправильне, – бо все, що є в мові, має причини своєї появи, отже, по-своєму обґрунтоване. Але практичні порозуміння, спілкування й закріплення національної єдности владно вимагають, щоб норми були і щоб у мові засуджувалося все те, що цим нормам не відповідає".

Петро Часто

„Ляльолюкання" в запозичених словах

Подорожуючи по Україні (відвідав близько ста міст і стільки ж сіл), за професійною звичкою прислуховувався я до вимови, до того, як говорять сучасні українці. Одночасно, непомітно для інших, записував у нотатник свої „шпигунські" спостереження.

Абсолютно ніде не чув я пом'якшеного **Л** (*кляса, клюб, лямпа, фільольогія...*). Тому, будучи у Львові, прийнявши запрошення виступити з короткою доповіддю на черговому зборі студентського гуртка у Львівському університеті, я вирішив піти на одну невинну „хитреньку провокацію", про що ніхто нічого не знав.

Свій виступ я почав навмисне приготованим реченням: „Дуже дякую за запрошення до Вашого студентського кл**Ю**бу. Без рекл**Я**ми та л**Я**вдацій хочу поділитися з вами думками про кл**Я**сичну фі**ЛЬ**о**ЛЬ**о**Ґ**ію та фі**ЛЬ**ософію в канадських унів...". Саме в цю секунду пирскнули зі сміху кілька студенток, що сиділи спереду, а одна з них, мабуть, дуже балакуча, раптом випалила: „От і маємо допотопного галичанина!" Інші студенти усміхнулись, але з чемности мовчали, навіть неприхильно глянули на ту відважну дівчину, що висловила спонтанний осуд.

Не розгубившися, продовжуючи свій виступ, я перейшов на задовільну мову й вимову. Студенти дуже уважно слухали, деякі переглядалися. Після мого виступу згадана балакуча студентка підняла руку й відразу ж запитала: „Чи можна знати, де Ви народилися – у Львові чи в Америці?". Трохи помовчавши, я відповів, що в Запоріжжі. Усі присутні голосно засміялися. Потім тривала весела дискусія, обмін думками на різні філологічні теми – абсолютно ніхто не ляльолюкав. Усі, хто брав слово, говорили нормативною мовою з бездоганною українською вимовою.

Ця львівська подія остаточно переконала мене – не підтримувати отого польсько-німецького ляльолюкання в запозичених словах, запровадженого колись галицькою інтеліґенцією, яке не поширилося ні в Галичині, ані на Волині, однак переселилося після Другої світової війни в діяспору і знайшло широке запровадження, мовляв, це більше відрізняє українську мову від російської. Очевидно, я за більшу різницю, але не штучно створену, взяту з інших сусідніх мов, що лише шкодить узвичаєній правильній мові й вимові.

Ясна річ, проти ляльолюкання треба боротися так, як і проти російської вимови **В** як **(ф)** наприкінці складу, наприкінці *„буф"* замість *„був"*, де звучить природно, як коротке **(у)**, проти невластивого нам акання: *маладий, Аксана...* Борімося також проти „какающево нарєчія": *„скоко, токо, ... какісь"*, у якому поєднано російське *„какие-то"* та українське *„якісь"*, – це на сході України.

Д-р Яр Славутич,
професор-емерит
Альбертського університету

Хто в нашому домі господар?...

Читачі „Свободи" пишуть і телефонують до редакції з приводу дальшої долі найновішого проєкту Українського правопису. Мовляв, чому Президент Кучма відклав його убік? Добре це чи зле? Може, справді спочатку треба досягнути політичної стабільности у суспільстві, позитивних економічних зрушень, а вже тоді братися за правопис?

Ні, хто хоче загальмувати процес оздоровлення мови, той не лише не сприяє політичній стабільності, але ще й погіршує загалшну ситуацію.

Є всі підстави вважати, що згадане рішення Президента – це результат тиску з боку російськомовної преси, якої в Україні значно більше, ніж україномовної, і також з боку доморощених малоросів, яким, виглядає, вже легше пристати до чужого, ніж вернутися до свого.

Мова, політика, економіка – це єдиний клубок актуальних проблем. Тому не тільки не можна припиняти обговорення проєкту правопису, але слід зробити це обговорення голосним, всеукраїнським, і найголовніше – створити таку суспільну атмосферу, в якій маси і урядові структури нарешті почують арґументи відповідальних українських вчених.

До помітних публічних виступів на теми покладеного під бюрократичне „зелене сукно" проєкту правопису належить стаття філолога і політолога, колишнього політв'язня Юрія Бадзя в „Літературній Україні" – „Конституція нашо мови". Знайомимо наших читачів з її узагальнюючими думками:

„...У незалежній Україні, в умовах політичної свободи мовна практика стала хаотичною. чинний український правопис де-факто утратив статус законодавчої норми. Ситуація неґативно впливає на культурну та політичну консолідацію суспільства. Вихід із такого становища самоочевидний: прийняття нового, реформованого, правопису і забезпечення, авторитетом державної влади, неухильного дотримання його...

Висновок другий: реформування правопису – проблема передусім політична, так до неї і треба ставитися: чия воля переможе. Дехто з українців заперечує правописні нововведення з психологічних мотивів – консервативність сприйняття та ефект замозахисті жертв денаціоналізації: нагадування про українськість насторожує і дратує їх. Але не це створює суспільно-культурну колізію в країні. Ґвалт проти реформування Правопису зчинили передусім ті, кому наша мова чужа й небажана.

По-третє, правда й те, що справу не підготовлено належно: не відбулося спокійної, зацікавленої дискусії в науковому середовищі, критеріїв змін не окреслено виразно, не обґрунтовано доцільність нововведень перед ширшою громадськістю. Через те у сприйнятті проблеми панує ірраціоналізм, упередженість".

Ю. Бадзьо ілюструє теперішній мовний хаос в Україні на декіль-

(Закінчення на стор. 20)

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

„Жваві голоси і бандура з України"

Посол України в США Костянтин І. Грищенко.

ВАШІНҐТОН. – Такий заголовок дав своїй замітці в щоденнику „Вашінґтон пост" (7 березня) музичний рецензент часопису Джозеф МекЛеллан. Мова йде про концерт у театрі Росслин Спектрум, присвячений роковинам Тараса Шевченка, що його влаштувала Комісія для справ культури „Вашінґтонської групи" – найбільшого у США товариства українсько-американських професіоналів – у співпраці з посольством України. Програма концерту складалася з виступів солістів Львівського оперного театру – сопрано Анни Бачинської й тенора Романа Цимбали; дуету „Лісова пісня" – Анна Куцевич (бандура і спів) та Людмила Грабовська (спів). Акомпаньятором був відомий пяніст Володимир Винницький.

Рецензент МекЛеллан написав: „... У майстерних руках цей інструмент (бандура) наповнював авдиторію незвичайно розкішними мелодіями. Звуки бандури супроводили спів Алли Куцевич й її партнерки Людмили Грабовської у вокальній хвалі Тарасові Шевченкові – одній з головних постатей історії української культури. Слово (Шевченка) приваблює до себе музику: від нескладних народних мелодій – до кантат і опер таких відносно незнайомих (в Америці) композиторів, як Гордій Гладкий, Микола Лисенко й Яків Степовий, а також інших, добре відомих росіян, як Модест Мусорґський та Сергей Прокоф'єв.

Всебічний вплив поезії Шевченка на музику віддзеркалювався в окремих номерах програми концерту, в якій крім Куцевич і Грабовської, виступали також співаки клясичного профілю з Львівського оперного театру: сопрано Анна Бачинська і тенор Роман Цимбала, при акопаньяменті піяніста Володимира Винницького.

Для урізноманітнення програми українські номери перепліталились добіркою з „Ля Травіяти", „Паяців", „Лючії ді Ляммермур" та інших італійських опер, як також молитвою „Аве Марія" Шуберта. Прибувши з Нью-Йорку майже перед самим початком концерту, А. Бачинська потребувала декількох хвилин, щоб поставити свій голос у норму, зокрема якщо йдеться про постановку й підтримку високих нот, але потім її спів звучав дуже сприйнятливо. Р. Цимбала співав з добрим резонансом та емоційністю у кожному своєму виступі."...

До присутніх на концерті звернувся зі словом українською та англійською мовами посол України в США Костянтин І. Грищенко. Серед слухачів концерту був також колишній посол США в Україні Вільям Міллер з дружиною.

Цей концерт був четвертим у серії бенефісів, чистий дохід з яких призначений на закупівлю музичних інструментів для талановитої молоді Львівської консерваторії. Якщо хтось зі шановних читачів може подарувати музичний інструмент, чи хотів би пожертвувати на ту ціль, просимо телефонувати на число: (703) 241-1817.

Р. Ф.

Дует „Лісова пісня". Алла Куцевич (зліва) і Людмила Грабовська.

Сопрано Анна Бачинська і тенор Роман Цимбала.

Альбом про Христа здобув нагороду

ВАРШАВА. – Альбом „Розп'ятий" представляє різьби Ісуса Розп'ятого зі збірки Львівської картинної ґалереї. Ці експонати врятували працівники ґалерії та інших музеїв західніх областей України під час експедицій, організованих в 1962–1980 роках в Галичині, на Поділлі та Волині. Це твори мистецтва, які несуть на собі сліди історії. Часто це тільки фраґменти колись гарної різьби, на яких Ісус позбавлений рук, частини голови, ніг, але через це не втрачає нічого зі свого драматизму і вражаючої краси. Серед витворів мистецтва є роботи майстрів світової слави – Іоана Пфістера і Іоана Георгія Пінзеля, а також незнаних авторів, що працювали на території України від XVI до XX століття.

Вибрані фраґменти Святого Письма латинською, польською, українською і англійською мовами доповнюють ілюстраційну частину альбому. Цей факт підкреслює спільність наших культур, минулого і майбутнього двох слов'янських народів, польського і українського, в об'єднаній Европі. Текст написав проф. Борис Возницький, автор графічної концепції – Лєх Маєвський, професор Академії мистецтв у Варшаві. Видавничий проєкт належить Янушу Пульнару, – директору Округового музею в Радомі. Кольорові фотографії виконав Петро Кльосек.

На крайовому книжковому ярмарку у вересні 1999 року альбом здобув нагороду IKA-99 за „концепцію і реалізацію найгарнішої книжки сезону".

13 квітня 2000 року на 40-му конкурсі Польського товариства видавництв книжок альбом здобув першу нагороду і титул найгарнішої книжки 1999 року.

Ціна альбому 56 долярів (при замовлені більше 3-ох примірників – 44 доляри). Замовлення можна робити телефоном: (48-022) 657-88-39, (48-022) 657-88-82, (48-022) 657-88-86 або через e-mail: kaw@kaw.com.pl

Андрій Філіпович

Видано 31-ий том „Літопису УПА"

У видавництві „Літопис УПА" появився наступний, 31-ий том: „УПА на Львівщині і Ярославщині", в якому поміщені спогади і документи вояків УПА з Тактичного відтинку „Розточчя". Головним автором спогадів книги є Іван Гарвас („Соя", „Дуб") – ройовий УПА, який є одночасно фундатором цього тому. Крім його, є теж спогади інших вояків, а також джерельні документи: звіти командирів „Бриля" і „Гамалії", три листи командирів Тактичного відтинку, а також структури бойових відділів УПА тих теренів. Книгу, вступне слово і англомовне резюме редаґував Іван Лико. Замовляти книгу можна, звертаючись на адресу: Litopys UPA P. O. Box, Station „C" Toronto, Ontario, M6J 3M7, Canada.

Журнал з Боснії та Герцеґовини

До „Свободи" надійшло березнево-квітневе число „Вісника українського поселення Боснії і Герцеґовини", що видається у Пряворі. Вісник вміщує повідомлення про місцеві події, серед яких були зустріч посла України в Боснії і Герцеговині Анатолія Шостака з посадником Бані Луки Давидовичем і прем'єром Сербії М. Іваничем, відзначення роковин Тараса Шевченка у Пряворі і Бані Луці, розповідає про 35-ліття культурно-мистецького товариства „Т. Шевченко" в Бані Луці, діяльність Спілки українців Боснії і Української асоціяції творчої інтеліґенції „Світ культури", вміщує нові поезії.

Символи України на поштових марках

Роман Ґеник-Березовський з Торонто порушив у „Свободі" (ч. 7, 16 лютого ц. р.) проблему стандартної поштової марки України, яка мала б гідно представляти молоду державу у світі.

1 квітня ц. р. введено в обіг поштові марки п'ятого випуску загальновживаних, або ж стандартних марок (в США їх називають „дефінітивними") з літерними індексами замість номіналів, які є дійсними для оплати поштової кореспонденції. Здавалося б, що таке поштова марка? Клаптик паперу, який засвідчує оплату за пересилання листа. Але справжній сенс поштової марки виходить далеко за межі її службової функції. Вже став крилатим вислів, що „поштова марка – це візитна карточка держави". На жаль, цю істину досі забували працівники „Укрпошти", причетні до випуску марок. Надто довго тривав процес становлення вітчизняного видавництва „Марка України".

Найновішу серію марок, про яку йде мова виготовлено офсетним способом друку на крейдованому папері. Автор сюжетів марок – художник Олександер Калмиков, а надруковано їх на поліграфічному комбінаті „Україна". Вітчизняні поштові тарифи, позначені індексами Е, Ж, Є, Р, – фіксовані і „прив'язані" до американського доляра. Їх вартість постійна і становить: „Е" – 13 центів, „Ж"– 49 центів, „Є"– 66 центів, „Р"– 2 доляри, хоча на пошті платиться за них українською валютою згідно з курсом Національного банку України. Хоча марки з індексами Е, Ж, Є, Р значно спрощують працю поштовиків, але це зовсім не значить, що не можна вживати будь-які інші марки, які є в поштовому обігу. Потрібно тільки щоразу уточнювати їхню вартість.

Хочу порадити всім, хто отримує листи з України і цікавиться нашими марками, звернути увагу своїх кореспондентів, щоб просили в поштових віконечках наклеювати на конверти різні українські марки, бо серед них є чимало прекрасних поштових мініятюр.

Починаючи з 1994 року для виготовлення українських марок використовується особливий папір, на якому при опромінюванні його ультрафіолетовим промінням висвітлюється додатковий рисунок, якого не видно неозброєним оком. Вживаються теж спеціяльні люмінесцентні фарби, які під дією ультрафіолетового опромінення починають „світитися", змінюючи колір певної частини зображення чи напису. Новий випуск українських загальновживаних марок теж має відповідний „захист". В ультрафіолетових променях набувають зеленого кольору контури тексту „Україна", світяться певні деталі рисунку марок, а літерні індекси немов би подвоюються виворітним мікрошрифтом.

А взагалі тема люмінесценції поштових марок України чекає ще свого ґрунтовного дослідження і заслуговує на ширше висвітлення в спеціяльній літературі.

Золотий тризуб на синьо-жовтому тлі неба і пшеничного поля зображено на марці ч. 378, а нововведений вітчизняною поштою літераурний індекс „Р" відповідає тарифу за кожне рекомендоване відправлення до закордонних держав, крім СНД. До речі, зображення тризуба є в правому верхньому куті кожної поштової мініятюри.

На марці ч. 374 вміщено соняшник – квітку нашого національного світовідчуття, яка є невід'ємною деталлю українського краєвиду. Індекс „Е" відповідає тарифу пересилання простого листа вагою до 20 г. наземним транспортом до країн СНД.

Ще один символ – золоті пшеничні колоски на тлі блакитного неба, відображено на марці ч. 376, а її літерний індекс „Є" відповідає тарифу пересилання простого листа вагою до 20 грамів за кордон (крім СНД) повітряним транспортом.

Оспівану в піснях калину, як символ вогню, сонця і життя українського роду, зображено на марці ч. 375, літерний індекс „Ж" якої відповідає тарифу пересилання простих листів наземним транспортом за кордон, крім СНД.

Милує око сюжет марки ч. 377, на якій відтворено мальви. Літературний індекс „В" відповідає ціні 10 копійок і разом з індексом „Д" (30 копійок) в сумі дорівнюють тарифу оплати рекомендованого пересилання вагою до 20 грамів по Україні.

На марці ч. 373 відтворено чорнобривці, як символ рідної домівки. Літерний індекс „Д" відповідає тарифу пересилання простого листа по Україні.

Олександер Жарівський,
голова Львівського обласного товариства філателістів

„Українське слово" – вже вдруге

Обкладинка другого видання хрестоматії „Українське слово"

Ідея перевидання „Українського слова" (1994-1995) через п'ять років, уже як навчального посібника для вищих та середніх навчальних закладів України, була підтримана і повністю фінансована ККДУ в США (голова – інж. Володимир Воловодюк). Нове, цілком змінене і значно доповнене видання, як і попереднє, працюватиме на подальший розвиток літературної освіти в Україні, літературознавчих досліджень, на розріст загальної культури і національної свідомости народу, а значить і на розбудову української державности.

Презентація другого видання хрестоматії української літератури та літературної критики XX ст. „Українське слово" в чотирьох книгах відбулася 24 березня 2001 року в Будинку вчителя в Києві. Видання представляли директор видавництва „Аконіт" Дмитро Якунін та головний редактор Олександер Івакін. Присутні відзначили високий поліграфічний рівень і прекрасне естетичне оформлення книг. Видання ілюстроване портретами письменників. Доктор філологічних наук Григорій Сивокінь говорив, що це друге видання є „науковою пропозицією упорядника для створення нового академічного курсу історії української літератури". У порівнянні з першим, де було представлено близько 140 імен, друге видання подає 257 імен. Томи структуровані не за роками народження письменників, як у першому виданні, а за літературно-естетичними течіями і стилями епох модернізму, соцреалізму (тоталітаризму) і постмодернізму. Обсяг кожного тому збільшено із 700 сторінок до 800.

Письменник Олександер Шугай назвав видання унікальним, бо воно представляє всі найвизначніші явища в літературному процесі, має соборний український і водночас інтернаціональний характер, представляючи грузина Рауля Чілачаву, росіянина Леоніда Кисельова, єврея Леоніда Первомайського, які створили блискучі зразки української поезії. На його думку, нова хрестоматія заслуговує на відзначення Національною премією України імені Тараса Шевченка. Оскільки присутні і були поінформовані, що упорядник завершив роботу над двома томами хрестоматії української літератури України-Руси IX-XIV ст. „Золоте слово", на презентації звучали пропозиції – вимоги до упорядника і видавництва хрестоматійно представити і наступні XV-XIX літератури століття. Міністер освіти і науки України академік В. Г. Кремень на відомчій нараді представив нове видання і дав йому високу оцінку.

Василь Яременко,
професор Київського університету імені Т. Шевченка
Олександер Івакін,
головний редактор видавництва „Аконіт"

Концерт квартету ім. Леонтовича

ЧИКАҐО. – 18 березня в Українському Інституті модерного мистецтва відбувся концерт квартету ім. Леонтовича в складі: Олег і Петро Криси – скрипки, Борис Дев'ятов – альт, Володимир Пантелеєв – віолончель. Квартет заснований в 1971 році у Києві. Був переможцем багатьох міжнародних конкурсів. Понад двадцять творів написали для квартету відомі сучасні композитори, зокрема Шнітке, Сильвестров, Скорик, Грабовський та інші.

На американському континенті квартет ім. Леонтовича дебютував у 1988 році. З 1991 року квартет постійно працює у США, виступив у 44 штатах, брав участь у багатьох відомих фестивалях. І хоч за тридцять років праці частково мінявся склад квартету, його рівень, виконавська майстерність були завжди на висоті.

На концерті в Чикаґо, організованому знавцем музики і активним членом Інституту Любомиром Крушельницьким, прозвучали твори Шостаковича, Скорика і Бетовена – Квартет ч. 10, Оп. 74. Всі твори були виконані надзвичайно технічно, з глибокою культурою.

Переповнена заля Інституту нагородила виконавців гучною овацією. З вдячности за признання слухачів квартет виконав твір Миколи Леонтовича „Дощик" і гумористичний твір німецького композитора Шредера на моцартівську тему.

Леся Коленська

Львівська опера – гордість міста

Львівський театр опери і балету.

Львів. Театр Скарбека у 1842 році.

Для кожного, що жив чи живе у Львові, Львівська Опера – і будівля, і її театральне мистецтво – це гордість і особливий сантимент. То ж немає чого дивуватися, що прекрасна книга, яка появилася в 2000 році під назвою „Львівська Опера”, – це предмет нашої щирої радости і гордости. Цю книгу, що видана до 100-річчя Львівського Державного академічного театру опери та балету імені Івана Франка, не можна без зворушення та захоплення переглядати, бо вона репрезентує Львів із найкращої сторони. Завдячуємо це видання Оксані Паламарчук та Василеві Пилип'юкові, двом добре відомим постатям сьогоднішнього мистецького Львова. Для В. Пилип'юка це вже 26 книга, яку він прикрасив своїми мистецькими світлинами. Не диво, що він – лавреат національної премії імені Тараса Шевченка за своє фотографічне мистецтво. Оксана Паламарчук, яка так цікаво подала в книзі вичерпну історію Львівської опери від її заснування до сьогоднішнього дня, – відомий музикознавець і театрознавець, критик, автор понад 200 рецензій та есеїв. У її творчому доробку – путівник про Львівський театр опери та балету, монографія про Миколу Колессу, музикознавча розвідка „А музи мовчали” та інше.

У цій книзі О. Паламарчук і В. Пилип'юк співпрацювали не вперше і, певна річ, таке подвоєння творчих сил стало запорукою з'яви розкішного видання, в якому прегарні світлини перегукуються із вичерпною історією усіх періодів Опери, усіх її перемін, зв'язаних із політичними подіями, хоч тяжко здобутих, а все ж успіхів за кожного політичного режиму, та в усіх неспокійних роках воєнного і післявоєнного періоду. З дбайливо опрацьованих і багатих сторінок книги виринають одні за одними портрети режисерів, акторів, співаків, балетмайстрів, пригадуються добре і менше знані постаті, а поруч того – детальні фотокартини і описи поодиноких сценічних декорацій оперного театру, які, може, вперше усвідомлюємо собі із цієї книги, хоча цей оперний театр знаємо від довгих років, як і кожен уроджене́ць чи мешканець Львова. Для нас усіх ця книга – прегарний подарунок, який хочеться паки і паки брати в руки і переглядати та перечитувати. Для наших друзів, байдуже – українців чи американців – (книга друкована українською та англійською мовами) – це найкращий доказ культури, що процвітала у Львові і, надіємося, процвітатиме далі.

Книгу можна купити в США за ціну 49 дол., додаючи на пересилання 8 дол. Інтернет: www.BRAMA.com/shop/lvivoperabook

О.К.

Читаючи Шевченкові „Сичі”

У лютому 1846 року в Галичині вибухнуло антифеодальне повстання, що знайшло широкий відгомін у тогочасній европейській суспільно-політичній думці. Т. Шевченко активно цікавився соціяльними і національними рухами. Природно виникають запитання: чи знав поет про повстання в Галичині? Яку оцінку він дав цим подіям? Як відобразилися вони в його творчості? Отже, перше: коли Т. Шевченко міг довідатися про повстання в Галичині? Хоча безпосередніх відомостей про це немає, можна припустити, що це трапилося відразу після його початку. Адже з кінця 1845 року Т. Шевченко став співробітником Археографічної комісії в Києві, за дорученням якої в першій половині 1846 року виїжджав у різні місця України. Враховуючи той відгомін, який знайшло повстання в Галичині серед селянства Східної України, тривогу урядових кіл з приводу цього, важко припустити, щоб у різних середовищах, де бував Т. Шевченко, не згадувалися події в Галичині.

Як відомо, весною 1846 року Т. Шевченко познайомився і зблизився з багатьма членами Кирило-Методіївського товариства. Зважаючи на зв'язки товариства з багатьма особами на Україні, в Росії, Польщі Литві й Білорусі, слід гадати, що вони, певним чином, інформували членів товариства про повстання в Галичині, котрі й обговорювали. У жовтні 1846 року Т. Шевченко дістав можливість побувати на територіях, що межували з охопленою повстанням Галичиною. 21 вересня Археографічна комісія доручила Шевченкові виїхати в Київську, Подільську і Волинську губернії, щоб там зібрати народні перекази, легенди та описати історичні пам'ятки. Легко припустити, що Шевченко, виконуючи завдання Археографічної комісії, вступав у контакти з офіційними особами, які могли зі свого боку, інформувати його про події в Галичині.

Варто звернути увагу читачів на один твір, написаний Т. Шевченком пізніше, на засланні, у 1848 році, в якому знайшли відображення галицькі події 1846 року. Це – байка „Сичі”. В алегоричних образах твору („сичі” – шляхетські повстанці, „орел” – австрійський імператор, „ворони” – австрійські чиновники, „бідне птаство” – народ). Т. Шевченко відтворив усю складність подій у Галичині 1846 року. Галицькі селяни використали тоді невдачу шляхетських повстанців, які зробили спробу підняти національно-визвольне повстання проти Австрійської монархії, як привід до виступу проти ненависного їм феодально-абсолютського ладу.

У „Сичах” знайшла відображення позиція Шевченка (заперечення революційности шляхти і повне виправдання дій селянства) під час суперечок поета з його польськими товаришами з приводу галицького повстання 1846 року. Іронія, що так яскраво виражена в байці, спрямована проти доктрини правого крила польського національно-визвольного руху, яке не вірило в історичну ролю народних мас і намагалося усунути від боротьби селянство.

А інформації про повстання, які він отримав на засланні від учасників польського національно-визвольного руху, з одного боку, і селян, з другого, розставили крапку над „і” в оцінці Шевченком подій у Галичині. В результаті й була написана байка „Сичі”, в якій поет дав чітку оцінку спробі шляхетського національно-визвольного повстання і антифеодальному селянському повстанню 1846 року. Вона кардинально відрізнялася від маси інсинуацій, вигадок і фальсифікацій, що появилися в той же час на сторінках багатьох видань різних країн Европи.

Ярослав Колодій,
Філядельфія

Вдалий дебют „Діброви“

ПАРМА, Огайо. – У виповненій залі при церкві Покрови відбувся перший виступ новоствореного вокально-інструментального ансамблю „Дібро-ва“ під керівництвом композитора Марії Помірчої зі Львова. Складають ансамбль професійні музиканти. Олександер Федорюк – відомий цимбаліст, Іван Климусь має досвід участи в професійних колективах Львова (саксофон), Василь Кобрин – гітара і вокал, Зенон Чайківський – ударні інструменти і вокал.

Вишукана програма концерту складалась з пісень талановитих українських композиторів нашого часу, незабутніх Володимира Івасюка та Ігоря Білозора. Ансамбль виконав пісні Тараса Петриненка та Марії Помірчої. Окрасою концерту була також низка українських народних пісень. Марія Помірча виявила неабиякий талант співачки.

Народився талановитий ансамбль з великими творчими можливостями, що є неординарною культурною подією в музичному житті Клівленду. Маємо в діяспорі новоприбулих з України. Мистецтво такого високого гатунку, яке продемонструвала „Діброва“, нагадало нам про часи „Червоної Рути“ Володимира Івасюка і оживило старі надії на відродження української естради. „Діброва“ допомагає згуртовувати, сконсолідувати громаду. Діяспора переживає зміну поколінь, багато дітей новоприбулих треба закріплювати в українській громаді участю в дитячих мистецьких групах. Таку корисну роботу в Пармі з великим ентузіязмом і успіхом проводить композитор і виконавець українських пісень Марія Помірча – творець „Діброви“. Побажаємо „Діброві“ тривалого і успішного творчого життя.

Д-р Михайло Калинський

Правопис...

(Закінчення зі стор. 16)

Виступаючи проти будь-яких змін у правописі, вони лякають „виникненням двох літературних мов", поширюють вигадки типу хвілосохвія, Хвранція, Педір (замість Федір), на рідіві тощо.

Започаткували цю кампанію двоє академіків. Перший із них – В. Русанівський, („Киевские Ведомости", 2001, 16 січня), у якого багато заслуг перед радянською владою. Він був однією з провідних постатей у теорії й практиці зближення мов та їхніх правописів, у боротьбі з „українським буржуазним націоналізмом". Перебуваючи на посту заступника директора, а згодом і директора Інституту мовознавства, він позвільняв з роботи або повідправляв на пенсію (в розквіті творчих сил) багатьох мовознавців за „націоналістичні" погляди. Серед них – Федот Жилко, Зиновія Франко, Ніна Родзевич, Галина Дідківська, Євгенія Радченко та інші.

Позаяк В. Русанівський не має конкретних арґументів проти запропонованих змін, він удається до пересмикування фактів. Крім діяспори об'єктом нападок академіка є захід України. Тож пропозицію робочої групи писати апостроф у словах б'юро, п'юре й інших пояснює впливом „старого західньоукраїнського правопису". Мовознавець такого ранґу мав би знати, що в Галичині зроду не вживали апострофа після губних приголосних, писали вязати, пять, хоч і вимовляли роздільно. То як же вони могли писати б'юро?

Ще одна вигадка. Начебто пропоновані зміни стосуватимуться написання 50 тисяч слів. Це навмисне багаторазове перебільшення, взяте, як кажуть, зі стелі. А чого варте твердження про те, що правопис 1928 року в 1933-му заборонила не компартія, а „збунтоване населення"? Бо репресії щодо української мови начебто почалися 1935 (?!) року, а в 1933-му „повним ходом тривала українізація". Це вже треба не боятися Бога, щоб написати таке. Хіба доведеному голодомором до людожерства населенню України в 1933 році було до правопису?

Другий академік НАН України – археолог Петро Толочко. Він має власний погляд на історію України, який суперечить поглядам Михайла Грушевського, Миколи Аркаса та інших „патріотів" (це слово, застосовуване до опонентів, академік завжди бере в лапки, певне, вважаючи патріотами без лапок тільки себе та своїх прихильників). У мовознавстві Петро Толочко, м'яко кажучи, не орієнтується. Про це свідчить йому опис „Яку українську мову маємо плекати?". Покартавши за „безцеремонність" Михайла Грушевського та за „аґресивність" галичан, висловивши захоплення поглядами на літературну мову Івана Нечуя-Левицького та словником Бориса Грінченка, брикнувши діяспору та її журнали й газети, що виходять тепер в Україні, академік-археолог наводить низку архаїчних (на його думку!) слів: *кшталт, шпальта, відсоток, терень (тобто терен), наразі, спільнота, вояк.* Коментарі тут зайві.

Ну не любить Петро Толочко великого автора „Історії України-Руси", який не поділяв більшовицької теорії „колиски трьох народів". Але ж як можна твердити, нібито закінчення **-и** в родовому відмінку іменників *радости, чести, імени* є „незвичним і неприйнятним для вуха українця"? Чому б не заглянути в той же словник Бориса Грінченка, де саме так і написано: *вірности, гідности, радости, імени, племени.* А Борис Грінченко не належав ні до діяспори, ні до Галичини. Є в Грінченковому словнику й геніяльний (як пропонує писати робоча група), причому з посиланням на Івана Нечуя-Левицького.

Про філософічну некомпетентність Петра Толочка свідчать вислови на кшталт „діалекти діаспори", „штучна для української мови літера" й інші. Але й цього панові академікові виявилося замало. Він виступив з реплікою „Прохвесорам нудно", де про видатних українських мовознавців 20-их років сказано, що вони „чого тільки не втнули!". Навіть нібито вели дискусії – писати Пушкіна Гарматним, а Толстого Дебелим чи ні? Ці анекдоти ще в 1926 році Володимир Маяковський у вірші „Борг Україні" затаврував словами: „Товаришу москаль, на Україну жартів не скаль". А їх досі розповідають окремі академіки в незалежній Україні. Авторів теперішніх нововведень до правопису в „Репліці" названо „малахольними прохвесорами". Рівень вельми академічний. З двома згаданими академіками цілком солідарний колишній директор Інституту української мови О. Тараненко.

З лексикографічних „досягнень" О. Тараненка можна відзначити перевидання „Орфографічного словника" (К., 1999), з якого викинуто закономірні українські назви мешканців Данії – данець, данка, данський, а залишено російські датчани, датчанка, датський. Раніше (мабуть, через недогляд більшовиків) усі словники подавали форми марсіянин і марсіанин. О. Тараненко марсіянин та похідні від нього викинув. Як українські подано слова батрак, сахароза, цвітастий і под.

Трохи дивно бачити в цьому товаристві завідувачку відділу культури мови, доктора філологічних наук Світлану Єрмоленко. На відміну від згаданих академіків, у неї й родина українськомовна, і мову поетів-шістдесятників вона досліджувала, навіть дозволяла І. Драчеві вживати у віршах слово пігулки, хоч в інших текстах наказувала користуватися тільки таблетками. У 70-их роках сама або в парі з В. Русанівським друкувала в „Літературній Україні" та в журналі „Мовознавство" статті, де сварила українських перекладачів за слова *бляха (жерсть), навзаєм, допіру, шанець, карафка, філіжанка, либонь, далебі, хідник* тощо, хоч усі вони є в словниках, виданих Інститутом мовознавства. Пані Світлана Єрмоленко (мабуть, з наказу В. Русанівського) надсилала до видавництв та редакцій газет і часописів списки слів і висловів, не рекомендованих для вживання. Ті слова були в словниках, але чимось не подобалися радянській владі.

Тепер Світлана Єрмоленко завідує відділом культури мови в Інституті української мови. Роботи в неї – хоч греблю гати. У газетах, на радіо й особливо на телебаченні раз по раз порушують усі норми української мови, починаючи з фонетичних. Копіюють російську вимову й правопис: *Шрьодер, Хофман, Іржі Ходач* (замість **Шредер, Гофман, Їржі Годач**). Можна без кінця перелічувати „шедеври" на взірець *Нагорний* (тобто **Нагірний**) *Карабах, Союз* (тобто **Спілка**) *письменників, китобойна* (тобто **китобійна**) *конвенція, учити музиці* (тобто **музики**), *музей витончених* (тобто **красних**) *мистецтв* і под.

Замість того, щоб боротися з цим мотлохом, Світлана Єрмоленко, як і раніше, воює проти слів наразі, навзаєм, зазвичай. Коментуючи проєкт нової редакції правопису, патетично вигукує: „Мова – це ріка, її не можна повернути назад!", „Треба, щоб однією мовою розмовляли три покоління!" Чому тільки три? Українською мовою мають розмовляти всі покоління українців. А пропоновані зміни в правописі не міняють мови в цілому. Річки назад збиралися повертати лише більшовики. А якщо вже порівнювати мову з річкою, то треба очистити замулені джерела, які її живлять. Саме це й намагається зробити робоча група Національної правописної комісії.

Заборонений правопис 1928 року – це частка нашого розстріляного відродження. Говорити зневажливо про нього означає ображати пам'ять його творців. Ми не плазуємо перед діяспорою, але поважаємо її за те, що вона зберегла нам правопис, зорієнтований на норми Середньої Наддніпрянщини, на словник Бориса Грінченка, на твори класиків української літератури.

І досить ділити українців за територіальними ознаками. Ми єдиний народ, маємо й матимемо єдину літературну мову.

Олександер Пономарів,
доктор філологічних наук,
професор, заступник голови
Національної правописної комісії

„Хто в нашому...

(Закінчення зі стор. 17)

ких прикладах, зокрема щодо вживання **ґ**: „...Зняття політичної заборони з цього мовного знака зробило відповідний звук дуже модним. Зусиллями частини української інтелігенції почалося активне звуження сфери вжитку звука „г", одного за найхарактерніших та самобутніх в українській мові, – витіснення його зі слів запозичених, але давно зукраїнізованих і широко вживаних: газета, інтелігенція, генерал, аргумент і багато інших. Один „ґеїст" (кандидат філологічних наук) склав навіть список слів з відновленим „**ґ**" – їх вийшло цілих 1750! Практично та фактично, тобто в контексті актуального і походження та становлення нашої мови, зазначена тенденція не що інше, як новітня потужна хвиля русифікації українців (на цей раз – із власної, нерозумної, волі). Адже опозиція **г–ґ** – одне з визначальних російсько-українських розрізнень, і підґрунття в нього – генетичне. Праслов'янська мова не мала звука „**г**", на його шляху українці й росіяни розійшлися із самого початку. Нині ж ця норма українського мовлення відчутно розхитується, навіть стосовно питомих наших слів: з екрана телевізора (з уст ведучого!) можна почути *„заґроза", „ґідність", „ґість"*...".

Або проблема апострофа: проєкт пропонував впорядкувати вживання цього знаку, бо раніше, пише Ю. Бадзьо, „тут діяв критерій не лінгвістичний чи національно-культурний, а зовнішньополітичний" – тому в українських словах ставили апостроф перед йотованими після приголосних, а в російських прізвищах – вже ні: *Пятаков, Мясков.* Незрозуміло також, чому в одних іншомовних словах апостроф вживався (*суб'єкт, об'єкт*) а в інших – ні (*бюджет, бюро).*

Ю. Бадзьо дуже дохідливо пояснює реакцію на пропозиції проєкту щодо **ау-ав** (адже ж пишемо: *лавр*, то звідки взялося – *лауреат*?), **міту-міфу**, відмінювання чужомовних іменників (чому **пальто** вже відмінюється, а **кіно** – ні?).

Загальний висновок цього авторитетного автора: „...Український вольовий чинник і на цей раз виявився заслабким, щоб не спасувати перед тими, хто сприйняв ініціятиву не як проблему, яку треба тверезо обміркувати, а як нагоду знову нагадати, хто в нашому домі хазяїн...". – **Ред.**

Тема Свєрчевського не хоче „закриватися“, тому що історія УПА ніколи не перестане хвилювати

Нагадаємо обставини, за яких ця тема виникла у „Свободі“.

У спогадах колишнього бійця УПА Федора Гливи, вміщених в Альманасі УНСоюзу за 2000 рік („Моє життя не було даремним“), є епізод про засідку упівців на польського генерала К. Свєрчевського 28 березня 1947 року. Декілька речень з цього спогаду ми зацитували, коментуючи опублікований у московській газеті „Совєршенно сєкрєтно“ матеріял, в якому його автор В. Кардін применшив ролю УПА і тенденційно інтерпретував деякі факти („Свобода“, 4 серпня 2000 р.)

„Точніше про засідку на ген. Свєрчевського“ – так називався відгук Антона Біланича („Свобода“ 1 вересня 2000), головне його уточнення полягало в тому, що „...*не було там ні усієї сотні „Хріна“*, „*ні самого „Хріна“...*“ і що „...*спростуванню підлягає інформація Ф. Гливи про стрільця „Вуйка“, якого нібито спіймали польські прикордонники...*“. У своєму коментарі на цей відгук редакція зауважила, що у 13-му, 14-му і 19-му томах „Літопису УПА“ є тексти, з яких випливає, що засідку на ген. Свєрчевського організував саме командир сотні „Хрін“.

Це ж ствердив у своєму докладному листі до редакції дослідник історії УПА Петро Содоль, підкреслюючи водночас, що сам „Хрін“ не знав, хто потрапить у їхню пастку („Свобода“, 20 жовтня 2000). Що сотенний „Хрін“ брав безпосередню участь у засідці на ген. Свєрчевського, ствердив у своєму листі до редакції Іван Лико з Рочестеру, покликуючись при цьому на другий том книги „В рядах УПА“ („Свобода“, 20 жовтня).

На цьому ми хотіли „закрити“ тему Свєрчевського, однак відгуки продовжували надходити. Михайло Романюк з Вінніпегу, посилаючись на певні книжки, каже, що Ф. Глива помилився, бо упівський шпиталь на горі Хрещатій польське військо знищило не 19 січня, як подає Ф. Глива, а 23 січня.

Дуже цікавий аспект цієї теми запропонував д-р Степан Олійник з Вашінґтону. Він пише:

„*У 1948 році, коли підрозділи УПА зі Закерзоння пробились крізь польські і чехословацькі військові та поліцейські бар'єри та потрапили до американської зони окупованої Німеччини й Австрії, ще тоді молодий журналіст Роман Рахманний (Роман Олійник) зустрівся з бійцями вісьмох груп, яким пощастило прорватися на волю. Між ними він знайшов учасника атентату, жертвою якого впав заступник міністра оборони Польщі ген. Свєрчевський. Ним був підстаршина Прикуй, який розповів Рахманному про ситуацію, що склалася у той критичний березень 1947 року на Закерзонні...*“. *Отже, зі слів Прикуя також випливає, що у засідці на ген. Свєрчевського брав безпосередню участь сотенний „Хрін“.*

Далі д-р Олійник пише: „*На основі цього інтерв'ю Р. Рахманний помістив у поважному швайцарському тижневику „Die Weltwoche“ (12 листопада 1948 року) статтю під заголовком „Eine unbekante Front“ („Невідомий фронт“) – про цю подію і про боротьбу УПА. У 1947-48 роках подібні статті Рахманного були вміщені у декількох голяндських газетах. Так уперше Західня Европа дізналася про визвольну боротьбу в Україні під час і після Другої світової війни... Але тут ще одне „nota bene“: в січні 1990 року, коли СССР вже аґонізував, один київський „історик, член Спілки журналістів СССР“, на ім'я Дмитро Табачник, написав у „Правдє Украіни“ (9 січня 1990 року) пасквіль під заг. „Как поґіб ґенерал Вальтер, ілі о мєждународном терорізмє под флаґом ОУН“. У своєму „дослідженні“ він очорнює боротьбу ОУН та УПА, вихвалює заслуги „героя“ міжнародного комунізму ген. Свєрчевського і таврує „ізвєстного оуновскоґо публіціста Романа Рахманного“ – за прославлення бійців УПА, зокрема за його репортаж у чужомовній газеті про засідку на ген. Свєрчевського, яку він, Табачник, характеризує як акт міжнародного тероризму ОУН і УПА...*“.

Останнім у межах „теми Свєрчевського“ надійшов ґрунтовний відгук Мирона Миця („Духа“) – колишнього вояка УПА, командира зв'язку і розвідки в 4-му районі ОУН-УПА з осідком в лісах Хрещатої на Лемківщині, якраз у час загибелі ген. Свєрчевського. Подаємо найсуттєвіші його уточнення:

„***Ф. Глива пише:*** *„Причиною знищення шпитальки був стрілець „Вуйко“, який в селі Манів попав в руки польського війська з Тісної“. Це відповідає правді, але треба додати, що відповідальність за харчування шпитальки належала до куща „Сірка“ в 4-му районі ОУН–УПА. Харчовим інтендантом куща був „Журавель“. З нез'ясованих причин „Журавель“ ще з одним стрільцем в селі Манів потрапили до рук польського війська з Тісної. Беручи до уваги польські джерела, можна припускати, що саме „Журавель“ вказав місце шпитальки. З польської сторони при ліквідації шпитальки брали участь маневрова група і ВОП з Тісної під командуванням пор. Дзенґлевського і 3-ий батальйон 34-го полку піхоти з Балигорода під командою пор. Ришарда Савицького. Шпиталька боронилась майже два дні.*

У спогадах Ф. Гливи читаємо: *„Від дівчат зі села Манів, які кокетували з польськими жовнірами, ми дізналися, що ген. Свєрчевський приїде в наш терен“. І далі: „Від куріннього 'Рена' був наказ поставити наші сотні на засідку“.*

Щодо дівчат зі села Манів, то це – фантазія автора. Не було також ніякого наказу від куріннього „Рена“ на засідку для сотень. На нашому терені ОУН–УПА не мала ніяких інформацій про приїзд ген. Свєрчевського. Про поїздку генерала з Балигорода до Тісної не знала і польська команда в Ліську і Балигороді. Цю поїздку генерал запланував сам в останній хвилині. На пересторогу ген. Пруса Вєцковского і кап. Карчевского, що ця траса є дуже небезпечною, впертий генерал з іронією відповів, що й у самій Варшаві теж небезпечно, кожної хвилини може впасти цеглина на голову. Він дав наказ повернути машини з охороною, які були наставлені до Ліська, в сторону Тісної. Того ж дня розвідка повідомила, що в засідці УПА коло Балигорода загинула якась поважна польська особа. Але про те, що це був ген. Свєрчевський, ми дізналися лише на другий день увечері, з польських газет.

Федір Глива пише: *„Коли поляки в Тісній почули стрілянину, то посідали на авта і кинулись на поміч“.* ***Маневрова група і ВОП з Тісної в цей день нікуди не виїздили. Подія сталася через три дні після засідки. 1 квітня 1947 року, коли 8 демобілізованих старшин з 24-ма жовнірами охорони прямували з Тісної до Балигорода. Відповідальний за групу був пор. Дзенґлевський. По дорозі, в тому самому місці, де загинув ген. Свєрчевський, група попала в засідку сотні „Біра“, де була ліквідована. Всі ці вояки були учасниками ліквідації шпитальки на Хрещатій.***

Федір Глива: *„Опинившись над селом Вислік, нам вдалося знайти людей з куща „Макаренка“. То були стрільці „Тіто“ і „Опришко“. Стрільці „Тіто“ і „Опришко“ не належали до куща „Макаренка“. Оба вони на той час вже були дезертирами зі сотні „Хріна“.*

Федір Глива: *„Кущ оборони не мав жодного зв'язку з УПА. Жодного наказу ми не отримували“.*

Наступ польського війська на масиви лісів Хрещатої розпочався 10 травня 1947 року. О 10-ій ранку польські війська заняли північно-східну частину і найвищий шпиль Хрещатої. Сотня „Хріна“, кущ „Сорокатого“ і група спецкур'єрів „Духа“ таборували в південній частині Хрещатої, над селом Душатин. Коли розвідка донесла, що польські війська посуваються на південь, „Хрін“ дав наказ залишити місце постою і організовано, без шуму, відступати понад селами Смільник і Зубинське в сторону чеського кордону. Марш тривав близько двох годин. Коли група перейшла чеський кордон, „Хрін“ дав наказ заняти бойові становища чеської сторони. Було дуже добре видно наступ поляків. Близько 15 травня 1947 року кущ „Сорокатого“ і група спецкур'єрів „Духа“ окружними дорогами повернулася на Хрещату. Першим завданням спецкур'єрів було налагодження зв'язку. До 20 травня зв'язок з районом і кущами було відновлено, а до кінця місяця з тереновим проводом ОУН–УПА на східній Лемківщині і курінним відтинка „Лемко–Реном“. Після 20 травня на Хрещату повернулася сотня „Хріна“ і затаборувала на старому місці. Тереновий провід ОУН–УПА східньої Лемківщини залишив ці терени 19 серпня 1947 року. У лісах Хрещатої залишилось 17 підпільників, які перезимували зиму з 1947 на 1948 рік“.

***

Дякуємо усім учасникам обговорення „теми Свєрчевського“. Водночас ми не вважаємо тяжким гріхом деякі розбіжності у спогадах колишніх вояків УПА. Тоді, в ті героїчні часи смертельної боротьби з ворогами України, мало хто мав змогу докладно записувати дати, імена, назви, а з роками могло щось забутися. Спогади – це передусім пам'ять людської душі.

Петро Часто

Український комплекс в столиці Казахстану

АСТАНА. – Казахстан – друга країна в світі за компактним проживанням українського населення. Знаючи, що довкола Акмолинська за переписом населення назвали себе українцями 75 тисяч громадян, українська ініціятивна група на чолі з Зіновієм Грицуляком (на жаль, сьогодні вже покійним), почала вивчати соціяльну базу для культурно-освітнього відродження української громади. Спираючись на доброзичливе ставлення до запитів української громади державної адміністрації, вони створили групу недільних шкіл. 29 грудня 1993 року було засноване Акмолинське українське товариство „Ватра“. У 1994 році вже існували українська гімназія, українська група в дитячому садочку, два фолкльорних ансамблі – дитячий „Мальва“ та дорослий „Червона калина“.

Перша сходинка освіти починається з підготовчої групи дитячого садка „Надія“. Яскраві та незабутні свята проводять вихованці разом з батьками та вихователями, організовують виставки своїх художніх робіт, відвідують музеї, театральні вистави, концерти. За це вдячні батьки та діти вихователям Вірі Яковенко, Надії Богдановій, Марал Амреновій.

Першого вересня вся школа проводжає першоклясників на перше заняття. Так починається друга ступінь навчання – молодша школа, де працюють педагоги Тетяна Цигляр, Ірина Воловик, Наталія Глущенко, Тетяна Циганкова. Гімназистам допомагають досвідчені педагоги Оксана Біба – директор навчального комплексу, Таміла Дупленко, Валерій Кривенко. Гімназисти беруть участь у олімпіядах знань, надсилають свої творчі праці на різні конкурси. Минулого року в Астані відбулося урочисте святкування 5-ліття Українського освітнього комплексу. У вітальному слові на святі директор Оксана Біба заявила, що здобутки були б неможливі, якби не творча співпраця учнів, батьків, педагогів і адміністрації.

Богдан Безкоровайний,
Республіка Казахстан

Дякуємо читачам!

Ми щиро вдячні всім передплатникам за їхню підтримку, за щедрі пожертви на пресовий фонд „Свободи“. Ваша підтримка є гарантією того, що наш тижневик й надалі служитиме всій українській громаді у США, Канаді, Україні, інших країнах світу.

СПОРТ

Футбол

„Тризуб“ – попереду

1 квітня відбулась перша гра весняного кола змагань за професійну чашу США з футболу. Перша команда клюбу „Тризуб“ грала на виїзді з командою „Джерман Гангерієнс“ і перемогла з рахунком 2:0 (1:0). Ґолі забили Д. Томасо і С. Білашапка. Тепер „Тризуб“ продовжить змагання за чашу з командами інших штатів.

Методій Борецький

* * *

Тренерський штаб збірної України відмовився від запрошення Федерації футболу Туреччини провести 25 квітня гру між національними збірними обох країн. Керівник комітету зв'язку зі збірними Олег Базилевич повідомив, що запляновала на 16 травня гра також не відбудеться.

Валерій Лобановський вважає, що в ході підготовки до червневих матчів з Норвегією та Велзом такі поєдинки збірній Україні не потрібні. Гравці будуть готуватися до змагань в своїх клюбах.

Байдужість керівників збірної України до товариських ігор пояснюється лише одним - вони знову готують "грандіозний плян", щоб перемогти команди Норвегії та Велзу в рідних стінах. Водночас 25 квітня поляки – фаворити групи, до якої належить Україна, мають товариську гру проти шотляндців, а норвежці "тренуватимуться" на болгарах. Навіть чемпіони світу та Европи – французи в цей день зустрічаються у товариській грі проти португальців, а збірній України ніяких товариських змагань не потрібно.

* * *

У Чемпіонаті України тернопільська "Нива" не змогла протистояти київському "Динамо" і програла з розгромним рахунком 6:0. Гра розпочалася з дощу та зі швидкого голю динамівців, який забив Віталій Лисицький. Через 8 хвилин знову Лисицький робить рахунок 2:0. Другу половину футболісти з Тернополя розпочали більш жваво, і навіть на 52-й хвилині мали нагоду відквитати один м'яч, але не судилося. У Львові місцеві "Карпати", виграючи 1:0, не зуміли втримати перемогу і поступилися донецькому "Металюргу" з рахунком 1:2.

Отже, після ігор 19-го кола турнірну таблицю продовжує очолювати донецький "Шахтар", другі – динамівці, третій – "Дніпро".

* * *

Коли у Міляні все частіше на сторінки газет потрапляє ім'я Андрія Шевченка, а в команді "Тотенгем Готспур" Сергій Ребров намагається відновити свою колишню форму, інший український нападаючий – Андрій Воробей став відомим в Україні. Він дуже швидко утвердився в "Шахтарі". З 53-ма забитими м'ячами впродовж трьох з половиною сезонів в українському чемпіонаті, Воробей може претендувати на рекорд в українському футболі і навіть конкурувати з Андрієм Шевченком, Сергієм Ребровим, ветеранами Тимерланом Гусейновим та Іваном Гецьком. Його викликали до збірної команди України в минулому році, і донеччанин вдало зміг там закріпитися. Андрій Шевченко сказав про нього: "Це справді талановитий та багатообіцяючий гравець, хоча йому треба ще багато тренуватися, щоб стати справжнім майстром справи".

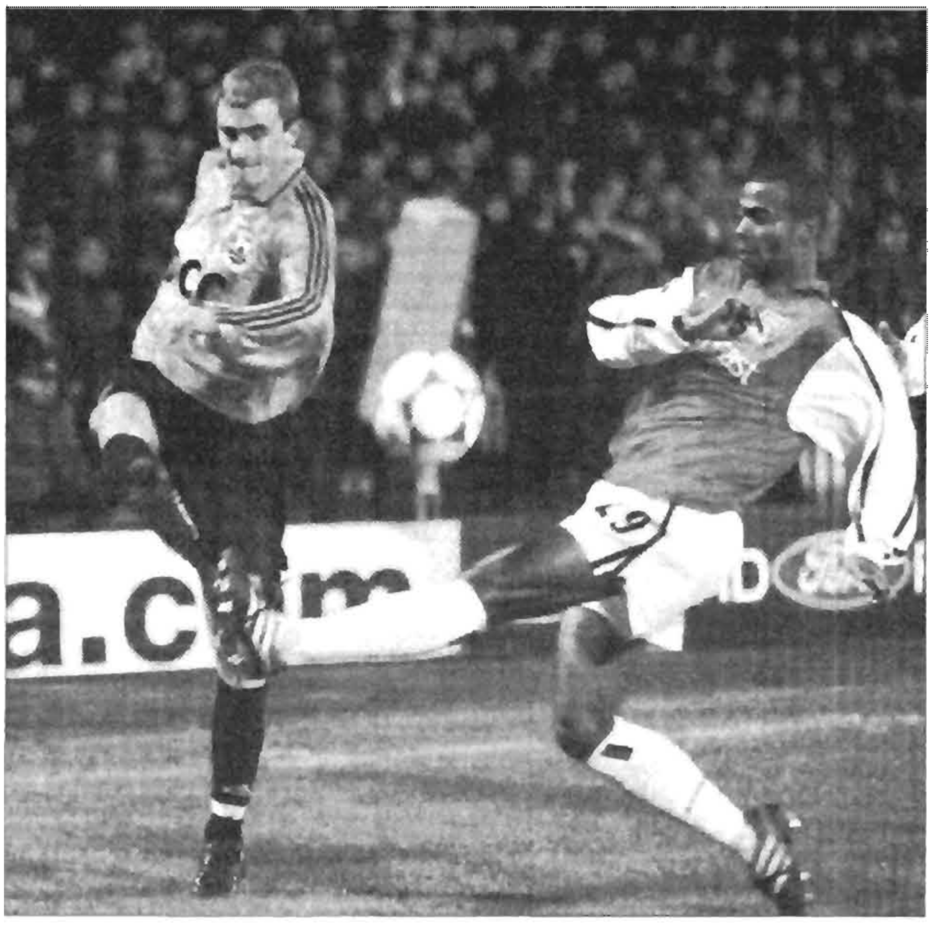
Перший ґоль після зимової перерви він забив у півфінальній грі Чаші України проти маріюпольського "Металюрга", яку "Шахтар" виграв 2:1. Воробей став ключовою фігурою в грі "Динамо" з "Шахтарем", а також забив ґоль в дуже важливій грі "Шахтаря" з дніпропетровським "Дніпром", яка закінчилася перемогою донеччан – 3:1.

Сергій Бубка нагороджений орденом

Президент України Леонід Кучма і неодноразовий рекордсмен світу у стрибках з жердиною Сергій Бубка 12 квітня 2001 року у Києві. У цей день С. Бубка був нагороджений Орден Держави. Після нагородження він висловив надію, що Президент України погодиться з пропозиціями, що допоможуть вирішити проблеми українського спорту, головна з яких - фінансова. Після того, як С. Бубка залишив великий спорт, він багато часу приділяє роботі в Міжнародному Олімпійському комітеті, велику увагу приділяє своїй школі спортивної майстерности в Донецьку, де навчається близько 300 спортсменів. Бубка не розлучається з ідеєю створити в Донецьку Олімпійську академію і зараз працює над її концепцією.

Фото УНІАН

Гравець донецького „Шахтаря" Андрій Воробей (зліва) бореться за м'яч із гравцем лондонського „Арсеналу" під час гри Ліґи чемпіонів УЕФА в Донецьку 7 листопада минулого року, коли „Шахтар" переміг із рахунком 3:0 і продовжує боротьбу за Чашу УЕФА.

Фото УНІАН

Граємо за Україну разом

Національна збірна команда України продовжує свої виступи у відбірковому турнірі з футболу Чемпіонату світу 2002 року. Звертаємося до вас з проханням взяти участь у Всеукраїнській програмі „Наша мета-2002! Разом до перемоги!".

Просимо робити благодійні внески на фінансування заходів Всеукраїнської програми „Наша мета – 2002! Разом до перемоги!" на валютний рахунок в долярах США: Bank-Correspondent: Citibank, N.A. New York Swift: Citi US 33. Bank of Beneficiar: 36-128-452 JSB „Starokievskiy Bank" Kiev, Ukraine . Beneficiar: ACC.N 260033021152, Social Organization „Hrayemo za Ukrainu Razom".

І. Кошова,
виконавчий директора програми
Київ

Велоспорт

Українець Сергій Гончар став переможцем багатоденних велоперегонів „Тура Ломбардії". Він є першим в історії змагань велосипедистом, якому вдавалося двічі поспіль перемагати на цих змаганнях, повідомляє „Спорт-Експрес". На останньому, п'ятому етапі перегонів „Тура Ломбардії" С. Гончар не ввійшов до першої п'ятірки, але це не завадило йому стати переможцем в загальному заліку, де він випередив найближчого переслідувача майже на дві хвилини. До цієї перемоги українець йшов впевнено, і вже після першого етапу очолив ведення в загальному заліку.

Результати „Тури Ломбардії"

1. Сергій Гончар (Україна, „Лікіга3") - 21:33.21
2. Паскаль Ерве (Франція, „Алексія") - відставання 1.45

Гокей

Національна збірна України з гокею виїздить до Німеччини, де спочатку гратиме двічі з командою-господарем, а перед самим початком Чемпіонату світу, також в товариських іграх, зустрінеться з австрійцями.

Остаточний склад української команди визначиться перед початком чемпіонату.

Бокс

2 червня у Вашінґтоні відбудеться турнір, у якому головною подією буде двобій Майка Тайсона з Девідом Ізоном. Очікується, що до бою стануть також Віталій Кличко і Вренс Оквендо. Ходять чутки також про можливу зустріч Віталія Кличка з Тайсоном.

Календарець українських тенісових турнірів в 2001 році

5–6 травня	– весняний турнір „Тризуба" – „Тризубівка"
30 червня –1 липня	– УСЦАК-Схід в індивідуальних і подвійних іграх – Союзівка
1–3 вересня	– крайові чемпіонати УСЦАК – Союзівка
15–16 вересня	– клюбовий турнір КЛК – Союзівка
6–7 жовтня	– осінній турнір „Тризуба" – „Тризубівка"

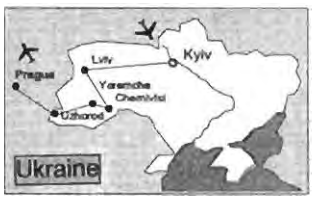
stp scope travel inc
1605 Springfield Ave, Maplewood NJ 07040
973 378-8998 or 800 242-7267 or FAX 973 378-7903
http://www.scopetravel.com *info@scopetravel.com*

Leading World Tour Operator to Ukraine

Marijka Stadnycka Helbig

2001 ESCORTED TOURS

Celebrate the 10th Anniversary of Ukraine's Independence with us!!!

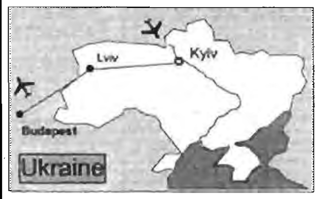

HUTSULKA

via Czech Airlines
from **NEWARK**
17 DAY All-inclusive Escorted First Class Tour
from $2400

The most popular of tour itineraries: fly into **Kyiv (4)**, take a sleeper train to **Lviv (5)** and continue by deluxe touring coach: **Chernivtsi (1) Yaremche (2) Uzhorod (2)** and **Prague (2)**. *Plus* Olesko, Zarvanytsia, Kolomyja, Rakhiv, Khust and Kosice.

Departure	**HUTSULKA III**	**July 20, 2001**	**SOLD OUT**
Independence Tour	**HUTSULKA IV**	**August 19, 2001**	**available**
Departuer	**HUTSULKA V**	**Sept. 4, 201**	**available**

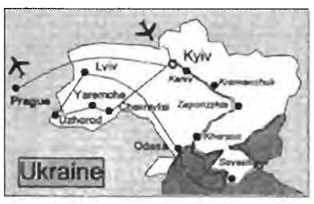

ZOZULIA

via Czech Airlines
from **NEWARK**
11 DAY All-inclusive Escorted First Class Tour
from $1650

The cities of Ukraine: **Kyiv (4)** and **Lviv (4).** The first eight days you travel with the Hutsulka tour. From Lviv board a sleeper train to **Budapest (2)** for the flight home.

Departure	**ZOZULIA III**	**July 20, 2001**	**SOLD OUT**
Independence Tour	**ZOZULIA IV**	**August 19, 2001**	**NEW Dept**
Departuer	**ZOZULIA IV**	**Sept. 4, 201**	**available**

CHAIKA

via Czech Airlines ***from*** **NEWARK**
25 DAY All-inclusive Bus Tour + Dnipro Cruise
Aug 3 – 27, 2001
$3600 Twin occupancy Upper deck

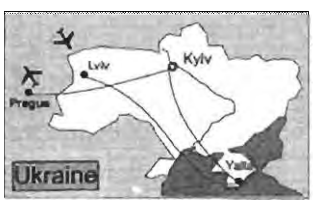
A most comprehensive tour, combines a **10 day Dnipro Cruise** from **Kyiv to Odesa**. Continue by overnight train **to Lviv (4)** then by coach to **Uzhorod (1), Yaremche (2) and Chernivtsi (1).** Visit Zarvanytsia and Ternopil before returning to **Kyiv (4)** for **Independence Day Festivities**.

HOPAK

via Czech Airlines ***from*** **NEWARK**
20 DAY All-inclusive Escorted First Class Tour
Aug 19 – Sep 7, 2001 **$2850**
Exclusive bus tour of Eastern Ukraine and Crimea

Be in **Kyiv (6)** for the **Independence Festivities**, then join your deluxe coach for a tour of Eastern Ukraine: **Poltava (1), Kharkiv (2), Dnipropetrovsk (2), Zaporizzhia (1)** and **Yalta (5)** visiting **Simferopil, Bakhchysaraj, Sevastopol** and **Swallow's Nest**. Fly to Kyiv and lonnch to **Prague (2).**

LASTIVKA

via Czech Airlines
from **NEWARK**
16 DAY All-inclusive Escorted First Class Tour
Aug 12 – 27, 2001 **$2625**

Fly to **Lviv (4)** then continue by plane to Crimea, **Yalta (5)** for a comprehensive tour of Crimea: **Simferopil, Bakhchysaraj, Sevastopol** and **Swallow's Nest.** Fly to **Kyiv (4)** to partake in the **10th Anniversary Celebrations,** then fly to **Prague (2).** **Independence Tour Departure**

LYBID

via Czech Airlines
from **NEWARK**
9 DAY All-inclusive Tour
Aug 19 – 27, 2001 **$1650**

Fly to **Kyiv (6)** for the Festivities of **Ukraine's 10th Anniversary of Independence.** Partake in the parades, concerts, festivals and sightseeing. From Kyiv fly to **Prague (2),** the most exciting and popular tourist destination in Eastern Europe, for a final two days of a most memorable trip.
Independence Tour Departure

МАНДРІВНІ СТЕЖКИ КУЛЬТУРИ

Під проводом Племени *Перші Стежі*

via Czech Airlines ***from*** **NEWARK**
25 DAY All-inclusive Bus Tour + Dnipro Cruise
Aug 3 – 27, 2001 **from $3200**

All of Ukraine, features a **10 day Dnipro Cruise** from **Kyiv to Odesa.** Continue by overnight train to **Lviv (4)** then by coach to **Uzhorod (1), Yaremche (2),** Manyavsky Skyt and **Chernivtsi (1).** Visit Zarvanytsia and Ternopil before returning to **Kyiv (4)** for **Independence Day Festivities.** Fly to **Prague (2)** for a final two days. Fully chaperoned – limited to PLAST members – Age limit: 18-24

Провідник Др. Володимир Карпинич
Комендант: пл.сен Ірена Шамрай
Бунчужний: ст.пл. Тарас Ганкевич

TURKEY

via Turkish Airlines from **JFK/NEW YORK**
19 DAY All-inclusive Deluxe Escorted Tour
Sep 28 – Oct 16, 2001 **$2350 twin**

Escorts: Omelan Helbig
Xina Sharko

Arrive in **Istanbul** to begin this lovely deluxe coach tour of exotic Turkey. Itinerary includes: **Ankara, Cappadocia, Aksaray, Antalya, Pamukkale, Izmir, Canakkale** and **Istanbul**. All meals, admission fees, absolutely NO hidden costs, escorted by Scope Escort from USA. Two day mid-tour *Turquoise Coast* stop-over in Antalya. 4 and 5-star hotels throughout itinerary makes this a most memorable trip ***RELATIVES/FRIENDS from Ukraine*** pay only $1700 tw. Includes round trip air Kyiv/Istanbul.

All departures guaranteed!!!

Pope John Paul in Ukraine

Tour Coordinator: **Kvitka Semanyshyn**
Spiritual Guidance: **V.Rev. John Ropke**
Escort (Chicago) **Natalka Shuya**

Tour A

NEWARK ***departure***
Jun 22 - July 6
$2160 tw 15 Days

Kyiv	Jun 23 - 25
Lviv	Jun 26 - Jul 04
Budapest	Jul 04 - Jul 06

All inclusive features:: Trans Atlantic air via Czech Airlines, firstclass hotels, city tours, inter city transportation: sleeper train Kyiv/Lviv and 100 passenger charter flight Lviv/Budapest (***NEW!***) Modified meal plane, sightseeing, gala dinners, Ukr med insurance visa fee Escort from USA

Tour B *NEW!!!*

NEWARK ***departure***
Jun 18 - July 01
$1200 tw 14 Days

Lviv with family	Jun 19 - 25
Lviv ***Dnister htl***	Jun 25 - 28
Lviv with family	Jun 28 -Jul1

Features: Trans Atlantic air via LOT, 3 nights hotel (bkfst basis) rt transfers and tickets to Papal festivities Ukr. Visa Fee

If you require hotel accommodations for your entire stay in Lviv the additional for 9 nights is @$350 tw

Be in Ukraine while history is made!!!
Be in Lviv June 27th for the beatification of many Ukrainian martyrs to sainthood!!

His Holiness Pope John Paul II

КАТАЛОГ КНИЖОК
ВИПРОДАЖ

Автор і назва	Ціна в доларах
Академія Наук України. Інститут Економіки. Економіка України: минуле, сучасне і майбутнє. Матеріяли Першого конгресу Міжнародної української економічної асоціяції (українською і англійською мовами). Київ, Наукова думка, 1993, стор. 356.	12.00
Байройтські спомини. „З юних днів, днів весни" 1945-1950.	
Винниченко, Ігор. „Україна 1920-1980-их". Депортації, заслання, вислання. Київ, видавництво „Рада", 1994 р., стр. 125.	3.50
Героїчний епос українського народу. Хрестоматія. Навчальний посібник. Київ, видавництво „Либідь", 1993 р. Тв. обкл. стр. 431.	12.00
Голод, Марія-Анна. „Янгол у наймах". Старосвітські легенди. Київ, видавництво „Рада", 1995 р., стр. 77.	2.50
Горлач, Степан. „Хрестини незалежності". Київ, видавництво „Рада", 1994 р., стор. 190.	6.00
Горохович, Антоніна. „Батьки і діти". Вінніпеґ-Торонто, 1990 р. Світова Координаційна Виховно-Освітня Рада, стор. 176.	8.00
Гуменна, Докія. „Прогулянка алеями мільйоноліть". Мікроновелі. Українське видавництво „Смолоскип" ім. В. Симоненка. Нью-Йорк-Балтимор, 1987 р. Тв. обкл., стор. 170.	10.00
Грушевський, Михайло. „Як жив український народ". (Українське відродження). Для середнього шкільного віку. Київ, видавництво „Веселка", 1992 р., стор. 110.	3.00
Доля. Книга про Тараса Шевченка в образах та фактах. Великий формат, багато кольорових і чорнобілих ілюстрацій. Київ, „Дніпро", 1993 р. Тв. обкл. Стор. 778	30.00
Домашевський, Микола. Історія Гуцульщини. Том III. Гуцульський Дослідний Інститут, Чикаго, 1986, стор. 442.	25.00
Збірник української гімназії в Ашаффенбурзі. Видання Організаційного комітету Ашаффенбурзької гімназії, Київ, 1993 р. Тв. обкл. Стор. 208.	18.00
Знаки. 155 стародавніх українських вишивок. Видавництво „Соняшник", Київ, 1992 р. Великий формат. Мк. обкл. Стор. 72.	8.00
Іванис, Василь. „Симон Петлюра – Президент України". Друге видання коштом Миколи Кушніренка, США. Київ, „Наукова думка", 1993 р. Тв. обкл., стор. 268.	15.00
Камінський, Анатоль. На перехідному етапі. „Гласність, перебудова і демократизація на Україні". З передмовою Мирослава Прокопа. Мюнхен, 1990. стор. 624.	12.00
Капкан Володимир. Українське народознавство в іменах. Навчальний посібник. Частина І. Київ, видавництво „Либідь", 1994, стор. 334. Тв. обкл.	12.00
Кацавець Г. і Паламар Л. „Мова ділових паперів". Навчальний посібник для студентів. Київ, „Либідь", 1994 р., стор. 208.	5.00
Кокотюха, Андрій. Шлюбні ігрища жаб. Остросюжетний український детектив. Вид-во „Смолоскип", Київ, 1996 р. Стор. 185. Тв. обкл.	10.00
Коссак Орест. Англо-український словник з інформатики та обчислювальної техніки. Словник містить понад 15,000 термінів з інформатики, комп'ютерних технологій та інженерії. Стор. 304. Тв. обкл.	11.00
Коссак Орест і Кравець Роман. Англо-український і українсько-англійський словник-довідник з телекомунікації. Понад 4,000 термінів. Львів СП „Бак" 1996 р., стор. 248, твр. обкл.	10.00
Кошиць, Олександр. Спогади. Київ, видавництво „Рада", 1995 р. Тв. обкл. Стор. 385.	15.00
Луцький, Юрій. Листування з Євгеном Сверстюком. Українське незалежне видавництво „Смолоскип" ім. В. Симоненка. Балтимор-Торонто, 1992 р. М. обкл. Стор. 89.	4.00
Міфи давньої Індії. Для старшого шкільного віку. Упорядкування, переказ із гінді, післямова Степана Наливайка. Малюнки Миколи Пшінки. Київ, „Веселка", 1992. Великий формат. Тв. обкл. Стор. 200.	15.00
Незабутні роки (1945-1950). Пам'яткове видання. Комітет колишніх учнів Української Реальної гімназії в Зальцбурзі. Тв. обкл. Нью-Йорк – Чикаго, 1987. Стор. 22	18.00
Останнім шляхом Кобзаря. Хронологія і дух походу-реквієму, присвяченого 130-річчю перепоховання Тараса Шевченка. Вступне слово Леоніда Кравчука – колишнього Президента України. Великий формат. „Український Літопис", Тв. обкл. Київ, 1994 р. Стор. 279.	20.00
Сверстюк, Євген. Блудні сини України. Літературно-критичні статті і виступи автора, присвячених відродженню духовности й морально-естетичним проблемам. Київ, 1993 р. Тв. обкл. Стор. 255.	10.00
Реєстр усього війська запорозького після Зборівського договору з королем польським Яном Казимиром, складений 1649 року, жовтня 16 дня. Полки: Чигиринський, Черкаський, Канівський, Корсунський. Частина перша. Стор. 196.	10.00
Польсько-українські студії. Україна – Польща. Історична спадщина і суспільна свідомість. Матеріяли міжнародної наукової конференції, Кам'янець-Подільський, 29-31 травня 1992 р. Київ, „Либідь", 1993 р. Тв. обкл. Стор. 262	8.00
Місило Євген. Повстанські могили. Пропам'ятна книга впавших на полі слави вояків Української Повстанської Армії Захід-Сян. Том І, Варшава-Торонто, 1995 р. Стор. 404.	17.00
Семотюк Ярослав. Українські військові відзнаки Ордени, хрести, медалі та нашивки. Кольорові фотографії. Торонто, 1991р. Англійська мова. М. обкл., стор. 51.	10.00
Слабошпицький Михайло. Українець, який відмовився бути бідним. Київ, видавництво „Рада", 1994 р. М. обкл. Стор. 174.	8.00
Словники України – АБВ. Орфографічний словник української мови. Академія Наук України. Близько 120,000 слів. Київ, видавництво „Дніпро", 1994 р. Тв. обкл., стор. 864.	22.00
Словник української мови в малюнках. Загадки, прислів'я, скоромовки, фразеологія. Кольорові ілюстрації. Побільшений формат. Київ, „Освіта", 1995 р. Тв. обкл., стор. 415.	25.00
Танюк Лесь. Монологи. Театр, культура, політика. Харків, „Фоліо", 1994 р. М. обкл. Стор. 383.	12.00
Терлецька Зеновія. Українські страви. Союз Українок Америки. Нью-Йорк, 1990 р. Тв. обкл. Стор 201.	12.00
„Тисяча і одна усмішка". Анекдоти, жарти, дотепи, замальовки з натури. Київ, видавництво „Український письменник", 1994 р., 236 стор.	12.00
Чос Володимир. Реальна власність. Усмішки. Тонкий гумор, сатира, сарказм висвітлює сучасне життя в Україні і спонукає читача до роздумів. Черкаси „Відлуння-плюс", 2000 р. М. обкл. Стор. 56.	3.50
Тарас Шевченко. Мені тринадцятий минало. Вибрані поезії для молодшого та середнього шкільного віку. Кольорові малюнки Катерини Штамко. Київ, „Веселка", 1994 р. Тв. обкл., стор. 158.	12.00

МИСТЕЦЬКІ АЛЬБОМИ

Акорди. Антологія української лірики від смерті Т. Шевченка. Упорядкував Іван Франко. (Репринтне видання). Київ, „Веселка", 1992р. Тв. обкл. стор. 343.	15.00
Неділко Микола. Альбом-монографія з 60 кольоровими репродукціями. Нью-Йорк – УВАН, 1983 р. Тв. обкл., стор. 182.	15.00
Михайлів Юхим. Його життя і творчість 1885 -1935. Книга-альбом. Видавничий фонд Владики Мстислава, Митрополита Української Автокефальної Православної Церкви в діяспорі. Нью-Йорк-Лондон -Париж-Торонто, 1988 р. Тв. обкл. Великий формат, стор. 233.	22.00
Сомко Надія і Сергій Макаренко. Альбом з кольоровими репродукціями. Східньо-Европейський дослідний інститут ім. В.К. Липинського. Тв. обкл. Великий формат, стор. 112	18.00
Сомко Надія. Скульптура і малярство. Альбом з 34 репродукціями. Асоціяція діячів Української культури АДУК-США. Тв. обкл.	12.00

Ціни подані з податком і пересилкою.

Адреса: SVOBODA BOOKSTORE

2200 Route 10 West, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

НОВІ ВІДЕО-КАСЕТИ
з України

ГАЛИЧИНА – АПОН 7803. *Ціна 30 дол.*

Можна замовляти інші відео-касети з України.

7788 Ансамбль бандуристів з Києва.
7789 Танцювальний ансамбль Павла Вірського.
7790 50-та річниця ансамблю „Верьовка"
7797 Свята Літургія – править Папа Іван Павло II в Римі.
7797-В Молебень.

Ціна 25 дол. за кожну касету,

APON RECORD Comp., Inc.
P. O. Box 3082, Long Island City, NY 11103.
Tel.: (718) 721-5599
Ми можемо переробляти ваші приватні відео-касети з европейської на американську систему.

Український Народний Союз пошукує осіб зацікавлених продавати життєве забезпечення (страховку). Вимагаємо знання англійської мови та професійного вишколу (ліцензії). Платимо комісове на рівні з американськими установами, та даємо списки проспектів. Зацікавлених просимо звертатися на тел.

(973) 292-9800
додатковий 3018

КОМІТЕТ ПРИЯТЕЛІВ АКАДЕМІЧНОЇ ГІМНАЗІЇ У ЛЬВОВІ

Зорганізований на Світовому З'їзді УАГ у травні 1991 р.

в десяту річницю цього З'їзду

запрошує своїх членів і приятелів на

КОНФЕРЕНЦІЮ на тему:

ВИПУСКНИКИ УАГ В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ТА ЛЬВОВА

Конференція відбудеться 21 і 22 травня у Львові

Про дальші інформації, програму, місце і час просимо звертатись прямо до дирекції Львівської Академічної Гімназії

Львів 79013, вул. С. Бандери 14, тел.: 74-10-91, e-mail: <lag@polynet.lviv.ua>

ПРОДАВЕЦЬ (Sales Representative)

Міжнародна фірма переводу валют пошукує 2-мовну особу до помочі у поширенні її послуг на українському ринку. Необхідне знання території, вмілий підхід до малих підприємств та своє авто. Досвід у переводі валют побажаний. Добра винагорода включає основну платню, комісове, зворот видатків та інші заохоти. Висилати резюме на ФАКС:

(212) 302-7402 Ref.AES

НІМЕЦЬКА/АВСТРІЙСЬКА ПРОГРАМА КОМПЕНСАЦІЙ
German Forced Labour Compensation/Austria Reconciliation Programme

Якщо Ви під час Другої світової війни працювали в Німеччині або на території сучасної Австрії, маєте право на відшкодування.

Програма Компенсації кінчається **11.08.2001**

Ми уповноважнені нотаризувати Ваші заяви. Звертайтесь до нас.

J.G.Kurys & Associates Inc.

27 Newell Court, TORONTO, ON. CANADA, M9A 4T9

Tel.: (416) 235-2610 • Fax: (416) 240-9095

UMS

UKRAINIAN MEDICAL SERVICE LTD
NY (718) 621-3666, Kyiv:+380 44 440-7355
e-mail: ums@ukrmedservice.com

КОМПЛЕКСНЕ МЕДИЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ:

Київ, Львів, Івано-Франківськ, Харків, Дніпропетровськ, Донецьк, Запоріжжя, Полтава, Луцьк, Миколаїв, Одеса, Херсон, Симферопіль, Севастопіль, Ялта та інш.

ДЛЯ ВАШИХ БАТЬКІВ, ДІТЕЙ, ОНУКІВ, ДРУЗІВ І КОХАНИХ

* Найкращі лікарі * Необхідні ліки * Сучасне медичне устаткування.
* Комфортабельні кімнати в шпиталях
* Догляд за людьми похилого віку та дітьми – програма „HOME ATTENDANT"

Підтримайте своїх рідних і близьких – вони потребують цього!

Доступні ціни. Оплата послуг в США і Канаді.

OLEH SLUPCHYNSKYJ, M.D.

Facial Cosmetic
& Reconstructive Surgery

171 East 74th Street
New York, NY 10021
212-628-6731

www.facechange.org

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

висилає

всім делегатам останньої Конвенції УНС та теперішнім членам Головного уряду УНС

матеріяли для голосування

*Згадані матеріяли включають **пропоновані зміни до Статуту УНС і бальоту** які треба повернути поштою*

Делегатів і членів Головного уряду просимо проголосувати до

1 травня 2001 року

чи погоджуються вони на пропоновані зміни до Статуту УНС текст яких був опублікований у „Свободі" та „Українському тижневику"

У випадку, якщо б хтось з делегатів чи членів Головного уряду УНС не отримав цих матеріялів, просимо негайно **потелефонувати до Головної канцелярії на число**

(973) 292-9800 дод. 3018

ПАЧКИ В УКРАЇНУ

0.59 за фунт

DNIPRO CO.

В наших крамницях можна придбати авіяквитки в Україну та з України, зробити візи до України. До вибору 99 взірців хусток! Телефонні картки: 60 хв. розмови із Україною за $10.

NEWARK, NJ
698 Sanford Ave
Tel. 973-373-8783
888-339-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Tel. 973-916-1543

PHILADELPHIA
1801 Cottman Ave
Tel. 215-728-6040

ЙОСИФ КУПЧАК

власник

JOSEPH MEAT MARKET

М'ясні европейські вироби

437 Smith Street, Perth Amboy, NJ

Tel: (732) 442-4660

Понад 30,000 читачів тижнево читають рекляму у „СВОБОДІ"

ОГОЛОШУЙТЕСЯ! ЦЕ ПРАЦЮЄ!

Оголошення приймаються від понеділка до п'ятниці

Tel.: (973) 292-9800 ext. 3040 • Fax.: (973) 644-9510
E-Mail: svoboda@worldnet.att.net
Поштою: SVOBODA
2200 Route 10, P.O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

UZBEKISTAN airways

спільно із AIR UKRAINE

єдиний

ПРЯМИЙ РЕЙС

Нью-Йорк – Київ – Ташкент

з летовища ім. Дж. Кеннеді

у неділі і п'ятниці

на комфортабельному літаку

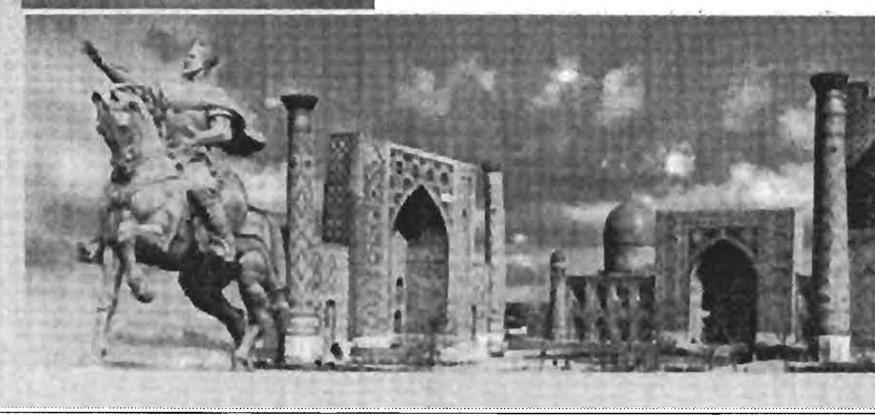
„Боїнг-767-300"

15 ГОДИН ЛЕТУ і ВИ у ТАШКЕНТІ!

далі просто в Делі (стикувальний рейс), Малайзію, Тайлянд, Корею, Китай або в Казахстан, Росію, Об'єднані Арабські Емірати, Савдійську Арабію

за інформаціями телефонувати:

бюро: **(212) 489-3954, 489-3956**
факс: **(212) 489-3962**
замовлення місць: **(212) 245-1005**
відсилання вантажів
Air Ukraine Carago: **(718) 376-1023**
fax: **(718) 376-1073**
Transatlantic: (800) 820-2861
факс: **(718) 224-0251**

ALBATROSS TRAVEL, Inc.

пропонує

LOT

Випродаж квитків на ЛІТО 2001 р. - СХІДНЯ ЕВРОПА

Ціни актуальні від 1 лютого до 29 березня 2001 р.

- Квитки на місцеві і міжнародні літаки;
- вакації в Мексику, на Караїбах і Гаваях;
- подорожі на люксусових кораблях;
- пересилку грошей через „**WESTERN UNION**"
- квитки на літаки з **НЬЮ-ЙОРКУ до:**

МІНСЬКА, РИГИ,СОФІЇ, ТАЛІНА, ВІЛЬНА, КИЄВА, СТ. ПЕТЕРБУРГУ, МОСКВИ

- **520 дол. + текс** (в обидві сторони);
- **350 дол. + текс** (в одну сторону)

ЛЬВОВА

- **570 дол. + текс** (в обидві сторони)
- **380 дол. + текс** (в одну сторону)

HELPING HANDS

74 Nassau Ave., Brooklyn, NY 11222
Tel.: **(718) 383-7211 • (718) 383-0083**
Fax: **(718) 349-1767 • Free tel.: 1-800-603-7973**
http://www.albatravel.com **e-mail:albatravel@aol.com**

Ukrainian Independence Day Tours

I. 21 Days: *Aug. 5 - 26*
Dnipro-River Cruise (7 days),
plus visit Lviv (2 days),
Ivano-Frankivsk (2 days),
Chernivtsi (1 day), Kyiv (7 days)
Via LOT Airlines $3175
(Per person double occupancy, add $525 for single)

III. 17 Days: *Aug. 18 - Sep. 3*
Kyiv (6 days), **Cherkasy** (1 day),
Zaporizhia (2 days), **Sumy** (1 day),
Kyiv(1 day)
Via LOT Airlines $2525
(Per person double occupancy, add $599 for single)

II. 13 Days: *Aug. 13 - 26*
Lviv (2 days)
Ivano-Frankivsk (2 days)
Chernivtsi (1 day), **Kyiv** (7 days)
Via Austrian Air $ **2325**
(Per person double occupancy, add $349 for single)

Pope Visit Tours
Tour #1: June 20-30
Kyiv, Lviv, Warsaw $1875
Limited Space Available
Tour #2: June 12-30
Dnipro River Cruise, Odessa, Sevastopol, Yalta, Kyiv, Lviv
$2950 Request Only

Dunwoodie Travel Bureau Ltd. 771-A Yonkers Avenue, Yonkers, NY 10704
(914) 969-4200 Toll Free (800) 550-4334 Fax (914) 969-2108

Please provide the following information:
Name as it appears on your passport: ______
Other persons travelling: ______
Address: ______

Telephone: Day ______ Eve. ______
U.S. Citizen: ❑ yes ❑ no Tour ______

Please enclose a check for $300.00 per person. Balance is due May 1, 2001. Please make checks payable to Dunwoodie Travel Bureau, Ltd. Travel Insurance is highly recommended. Please note that all tours will take place regardless of event scheduling. Cancellation charges apply, please call us for complete details.

Кредитівка САМОПОМІЧ НЮ ЙОРК НАДАЄ МОРГЕДЖОВІ ПОЗИКИ..

На закуп Вашого Дому!

- НИЗЬКІ ВІДСОТКИ
- ВИГІДНІ УМОВИ СПЛАТИ
- НЕМАЄ "ТОЧОК"
- ЧЕМНА, ПРОФЕСІЙНА ОБСЛУГА

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

A full service financial institution serving the Ukrainian American community for over 49 years!

Main Office: 108 Second Avenue New York, NY 10003 Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251
E-Mail: SRNYFCU@aol.com

Upstate New York: **23 Main Street Kerhonkson, NY 12446**
Tel: 914 626-2938 Fax: 914 626-8636

Long Island: **226 Uniondale Avenue Uniondale, NY 11553**
Tel: 516 565-2393 Fax: 516 565-2097

Queens: **32-01 31 Avenue Astoria, NY 11106**
Tel: 718 626-0506 Fax: 718 626-0458

OUTSIDE NYC CALL TOLL FREE: 1-888-SELFREL

VISIT OUR WEBSITE AT: http://www.selfrelianceny.org

10 РОКІВ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

TOUR I
Aug. 10 - 25

LVIV (3)
Iv. FRANKIVSK/Yaremche (1)
KHOTYN/Kamjanets Podilsky (1)
ODESA (1)
KHERSON (1)
SYMFEROPIL/Bakhchysaray (1)
YALTA (2)
KYIV (5)

15 days
$2850 double
$320 sgl. Sup.

RESERVE EARLY **TOUR II Aug. 20 - Sept. 4** ***SPACE LIMITED***

GROUP A
KYIV/KANIV (4)
Lviv (3)
Iv. Frankivsk/Yaremche (1)
KHOTYN/Kamjanets Podilsky (1)
ODESA (1)
Kherson (1)
SYMFEROPIL/Bakhchysaray (1)
YALTA (2)

GROUP B
KYIV/KANIV (4)
POLTAVA (2)
CHERKASY/Chyhyryn (2)
UMAN (1)
ODESA (1)
KHERSON (1)
SYMFEROPIL/Bakhchysaraj (1)
YALTA (2)

15 days
$2850 double
$320 sgl. Sup.

UNWLA

ТУРА СОЮЗУ УКРАЇНОК
June 11 - 26

KRAKIW (2)
KRYNYTSIA (1)
PEREMYSHL (2)
TRUSKAVETS (4)
LVIV/Brody (2)
KYIV/Kaniv (4)

15 days
$2545.00

PAPAL CELEBRATIONS

Diaspora ENTERPRISES, INC. 1914 Pine St. Philadelphia, PA 19103 **215-732-3732** **1-800-487-5324**

Від Одеси до Львова Ваші близькі можуть покладатися на Вас, бо Ви покладаєтеся на Вестерн Юніон®.

Переказ:	коштує лише:
$100	$15
$200	$22
$400	$34

Коли Ви переказуєте гроші, то хочете, щоб вони дійшли швидко і надійно, щоб ні Ваші близькі, ні Ви самі цим не турбувалися. Ми, в компанії Вестерн Юніон, переказуємо гроші вже понад 128 років і нам довіряють мільйони людей по всьому світі. У нас Ви навіть можете переказати гроші телефоном, використавши кредитну картку. Переслані гроші дійдуть через 15 хвилин до будь-якої із наших 1412 філій в Україні або якої небудь із 95000 по цілому світі. Від Лос-Анджелесу до Нью-Йорку, від Чікаго до Монтреалю – Ви можете покладатися на Вестерн Юніон.

Вестерн Юніон – це майже те саме, що Ви особисто вручаєте гроші.

1-800-799-6882

Ми говоримо українською мовою

www.westernunion.com

WESTERN UNION | MONEY TRANSFER®

*Найшвидший спосіб переказати гроші по всьому світу*SM

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Оцісклавська 973-292-9800 #3040*

ЗМІНА АДРЕСИ

❑ „Свобода“ ❑ „The Ukrainian Weekly“

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ! ХОЧЕТЕ МАТИ СПОКІЙНУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕНУ СТАРІСТЬ — ВСТУПІТЬ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

• ПРАЦЯ •

Лікар з України, 43 роки, шукає працю по догляду за старшими чи хворими людьми. Має досвід, рекомендації, володіє англійською мовою.

Тел.: (973) 316-9168

Потрібна українка до праці по догляду за за старшою 97-літньою жінкою в Клівленді, Огайо. Мусить бути сильна. Праця 7 днів в тижні із замешканням. Платня до узгіднення.

Тел.: (941) 423-1300 або (440) 842-1993

Сімейне подружжя з України 53 і 55 років, пошукує працю по догляду за людьми похилого віку, в домашньому господарстві чи будь-яку іншу. Маємо добрі рекомендації. **Тел.: (718) 853-1980**

Люба, Олександер

Потрібна няня, яка знає українську мову, до опіки над хлопчиком (2 роки), 4 дні в тижні. Побажані рекомендації.

Тел.: (617) 629-3829

Потрібна українка до опіки над старшою жінкою (86 р.) із замешканням 6-7 днів в тижні. Платня за домовленням.

Тел.: (215) 927-8135

• РОЗШУКИ •

Генадій Задорожний розшукує свою рідню - ОЛЕКСАНДРА ГІЛЬМАНА з дружиною **ТАМАРОЮ НЕЖАЛЬСЬКОЮ**, які проживали у Роквел, Мд.
Його адреса: 18020 Черкаси, вул. Чехова, 211, кв. 77.

Антоніна Пташник шукає слідів свого батька **ДМИТРА БІЛІНЧАКА**, який жив у Дітройті. Її адреса: вул. Надрічна, 13 с. Богородчани 77700, Івано-Франківська область, Україна.

Розшукую брата мого діда **ПИЛИПА БАБОВАЛА**, нар. приблизно 1896-98 рр. в с. Лопушно, Тернопільської обл. Прибув до США у 1915 р. Останній лист до України був 15 років тому. Не був одружений і мав свою компанію, яка чистила вікна. Остання його адреса була:

P.O. Box 962, New Britain, CT 06050

Тел.: (440) 885-1652 • (440) 759-8287

• ДО ВИНАЙМУ •

До винайму літня хата, вповні загосподарована, 3 спальні, 2 лазнички, вітальня, кухня, 2 милі від Союзівки. Ціна 525 дол. тижнево, 1,800 дол. місячно, 3,500 дол. літо. Замовляти „time share“ до 15 травня ц.р.

Тел.: (201) 964-9224 Тарас

До винайму кімната для жінки тільки на вихідні дні в мальовничому куточку Брайтона.

Тел.: 1(917) 498-3087

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПЕТРО ШУБИН член УНС Відд. 240 Т-ва ім. Євгена Коновальця в Пармі, Огайо. Помер 14 лютого 2001 р. на 79-му році життя. Нар. в 1922 р. в Україні. Членом УНС став в 1971 р. Залишив у глибокому смутку дружину Стефанію, синів Михайла, Івана і брата в Україні. Похорон відбувся 17 лютого 2001 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ТОМАС РАЙМОНД член УНС помер17 березня 2001 р. на 85-му році життя. Нар. в 1915 р. в Пітсбурзі, Па. Залишив у глибокому смутку дружину Гелен, брата Роя, сестру Віолу, внука Патрика. Похорон відбувся на цвинтарі Mount Olivet Catholic Cemetery, Hopewell Township.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

БОГДАН ГУДИМА член УНС Відділ 290 в Балтиморі, Мд. Помер 27 лютого 2001 р. на 73-му році життя. Нар. в Україні. Членом УНС став в 1969 р. Залишив у глибокому смутку дружину Меланію, синів д-ра Євгенія і Андрія з родинами. Похорон відбувся 2 березня 2001 р. на цвинтарі св. Михаїла в Балтиморі, Мд.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ІГОР ПІКАС член УНС Відділ 360 Т-ва „Рідна Школа" в Баффало, загинув 10 лютого 2001 р. на 31-му році життя. Нар. в 1969 р. в Баффало, Н.Й. Залишив у глибокому смутку батька Григорія, маму Роксоляну і брата Романа. Похорон відбувся 17 лютого 2001 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Waterford, NY.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

АДРІЯН ДЕПУТАТ член УНС Відділ 360 Т-ва „Рідна Школа" в Баффало, загинув 10 лютого 2001 р. на 23-му році життя. Нар. в 1977 р. Залишив у глибокому смутку маму Ксеню, батька Зенона, братів Мирона, Юрія і братову Катрусю. Похорон відбувся 16 лютого 2001 р. на цвинтарі Mt. Olivet у Buffalo, NY.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО МОРОЛЧЕК член УНС Відділ 161 Т-ва св. Василія в Амбрідж, Па. Помер 13 березня 2001 р. на 78-му році життя. Нар. в 1922 р. в Амбор, Па. Членом УНС став в 1940 р. Залишив у глибокому смутку брата і двох сестер. Похорон відбувся 15 березня 2001 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Амбрідж, Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ДЖЕРАЛДІНА МИТРОСЕВИЧ член УНС Відділ 102 Т-ва свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо. Померла 18 січня 2001 р. на 75-му році життя. Членом УНС стала в 1961 р. Залишила в глибокому смутку чоловіка Михайла, синів Михайла мол., і Григорія, дочку Шарон, чотирьох внуків і брата Петра. Похорон відбувся 23 березня 2001 р. на цвинтарі All Souls в Shardon, Ohio.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

СТЕФАН ТЕЛЕП член УНС Відділ 102 Т-ва свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо. Помер 14 березня 2001 р. на 82-му році життя. Нар. в 1919 р. в Біличах, Самбір, Україна. Членом УНС став в 1953 . Залишив у глибокому смутку дружину Анну. Похорон відбувся 17 березня 2001 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

СОФІЯ ЯКИМЕЦЬ член УНС Відділ 473 Т-ва ім. сот. Ю. Головінського в Монреалі, Канада. Померла 4 лютого 2001 р. на 91-му році життя. Нар. в 1910 р. в Озерні, Україна. Членом УНС стала в 1973 р. Залишила в глибокому смутку внука Пилипа, зятя Богдана. Похорон відбувся 7 лютого 2001 р. на цвинтарі Note Dome Des Neiges в Монреалі, Канада.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ЯРОСЛАВ ПРИШЛЯК член УНС Відділ 360 Т-ва „Рідна Школа" в Баффало, Н.Й. Помер 24 березня 2001 р. на 86-му році життя. Нар. в 1915 р. в Бережанах, Україна. Членом УНС став в 1971 р. Залишив у глибокому смутку брата Теодозія з родиною. Похорон відбувся 24 березня 2001 р. на цвинтарі св. Матвія у Вест Сенека, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

РОЗАРІО АРЕНДЕ член УНС Відділ 42 УНСоюзу в Пассейк, Н.Дж. Померла 10 березня 2001 р. на 84-му році життя. Нар. в 1916 р. в Garfield, NJ. Членом УНС стала в 1948 р. Залишила в глибокому смутку сина Роберта. Похорон відбувся 14 березня 2001 р. на цвинтарі св. Марії в Садл Брук, Н.Дж.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ЮРКІВ член УНС Відділ 127 Т-ва св. Миколая в Баффало, Н.Й. Помер 3 лютого 2001 р. на 77-му році життя. Нар. в Україні. Членом УНС став в 1951 р. Залишив у глибокому смутку дочку Ірену, сина Михайла мол. і внуків Похорон відбувся на цвинтарі св. Матвія в Баффало, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МАРІЯ СОСКО член УНС Відділ 161 Т-ва св. Василія в Амбрідж, Па. померла 27 лютого 2001 р. на 84-му році життя. Нар. в 1916 р. в Нюарку, Н.Дж. Членом УНС стала в 1934 р. Залишила в глибокому смутку чоловіка. Похорон відбувся на цвинтарі свв. Петра і Павла в Амбрідж, Па.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

РОНАЛД ВАВРО член УНС Відділ 120. Помер 6 березня 2001 р. на 57-му році життя. Залишив у глибокому смутку дружину, чотирьох дочок і двох сестер. Похорон відбувся на цвинтарі Memorial Burial Park in Wheelersburg.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ВОЛОДИМИР ПРОДИВУС член УНС Відд. 356 Т-ва „Карпати" в Омага, Небраска. Помер 21 березня 2001 р. на 77-му році життя. Нар. в 1924 р. в Україні. Членом УНС став в 1974 р. Залишив у глибокому смутку дружину Емілію, 2-ох синів Володимира і Богдана, дочку Олю, 2-ох братів Олекса в Америці і Петра в Україні, 3-ох внуків і велику родину в Україні. Похорон відбувся 24 березня 2001 р. на Hillcrest Cemetery в Omaha, NE.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ЗІНА НЕККАР член УНС Відд. 180 Т-во ім. Івана Франка в Akron, OH. Померла 14 серпня 2000 р. на 75-му році життя. Нар. в 1924 р. в Україні. Членом УНС стала в 1957 р. Залишила у глибокому смутку дочок Христину, Любу і сина Миколая. Похорон відбувся 16 серпня 2000 р. на Holy Cross Cemetery в Akron, OH.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

Пам'яті Ричарда Вурмбранда

17 лютого на 92 році життя в Каліфорнії помер пастор Ричард Вурмбранд, який впродовж ряду років був невтомним діячем на площині збереження і відродження християнства в Україні і на теренах СССР. Пастор наприкінці Другої світової війни служив у румунській столиці Букарешті. Коли до міста вступила Червона армія, до нього прийшли два військовики з вимогою віддячити їм за „визволення". Пастор дав їм Біблію. Один з прибулих шукав горілки і відкинув цей дар, а другий узяв Біблію і пообіцяв прочитати. Відтоді Вурмбранд почав ширити Боже Слово серед військових з СССР, що призвело до його 14 -річного ув'язнення. Потрапила до в'язниці і його дружина Сабіна (обоє – уродженці Чернівців). Викуплений церквою з в'язниці, пастор Ричард заснував доброчинну Асоціяцію допомоги переслідуваній Церкві, з якої підпільними каналами йшла матеріяльна допомога родинам ув'язнених в СССР служителів християнських церков, незалежно від їхніх конфесій, доставлялися Біблія та інші релігійні видання. Пастор мав у цьому діяльних помічників. Американець Том Вайт, наприклад, доставляючи малим літаком християнські видання на Кубу, був засуджений на 20 років тюрми. Німець Ганс Браун малим літаком перевозив книги до СССР. Коли це стало можливим, пастор здійснив кілька місійних подорожей в СССР, проповідуючи Євангелію. Католицьке видавництво „Свічадо" у Львові видало книжку Вурмбранда „Страждання за Христа" , яка вже перекладена на десятки мов. Мені випало перекласти її українською мовою. Коли 5 років тому я оселився в США, одним з перших зателефонував до мене пастор Ричард з Каліфорнії і запитав, чи не треба якоїсь допомоги від нього. Це була звичайна для пастора увага до людини, якої він ніколи особисто не зустрічав.

У „Свободі" 13 квітня вміщено фоторепортаж про перевезення до Закарпаття контейнера з допомогою для потерпілих від повені. Кошти перевезення оплатила Українська євангельська церква в Америці, але сам контейнер надійшов від асоціяції Вурмбранда. Вона саме створює центр матеріяльної допомоги переслідуваним за віру, який носитиме ім'я Вурмбранда. Десятки таких контейнерів Вурмбранда за останні роки надійшли в Україну.

В історії незалежної України є чимало маловідомих сторінок, в числі яких перебуває й багаторічне безкорисливе служіння лютеранського пастора Ричарда Вурмбранда. Його служіння не буде забуте!

Л. Хмельковський

Ділимося сумною вісткою, що 14 квітня 2001 р. відійшов у вічність на 83-му році життя наш найдорожчий ТАТО, ДІДУСЬ і ПРАДІДУСЬ

бл. п.
ІВАН ПРИГОДА

ПАНАХИДА відбулася в неділю, 22 квітня 2001 р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні W. Hummiston в Кергонксоні, Н.Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у понеділок, 23 квітня 2001 р. в українській католицькій церкві св. Тройці на Союзівці, в Кергонксоні, Н.Й., о год. 11-ій ранку, а відтак на цвинтар св. Духа в Гемптонбурзі, Н.Й.

Залишені у глибокому смутку:

син – ІВАН з дружиною ДАВН
внуки – ЛИНДА-АНН
– ТАНЯ
– ІВАН
– МИХАЙЛО
правнуки – ХРИСТОФЕР, ЧЕЛСІ, ІВАН-ДЖОЗЕФ
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

СУМНА ВІСТКА

Щойно прийшло сумне повідомлення з Фінляндії
25 квітня 2001 р. в м. Гельсінкі померла

бл. п.
СОФІЯ ТЕМНИЦЬКА
(МОРАЧЕВСЬКА)

Перебуваючи в Києві як діловод суспільної опіки Товариства „Самопоміч" у Нюарку, Н.Дж., з черговою жертвенною допомогою дітям у школах та сиротинцях України, бл. п. Софія Темницька тяжко захворіла. Їй терміново зробили операцію, а після того перевезли медичним літаком до університетського шпиталю в м. Гельсінкі, де Покійна перебула другу операцію. Вона встигла ще побачитися зі своїми синами – Орестом, Юрієм і Влодком, які приїхали, щоб допомогти Мамі, але через кілька днів після операції померла. Докладніше повідомлення про час і місце прощання з Покійною та Її похорон подамо в наступному числі. Просимо молитися за спокій Її доброї душі.

Д-р ІРИНЕЙ ТЕМНИЦЬКИЙ,
тел.: (973) 777-5593

Ділимося сумною вісткою, що 10 квітня 2001 р. упокоївся в Бозі
на 93-му році життя наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО,
ДІДУСЬ і СТРИЙКО

бл. п.
інж. ГРИГОРІЙ МЕЛЬНИК

Нар. в селі Конюхів, повіт Стрий, Україна, довголітній член
Організації Українських Націоналістів та член Пласту загону „Червона Калина".

В глибокому смутку залишені:
- дружина – ЯРОСЛАВА
- дочки – ХРИСТЯ, МАРУСЯ, ОРИСЯ
- син – ІГОР
- внуки – ТОМА, ЛЯРИСА, ІЛЬОНА, СТЕФА, АДАМ
- брат – МИХАЙЛО
- братанок – ОРЕСТ

ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями та знайомими,
що в п'ятницю, 20-го квітня 2001 р. у Філядельфії, Па.
упокоїлася в Бозі на 88-му році життя наша дорога
МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.
ОСИПА ФИЛИПОВИЧ
з дому ЛОЗА

вдова по інж. Йосифові Филиповичу, абсольвентка
Вищої Школи Заграничної Торгівлі (WSHZ) у Львові,
народжена 6-го листопада 1913 року у Львові.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 23-го квітня 2001 р. з похоронного заведення Насевичів до церкви св. о. Миколая, а опісля на цвинтар П.Д.М. у Факс Чейсі, Па.

Залишені в глибокому смутку:
- невістка – КЕТІ, вдова по синові ЗИНОВІЮ
- внуки – ЙОСИФ з дружиною ДАВН і синочком ЙОСИФОМ
  - – РОБЕРТ
  - – МЕРІ ЛІСА
- сестра – ОЛЬГА з чоловіком ЕВГЕНОМ ФИЛИПОВИЧЕМ
- сестрінок – АНДРІЙ ФИЛИПОВИЧ з дружиною ХРИСТЕЮ та донями АНДРЕЄЮ та АЛЬОЮ

та дальша родина в ЗСА й Україні.

Вічна їй пам'ять!

5-ий КУРІНЬ УСП і 20-ий КУРІНЬ УПС
ОРДЕН ХРЕСТОНОСЦІВ
повідомляють пластову родину, що

бл. п.
пл. сен. ЯРОСЛАВ ВИЖНИЦЬКИЙ

старший лицар „Перепар (ЛКП)" відійшов на Вічну Ватру 24-го квітня 2001 р.

Складаємо глибокі співчуття:
- дочці – ЛЮБІ з чоловіком
- синові – ЮРІЄВІ

та всій родині.

Вічна Йому пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо, що 11 квітня 2001 р.
відійшов у вічність на 81-му році життя наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ і ПРАДІДУСЬ

бл. п.
СТЕФАН МИКИЦЕЙ

ПОХОРОН ВІДБУВСЯ у вівторок, 17 квітня 2001 р.

Залишив у глибокому смутку:
- дружину – НАДЮ
- доньок – АННУ з чоловіком ІВАНОМ ШЕЙФЕРОМ
  - – МАРІЮ з чоловіком ЛЕНОМ САЙФРИ

4-ох внуків і 3-ох правнуків
та ближчу і дальшу родину в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

В глибокому смутку і болю ділюся
з рідними, приятелями і знайомими
тяжкою вісткою, що 7 квітня 2001 р.
відійшов від нас мій одинокий ВУЙКО

бл. п.
д-р медицини
ВОЛОДИМИР ПРОКОПІВ

нар. в Товмачі, Галичина

Присвятив життя медицині і пацієнтам. Рятувати своїх підопічних було сенсом його існування. Помер в шпиталі, де працював 25 років.

Похований на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурзі.

Хай чужа, нерідна земля буде йому пером.

Вічна Йому пам'ять!

ВІРА ШЕРШЕНЬ зі сином ПАВЛОМ
СТЕФАНІЯ БЄЛЕЦЬКА
РОДИНА

У Подяці бл. п. РОМАНА ПОРИТКО – „Свобода", ч. 16 від 20-го квітня 2001 р. пропущено прізвище МАРІЇ і ЙОСИФА СЕРНІВ, які розуміючи наше велике горе не жаліли дорогого часу від ранку до ночі перебували з нами в лікарні і допомагали полагоджувати всі необхідні справи зв'язані зі смертю і похороном бл. п. Романа.

Сердечно дякую.

ГАЛИНА ПОРИТКО з родиною.

Замість квітів на свіжу могилу в пам'ять дорогого товариша зі студій

бл. п.

інж. АЛЕКСАНДРА ВОНТОРСЬКОГО

складаємо на БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД УМ 100 дол., а дружині СОФІЇ-НЬОНІ і родині щирі співчуття.

МИРОН і БОГДАН ОСАДЦІ

В глибокій жалобі ділимося сумною вісткою, що 29 березня 2001 р. відійшла у вічність наша незабутня МАМА і БАБЦЯ вдова по бл. п. Кирилові Бендзі

бл. п.

ОКСАНА БЕНДЗА
з дому ҐЕРЕНТ

нар. 28 лютого 1941 р. в с. Мокре. Лемківщина

Покійна була учителькою понад 32 роки. Належала до української греко-католицької церкви в Команчі. Приїхала в 1995 році на відвідини до дітей в Америку. На жаль несподівано Бог покликав її до себе.

ПАНАХИДА відбулася 2 квітня 2001 р. в похоронному заведенні Беннетт, Конкорд, Н.Г.

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 3 квітня 2001 р. з української католицької церкви Пресвятої Богородиці в Менчестер, Н.Г., а опісля на цвинтар Пайн Ґров, Конкорд, Н.Г.

Залишені в глибокому смутку:

дочка	– МАРТА з чоловіком ТАРАСОМ КУЦМАНОМ
сини	– БОГДАН з дружиною ЛІДОЮ
	– ІРИНЕЙ
внуки	– ЛАРИСА, НАТАЛКА, ВІКТОРІЯ
мама	– АННА РЕМБІШ
сестри	– ОЛЬГА
	– АННА в Англії.

Вічна Їй пам'ять!

Спомин, який виголосив друг Василь Кардаш над могилою

сл. п.

СОФРОНА БЕЗУБКО

в час похорону 28 лютого 2001 р.

Всесвітліший Отче, горем опечалена Родино, Жалібна Громадо!

Мені припадає сумний обов'язок попрощати Софрона від кадрових націоналістів, від бувших провідників юнацтва ОУН Бережанщини.

Доба, в якій виростав і формувався покійний друг Софрон була жорстока як вовчиця. Шалів терор окупантів. Збройні акти бойовиків Організації Українських Націоналістів були інспірацією для Софрона, який замолоду зв'язав свою долю із сіткою Організації, ставши її відданим, карним членом.

З ним ми запізналися літом 1941 року на місячному звіті в окружному Проводі ю-ва в Бишках, Бережанського району. Софрон був повітовим юнацтва Зборівщини, а я повітовим Підгаєччини. Літом 1943 року ми разом пройшли військовий вишкіл старших підстаршин, що його проводили леґіонери Р. Шухевича у Славятинських лісах для юнацьких проводів Бережанської округи. Там ми подружили також як музиканти.

Згодом Софрон пішов до УПА і був політвиховником у відділі „Сіроманців". На еміграції в Англії, де він одружився з Валею, а відтак в Канаді він зразу включився в суспільно-громадське і культурне життя, де займав керівні позиції.

Дорогий друже Софроне! З невимовним жалем прощаємо Тебе у далеку, безповоротну дорогу. Ти відходиш – не з порожніми руками. Відходиш як справжній кадровий націоналіст, як націоналіст не з тих, що пристали до ОУН вже тут, на еміграції, що „записалися" до бандерівців з „моди", з коньюнктури.

Ти був націоналістом тоді, коли за приналежність і активність до ОУН ризикувалося життям. Ти створив яскравий зразок щирого патріота-трудівника, залишив прегарний приклад до наслідування.

Віримо, що Всевишній прийме Тебе у свої небесні обителі.

Прощаючись з Тобою останнім салютом, ми в найглибшій пошані клонимо голови перед маєстатом Твоєї смерти.

Шановній Дружині, синові Романові та найближчій родині складаємо найщиріші, найсердечніші співчуття.

Хай Господь Бог обдарить Вас своєю ласкою і силою перенести це велике горе.

Спи спокійно, Дорогий Друже Софроне!

Найкращу світлу пам'ять про Тебе збережемо у наших серцях назавжди.

ВАСИЛЬ КАРДАШ

Ділимось сумною вісткою, що 23 березня 2001 р. відійшов у вічність наш найдорожчий і незабутній МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

інж. проф. д-р медицини

МАРІЯН СВЯТОСЛАВ ЮЗИЧ

нар. 20 травня 1920 р. у Львові.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулись 27 березня з церкви Непорочного Зачаття в Дітройті.

Залишив у глибокому смутку:

дружину	– ХРИСТИНУ
сина	– д-ра МАРКА з дружиною д-р НАДЕЮ
доньку	– д-р РЕНАТУ з мужем д-ром ЮРІЄМ КУЦИМ
доньку	– д-р ЛІДУ з нареченим
внуків	– АЛЕКСАНДРА і МАРКА
родини	– ЮЗИЧІВ, КОССАКІВ, ПРОЦІВ, ПОПЕЛІВ, ЩЕСЮКІВ, ГОВИКОВИЧІВ, СКРИПУХІВ, КОСІВ, КЕРНИТСЬКИХ, ТАТАРСЬКИХ, КУЦИХ, ШАЛАУТІВ та рідних в Україні.

Вічна Йому пам'ять!